

SEPTEMBER
1939

Maaret

9

35

HIND 35 SENTI

Naiste ja kodude kuukiri

Kirjastus „Mareti“ väljaandel ilmub uus romaanide sari:

Uuasaegsete kuulsamate NAISKIRJANIKKUDE ROMAANE

Selles sarjas ilmuvad järgmised romaanid:

1. Margaret Mitchell: „TUULEST VIIDUD“

Romaan 2 raamatus, kokku ca 1600 lk.

Suurim edu, mida viimase kolme aasta jooksul üks raamat saavutanud, on Margaret Mitchell'i romaanil „Tuulest viidud“. Romaan ilmus 13. juunil 1936. a. Pool aastat hiljem oli müüdud 700 000 eksemplari. Nüüd on trükitud seda Ameerikas juba üle 2 000 000 eks., peale selle veel tõlked kõikidesse maailma keeltesse. See romaan on ainulaadne teos: oma saamisloo ja menu poolest, meeldiva jutustusande triumfi ja sündmustiku laiaulatusliku dramaatika tõttu. „Tuulest viidud“ on ühiskonnaromaan suures stiilis. Siin leidub puutumatus puhtuses eelsõjaaeg ja robustses ohjeldamatuses pärast sõjaaeg. Lühikese aja jooksul leiab aset ühiskondliku elu ümberkorraldus. Rikkast saab vaene, istandikuomanikust saab rahutu kapitalistlik linlane, orjast saab ebaõnnestunud mustanahaline vabariiklane, vanast aristokraadist Ku-Klux-Klan'i liige, hangeldajate ja põhjakihi jätetest plüüsmööbli-aegne tõusik. Naiskangelase Scarlett O'Hara armastuslugu ei ole mitte vähem veetlev kui võitluse ja elu, blokaadi, inflatsiooni ja majandusliku allakäigu kujutus. Samasuguse mõjuga, nagu oli Leo Tolstoi romaanil „Sõda ja rahu“ omal ajal inimeste meeltesse Venemaal ja kogu Euroopas, võib arvestada romaan „Tuulest viidud“ tänapäeva Ameerikas. „Tuulest viidud“ omab põnevaima romaani edemuse kõrval ka iseärasust olla üheks parimaks sõja- ja ajaromaaniks, alates 1918. aastast. See üksi seletab seda ainulaadset menu, mille läbi Scarlett O'Hara on saanud maailmakuulsaks ja isegi moodimääravaks kujuks.

2. Pearl S. Buck: „EMA“

1938. a. Nobeli-auhinna saanud romaan, ca 350 lk.

Pearl S. Buck sai maailmakuulsaks oma hiinasuliste romaanidega. Tema on osanud kujutada Hiina vaimset ja hingelist olukorda nii veenvalt, et temaga ei suuda võistelda ükski teine eurooplane. See on ka täiesti arusaadav, sest ta on kasvanud üles Hiinas ning selletõttu õppinud tundma tõelist Hiinat. Romaaniga „Ema“ annab autor sügava ja haarava eepose hiina emast.

3. Jo van Ammers-Küller: „PRINTS INKÖGNITO“

Romaan, ca 300 lk.

Kirjanik annab siin pildi parema kodanikuseisuse seltskonnast ajal, millal hiilgust ja võimu varjutasid majanduslikud ja sotsiaalsed kriisid. Ta näitab, kui kahtlane ja murenev oli see väliselt kõrk seltskond; saagihimuliste töösturite kõrval seisab peenutsev, kunstiliste kalduvustega, armsa pilguga naine. Vastandina vanemaile kasvab üles noor generatsioon, kes põlgab vara ja igatseb saavutisi, sportlikke ja teaduslikke. Selle romaani laiaulatuslik tegevus areneb vaheldumisi Hollandi tööstuslinnas ja Šveitsi kuurordis, kus teiste töö kasutajad raiskavad oma aega elegantse tuuletallamisega. Ka armastus, milline areneb pinevalt ja värvikalt selles romaanis rikka daami ja ühe välimistest ning sisemistest hädadest tagaetatud kirjaniku vahel, pole põhiliselt midagi muud kui elegantne mäng.

4. Elizabeth Russell: „ISA“

Romaan, ca 350 lk.

See on kindlasti ilusamaid romaane. Milliseid viimistletud vahendeid, millist kerget ja kindlat kätt evib selle kirjutaja! Mänglevalt mõjub see kõrge kunst, mis on tulvil hinnalist ja sügavat huumorit, tulvil naeru ja pisaraid. Romaan on loomulik ja sundimatu esimesest kuni viimse reani nii suurepäraselt vaba, nii esteetiline ja nii puhas.

5. Alice Lyttkens: „MIDA MEIE KÕIK IGATSEME“

Romaan, ca 300 lk.

See rootsi naiskirjanik on kõikjal kiiresti võitnud palju sõpru ja imetlejaid oma julgete romaanidega. Romaan „Mida meie kõik igatseme“ on krooniks autori seniilmunud romaanidele, milles ta käsitleb ka sageli samu tegelasi. Siin selgub ja otsustub naisadvokaat Ann Ranmark'i saatus. Raskeis olukorris ilmneb ta vapper iseloom, ta saavutab tõelise sisemise vabaduse ja sügav armastus ühe hingeliselt kõrgelseisva mehe vastu toob talle ta elu mõtte täidumise.

5 maailmakuulsalt naiskirjanikult 6 raamatut, kokku ca 2900 lk.

Hinnad eeltellimisel kogu sarjale:

Kohe makstes:

25. oktoobrini s. a. brošüüris sari kr. 26.—, kalingurkõites sari kr. 32.—

Järelmaksuga kogu sarjale:

Tellimise andmisel tuleb kohe tasuda brošüüris sarjalt kr. 4.—, kalingurkõites sarjalt kr. 6.—
Iga raamatu ilmumisel „ „ ä kr. 3.50, „ „ ä kr. 4.—

Pärast ilmumist maksab kogu sari brošüüris kr. 29.—, kalingurkõites kr. 35.—

Väljaandmine teostub 1939. aastal ja 1940. a. esimestel kuudel.
Iga raamat saadetakse tellijatele ilmumisel kätte.

Tellimishinna võib sisse maksa Kirjastus „Mareti“ posti jooksvale arvele nr. 22-01

Kirjastus

„MARETI“

Tartus, Ülikooli 25

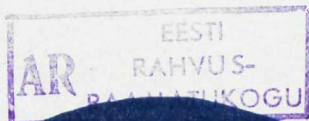
Telef. 35-20, 39-75 ja 41-90

Posti jooksev arve nr. 22-01

Ilmub müügile suure ja huvitava sügisenumbrina

„Vallatu Magasin“
nr. 13

Müügil kõikjal • Hind 50 senti

Maaret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 9 (57)
5. AASTAKÄIK

SEPTEMBER 1939
TRÜKITUD 34500 EKSEMPL.

M. Kuzmin

Neid oli neli sel kuul

Neid oli neli sel kuul,
kuid ainult üks oli see, keda armastasin.

Esimene laostus täiesti mu pärast,
iga tund ta saatis uue kingi,
ja müünud viimse veski, et osta mulle kaelakee,
mis helises, kui tantsisin, — surmas end pistodaga,
kuid ta ei olnud see, keda armastasin.

Teine kirjutas mu auks kolmkümmend eeleegiat,
mis olid kuulsad Roomani ja kus öeldi,
et mu palged on hommikpäikese tõus,
aga palmikud — öine taevas,
kuid ta ei olnud see, keda armastasin.

Kolmas, ah, kolmas oli nii hurmav,
et ta lihane õde lämmatas end palmikuga
kartusest armuda temasse;
tema seisis öö ja päev minu läve ees,
anudes, et ma ütleksin: „Tule!“, kuid ma vaikisin,
sest ta ei olnud see, keda armastasin.

Sina aga ei olnud rikas, sa ei rääkinud öist ja koitudest,
sa ei olnud ilus,
ja kui ma Adonise pühal viskasin sulle nelgi,
vaatasid sa ükskõikselt oma helgeil silmil,
kuid sina olid see, keda armastasin.

Tõlkinud Aleksis Rannit

„Oh, sa väike revolutsionäär!“

Alljärgnev lugu on väljavõte memuaarilisest teosest „Armuseikleja“, mille autor neil päevil lõpetab.

Sain kuuteistkümnenda-aastaseks, kui tuli 1905. a. ja tõi punased tuuled Tartusse.

Revolutsioon — vabadus, õigused, õiglus kumasid ja hõljudid õhus.

Inimesi haaras mingi imelik pakitsev ärevus. Nad käisid ringi rahutuult ja suuril silmil, just nagu otsides ja ümber vaadates, kust õieti hakata peale nende vabadustega, mida lasksid aimata uued tuuled ja millest kõnelesid kõnemehed ja laulsid üliõpilased ning mis olid loosungeiks lippudel.

Inimestel polnud hetkekski enam õiget tahtmist ega mahti igapäevaseks tööks, sest õhus virvendas nii palju aimusi ja lootusi kõigest, mis seni kalleima unistuseks oli olnud varjul südame salajastes sügavustes. Kuidas sa klopsid tavalises harjumuses saabastele alla uusi pooltaldu või õmbled pükse või õpetad lapsi koolis või teed midagi muud — nüüd oli ju vaja osa võtta suurtest sündmustest, oli vaja katsuda süveneda lootustesse, oli vaja mõelda ja kaaluda põhimõtteid ning oli vaja kõvendada kirgi ja iseteadvust, sest mine tea, kas uued tuuled taluvadki inimesi, kelle vaim on harjunud sõnakuulmisega.

Mulle tundus, et minu kuusteist aastat vägagi sobisid selle ajaga: 1905. a. tõi revolutsiooni ja minu 16 aastat tegid mu vähemalt iseenda teades meheks, kes päris hästi sobib täismeeste moodi mõtlema ja talitama, olgu küll, et kodus tuli kuulata ema sõna ja et olin koolipoiss.

Oli isegi väga mõnus, et olin koolipoiss, sest koolis oli alati koos palju sõpru ja koolis käis üliõpilasi poistele lendlehti jagamas. Me lugesime neid lendlehti aplalt ja revolutsioneerusime viimseni. Me panime nõõpauku punased paclad ja vahetundidel kõlas marseljees igast uksest ja aknast. Keisritel ei olnud enam kuigi mugav, sest võtsime nende pildid ühel hommikul seintelt maha ja tassisime pööningule. Õuelauliku Deržavinigi viisime keisrite juurde ja enestele riputasime kõige valgemale seinale Gorki. Pärast õppetunde pidasime saalis šokkaside, valisime juhatusi, vaidlesime tuliselt, kõlistasime kella korrasäilitamiseks ja võtsime vastu resolutsioone.

Kooliõpetajail polnud enesetunne ega tasakaal kuigi hea. Sest katsu hoida poisse vaos, kui kogu linn ümberringi lainetab ja kogu Venemaa saab hakkama ei tea veel millega! Nad olid küll riigiametnikud, kuid siiski inimesed, kelle südamesse küllaltki oli jäänud neid kohti, mis tundsid elumõtet ja eluõiglust teisiti, kui oli kästnud ametnikukohustusele.

Mäletan, kuidas üks kooliõpetajaid iseloomustas ametnikke salmikesega: „Tšernilniki, tšernilnitsõi, tšernilnaja duša!“ Meie plaksutasime tormiliselt ja tundsim, et me polnud riigivastased, kui olime valitsusevastased.

Kooliõpetajad tõmbusid kuidagi tagasi meid karjatamast ja andsid vaid head nõu: püüda hoida võimalikku korrektsust ja mitte plaanitseda mingeid rumalusi.

Kes ütleb aga säärase ajal, mis on korrektsus?

Pidasime kord saalis suurt koosolekut ja üks kooliõpetajaid tuli teatama, et rahvakoolide inspektor Trostnikov soovivat meiega kõnelda. Ta tuligi saali.

Härra rahvakoolide inspektor, teil on kõnelemiseks viis minutit aega, teatas meie koosoleku juhataja, kooliõpilane Horn ja pani uuri kateedri.

— Golubtšiki, utšeniiki moii, rääkis Trostnikov pehmelt ja isalikult ning püüdis selgitada, et õpilased esmajoones paneksid rõhku õppimisele ja ei tegeleks poliitikaga.

Viis minutit möödus kiiresti.

— Kõnelemiseks antud aeg on läbi, härra rahvakoolide inspektor, teatas juhataja.

— Mul oleks veel midagi öelda.

— Meil on vastav koosoleku otsus, härra rahvakoolide inspektor, pean teie kõne lõpetatuks.

Me kõik vaikisime ja Trostnikov noogutas pead ning lahkus.

Sel koosolekul arutasime tähtsaid küsimusi ja seadsime kokku nõudmisi — esitamiseks pedagoogika-nõukogule. Me ei pidanud enam võimalikuks, et koolis ka vanemate klasside õpilasi koheldakse kui poisikesi. Kõnelesime ärritatult ja surm-tõsiselt ka neist asjust, mida võinuks hoopis lõbusamini käsitleda. Meile oli vaja illusiooni, et parandame maailma, — seepärast olimegi nii tõsised.

— Meid ei rahulda enam õpilaste raamatukogu „Taras Bulbadega“, „Vaeste Liisadega“, „Kapteni tütardega“, Deržavini oodidega ja Krõlovi valmidega, nõuame õpetajaile määratud raamatukogu vaba tarvitamisõigust!

— Jutustustest ja luulest ei piisa täielise hariduse saamiseks. Meie kui mõtlevad riigikodanikud vajame hoopis teistsugust vaimutoitu. Jutustus on kui udukogu, milles liiguvad elulised varjukujud ja haihtuvad pärast lugemist. Me vajame jõulisemat aktuaalsust, vajame Herzenit ja teisi tugevaid ühiskonnaelu mõtlejaid, filosoofe ning kultuuriajaloolasi, kes hindavad tõsiasju ja seavad juhtnööre paremaks eluks. Me peame saama seda kirjandust õpetajate raamatukogust, me tahame tunda õppida ühiskondlikku õigust!

— Teen ettepaneku nõuda sotsioloogia õpetamist koolis, võttis sõna ülikõhn tedretäheline poiss, kelle näost küll keegi poleks mõistnud arvata, et ta on nii palju lugenud noormees, nagu tõepoolest oli. Meie, õpilased, pidasime temast lugu, kuna ta oli meist rohkem arenenud ja kirjutas juba artikleidki „Uudistes“.

— Mis on sotsioloogia, kas sama, mis sotsialism, või midagi muud? pärisime üksteiselt sosinal, pead koos. Minu naabrid ei teadnud, mina ka ei teadnud. Kuid tegime siiski tähtsad näod, tõstisime käed üles ja toetasime vapralt nõudmist, et koolis peab õpetatama sotsioloogiat!

Ettepanek võeti ühel häälel vastu, käed nagu täigid püsti.

— Kas on veel ettepanekuid? Kas soovitakse sõna?

Kõik püüdsid omavahel sosistades midagi väga tähtsat arutada ja koosolek sumises nagu mesipuu. Keegi algatas laulu: — Otrešimsjā ot starovo miira, otrāhñem jevo prah s naših nog...

— Pidage, pidage! hüüdis koosoleku juhataja, sest tuli uusi ettepanekuid.

— Esitan veel ühe nõudmise! ütles sihvakas pikk poiss, keda kutsusime Frandiks. Ta kandis kuue all korsetti nagu ohvitserid, oli alati peenelt lakitud, jalutas Toomemäel tütarlastega ja käis vahetundidel õues puuriida taga suitsetamas.

— Koolis olgu suitsetamistuba, kus vahetundidel oleks mõnus istuda, ajakirju lehitseda ja suitsu tõmmata! Seletas Frant tähtsal näol.

— Kuule, Frant, kas kooli poolt ei peaks viimaks kasutada olema ka heliotroobilõhna ja küüneviile? nähvas vahele too tedretäheline poiss, kes juba kirjutas ajalehes ja nõudis sotsioloogiaturunde.

— Frant tahab salongi õpetajatetoa kõrvale, kus võiks vastu võtta oma Mannide visiite! naeris Jändrik Johanson, kel olid küll alati head numbrid, aga kes vist kordagi polnud kogenud, mis o'levused on need, keda nimetatakse tütarlasteks.

Jändrik Johanson — poisid hüüdsid teda miskipärast Juss Jutirovanõiks — oli seda lauset hüüdes teinud säärase koomiliselt põlgliku näo, et kogu koosolek prahvatas müriinal naerma. Juhataja kõlistas kella ja käratas:

— Palun rahu, seltsimehed!

— Mis sa lõõbid, Juss Jutirovanõi! Küll sinagi kord õpid Manne nägema! Las Frant kõneleb! hüüti läbisegi.

Frant kõhatas, pistis käe rihma vahele ja selgitas oma ettepanekut:

— Seltsimehed, egas naer ja näokärsutamine kedagi targa- maks tee. Meie ei jää ju igavesti jõnglasteks, keda mamma ja kooliõpad ringi talutavad. Kord ometi kasvame härradeks. Peame end aegsasti harjutama neis kommetes, mis hiljem on tarvilised. Kaks aastat tagasi tabas isa mind suitsetamast, sain hea keretäie. Nüüd ta pakub mulle ise paberossi ja mõistab, et ma pole enam poisike. Iga tööpoiss käib tänavail vabalt ringi, suitsu suus. Miks peab koolipoiss paberossi pihku peitma, puuriida taha hiilima ja just nagu varastama suitsu? Ei, seltsimehed, meis peab kasvatatama otsekohest, meie peab antama võimalusi avameelsuseks! Tahame olla inimesed, aga mitte nukud rivis koridorides! Nõuame endile suitsetamistuba!

— Aga suits on ju kahjulik!

— Miks need targad täisealised siis võtavad monopoli kõigele, mida meile peavad kahjulikuks? Vanad on imelised o'levused: nad ütlevad, et viin on pahe, aga ise joovad alalõpmata kõrtsides, joovad sünnipäevadel ja matustel, laatadel ja kiriku juures; nad ütlevad, et suits on kahjulik, kuid nägin isegi arsti, kes ei saanud sigarit suust, kui pani kõrva haige rinnale; haige karjatas, sest tuline tuhk kõrvetas ta nahka. Targad täisealised tahavad, et neilt õpiksime elutarkust ja

mõistlikkust, aga ise monopoliseerivad endile kõik ebamõistlikud asjad! Usun, et ka ebamõistlikkuses on oma vourused! Isa ütleb mulle alati: „Võta pits ja pea aru, tuju peab vahel ergutama, sest elu on muidu nukker.“ Vana Fählmann kirjutas kiidulaulu piibule ja suitsetas nii kirglikult, et politsei teda tänavail kimbutas, aga kas see teda on väiksemaks teinud meie silmis? Mustlaspoisid imevad piipu isadega võidu juba rinnalapse-east saadik, kas neist ei kasva aga siiski sitked mehed? Seltsimehed, ka meil on närvid, on tujud, ka meie vajame lõbusid, mõistetagu ka meid pisut! Elu rikastub ka pahede arvel!

Imestusime, et Frant korruga nii vahvalt kõneles. Muidu polnud teist nagu olemaski peale ilusate rõivaste. Aga vaata, nüüd rääkis nii veenvalt, et pane või kohe suitsu suhu.

— Oled vahva poiss, Frant, annad vanadele mükse, nii et lust kuulata!

— Kas soovib keegi sõna suitsetamistoa asjus? küsis juhataja.

— Mis seal enam kõnelda! Pane hääletamisele! Suitsetagu, kes tahab! kostsid hääled.

— Pole mõtet piirata suitsetajate vabadust, egas nad suitsetamist seepärast jäta!

Ka see ettepanek võeti ühel häälel vastu ja paigutati resolutsioonidesse.

Siis andis juhataja veel teada, et järgmisel päeval oleks soovitatav kuulata kaht loengut: keskpäeval kõnelevat linna kehvi-kuile ülikooli auditooriumis nr. 5 noorkirjanik Friedebert Mihkelson ja õhtul kõnelevat üliõpilaste ühiselamus üliõpilastele ja vanematele kooliõpilastele vabaarmastuse-probleemist üliõpilane Ivanov.

Ajasin kõrvad kikki, sest olin kõnede sõber. Mind huvitas kuulata, kuidas inimesed olid kannatanud vana korra all ja kuidas nüüd elu püüti suunata paremate päevade poole.

Läksingi siis kuulama Friedebert Mihkelsoni (hiljem Tuglas). Auditoorium tuli täis igasuguseid vaeseid ja koormatuid. Seal oli majahoidjaid, hõbekirvemehi (nii kutsuti neid, kes hulkusid ringi, kired kaenlas, Emajõe ääres puulotjate juures ja pakkusid endid puustjalile puude lõhkujaks), passijaid, käsi-, vabrik- ja päevatöölisi ning rauku vabisevate silmaalustega. Kuid seal oli ka noorureid, kes käisid igal kõnel, igal miitingul osa saamas neist lunastusist, mida töötas nii ohtrasti revolutsioon.

Friedebert Mihkelson kandis kuldnõõpidega üliõpilaskuube ja mõjus sümpaatselt oma ülipaksude kohevate mustade lokkidega. Ta kõneles südamliselt ja sekka luuleloomulise paatosega väikeinimeste päevamuredest ja ülekohtust ülemkihtide poolt.

— Töötajate virkus ja kokkuhoid võivad anda jõukuse, kuid suured rikkused kuhjuvad siiski üksikute kätte, sest nõrgemalt võetakse niipalju, kui aga võtta saab. Kellel ei ole, sellelt võetakse; kellel on, sellele antakse juurde! Vana kord on ehitatud võimukandjate ja kapitaliomanike huvides ning töötajad ei saa õiglast tasu oma vaeva eest. Nende osaks jääb vaid mitte kokku variseda, et rikkad ja võimukad ei jääks ilma orjadest, kes neile varandusi kogusid. Uus õiglus austab tööd ja annab tasu kõigile selle tulukuse järgi, mis töö pakub ühiskonnale — sellele maa ja elu suurele ainuperemehele! See ainuperemees armastab oma üksikliikmeid ja kuuleb nende häda. Nüüd ta on tõusnud üles revolutsioonitormina ja pilab põrmu kõik, kes elatasid end ülekohtust!

Friedebert Mihkelson võitis kuulajate südamed, nad usaldasid ta veenvat idealismi ja kandsid selle mõttes kiiresti reaalsusse.

Keegi kuluhall taadike tõusis püsti ja pöördus sellise usaldusega Friedeberti poole, nagu võiks viimane teha kõik.

— Nooreärna, säädke üks nii, et sii vallamass ära jäetass. Kost me, vaese inimese, võtame nee ruubli, mis ega aasta vallavanemba meilt nõvvava. Liinan ei kasva kõrs kõrre kõrväl, et muudkui võta sirp kätte ja lõika vallale õbedat!

Friedebert sattus hetkeks segadusse. Reaalne üksikjuhtum oli raskem seisukohavõtuks kui suurte kaugete üllate põhimõtete kujundamine. Kuid varsti ta jätkas endises lootuste külvamises:

— Kõik tuleb, kõik seatakse nii, et koormad vaeste õlgadel vähenevad. Revolutsioonitormid kisuvad maha paleede katused, kuid pärast tormi maimukesed maa ligi aina kosuvad uues värskuses!

Taadike oli ilmselt rahuldatud ja Friedebert kinnitas kõne lõpul uuesti musikaalse usaldusküllusega: — Kõik tuleb, kõik seatakse kõige paremini!

Mureline kuulajaskond lahkus vaikselt nagu armulaualt või kiriku käärkambri, kus õpetaja on läusunud lohutusõnu. Revolutsioon ja kirik on kaksikvennad, nad mõlemad on koormatute lohutajad: üks lubab tuua taeva maa peale, teine maailma viia taevasse. Öndsad on need, kel on usku ükskõik kummasse, lootusteta ei jõua ju elada!

Mind kuidagi rõhus inimeste sellelaadiline lohutamine, sest ma ei uskunud, et käärkamber kedagi oleks aidanud taevariiki või et Friedebert Mihkelson oleks saanud kaotada vallamaksud.

Kui too hall taadike veel elaks, ta näeks, et taevas on endiselt maast kaugel, olgugi et on olnud sõdu ja uusi revolutsioone ning palju võitlusi paremuste eest.

— Kas tahamegi tõelist ühiskondlikku õiglust, kui võitleme selle õigluse joovastuses? Või kisu me ühed alla seks, et ise kiiresti sinna üles ronida? Me vist joovastuses mõtleme esimesele, aga praktiseerime meelsasti teist. Revolutsiooni ideeline osa pole tõeline meie, vaid pühapäevane osake sellest. Eks Baudelaire laulnud inglisi ja seast, kes elavad kõrvuti me südameis ja kes võitlevat omavahel, — siga olevat argipäeviti peal ja ingel all. Idealistidestki saavad jõhkraimad kurnajad, anna neile vaid soodne ots kätte. Maailmas on olnud palju evolutsiooni ja niimitmeidki revolutsioone, taevas peaks ammugi viimse juureni olema maa peal, aga argipäevi on ikkagi rohkem kui pühapäevi ja Baudelaire'i siga on Vestmannina peal ning ingel Piibelehena all. Inimese loomus on juba kord säärane.

Ma ei mõistnud siis veel nii mõelda, vaid tundsin: „Elagu revolutsioon, tungigu päike vahel harvagi valgustama inimelu pimesi rabelemist!“

Õhtul oli üliõpilaste ühiselamus (praegu Riigi Keskarhiiv) kõne vabaarmastusest.

Ootasin põnevusega õhtust loengut. Olin ju jõudnud ikka, kus keha läheb kuumaks tütarlapsi nähes. Vargsi vaadeldes sage'i naisi, mõtlesin neile salapärasele magusustele, millest õhetasid nende nõtked kujud ja naeratused.

Teadsin, et mehed ja naised armastavad ning abielluvad. Nad elavad koos ja jalutavad kõrvuti, lükates kordamööda eneste ees lapsevankrit. Nad ei lähe kokku lihtsalt ja loomulikult, vaid kirikuõpetaja kuulutab enne kantslist kolmel pühapäeval nende nimesid kogu rahvale ja ühendab nad siis laulu, jumalasõna, sõrmuste ja õnnistamisega. Ja mees on naise pea, nagu Kristus on koguduse pea! Ta võtab oma naise nagu mingi eseme endaga kaasa ja viib ta koju tollas või vooimehega, sööb-joob sõpradega pulmapeol ja algab siis poolpurjuspäi — püha abielu.

Keegi ei tohi enam himustavat pilku heita tema naisele — isegi siis ei tohi, kui naine neid pilke meeldi sooviski. See annaks õigusi ja põhjusi tülikis, mees peksaks naist ja oleks vihane sellele teisele, kes on julgenud ta naisele heita pilgu. Peened härrad korraldavad neil juhtudel duelle.

Mees ka ei tohi enam teisi naisi näha, sest siis tuleks kurjus majja ja kodurahul oleks lõpp. Tragid naised annavad neil kordadel meestelegi peksa.

Päris võõradki inimesed ei andesta naisele, kes on ebatruu oma pärisperemehele. Piiblis löödi abielurikkujad naised kividega surnuks; vanal ajal linnades veeti neid eeslite seljas õige häbitavalt ringi ja maakirikutes pandi istuma häbipinki. Seltskond jollitab ja peksab keelt nii, et säärane naine enam üldse ei saa ristiinimese rahu. Mehe käsi seltskonna ees käib kerge mini, ta on ju peremees ja leitakse vabandus, et tal on kuke hingeelu, ja mine sa seda takista.

Mis on aga vabaarmastus? Kas seal on tühistatud need keelud?

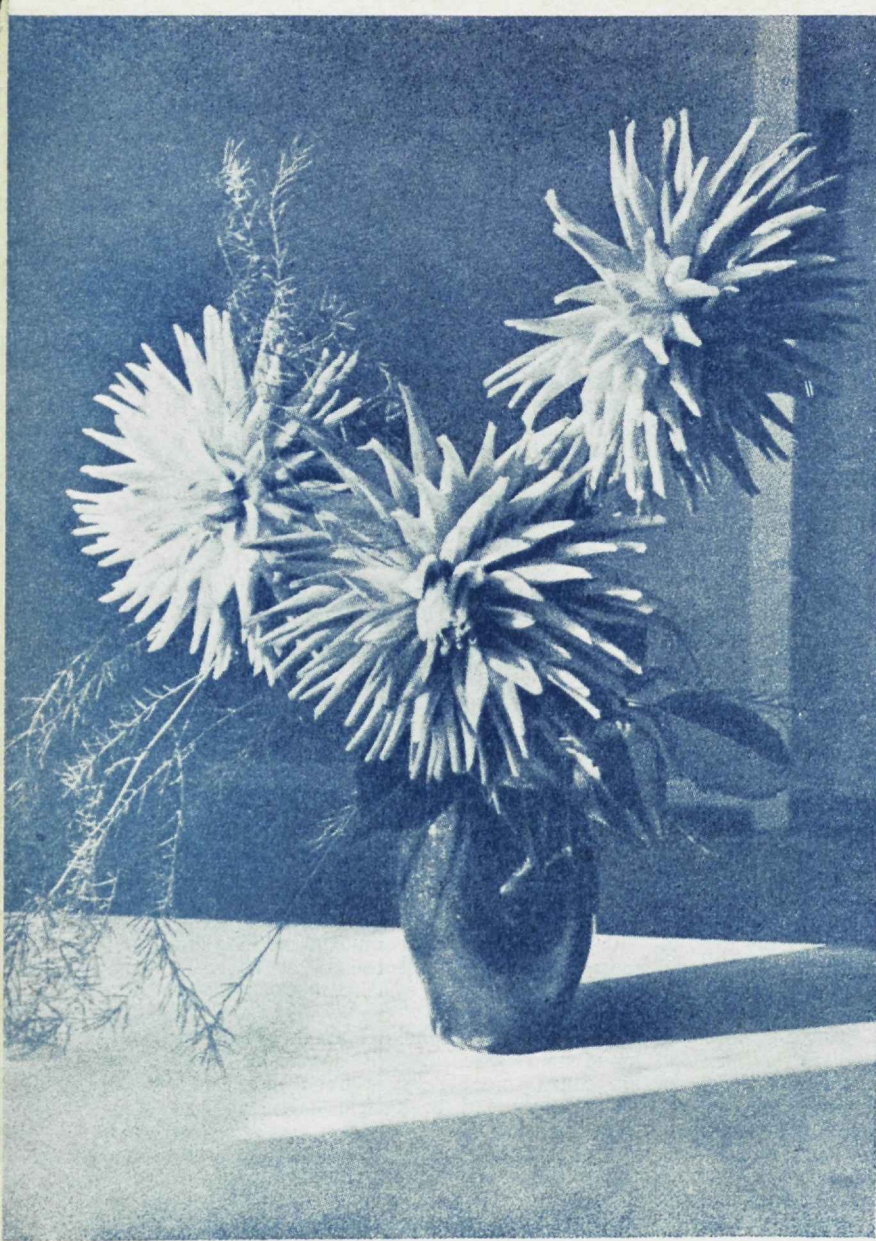
Ehk on see hoopis teissugune armastus, kus ei ole ees sõlmi ega norme, vaid kus elad nii, nagu veri kutsub ja tuju ütleb. Revolutsioon pühib ära kõik vanad korraldused, millele ebavoorusedki harjumustes on hoitud vourustena, ehk vabastab ta armastusegi neist köidikuist, mille pärast on olnud palju tüli ja keelepeksu ning mis on teinud armastuse koor- maks. Revolutsiooni ideed on puhtad, küllap puhastab ta ka armastuse!

Mõtlesin, et vabaarmastuse-küsimus tohiks olla üks tähtsamat, sest ta hõlmab ju kõiki inimesi. Vaid väikekoodanlus on sattunud ummikusse õnneküsimusis ja rahuldub söögi ja joo- giga mugavas perekonnaelus, kuna muud elevused on ammugi surnud. Siiski olin kusagilt lugenud, et ka väikekoodanluse põhi- tüübid kasutavad võõraid linnu keelatud armastuseks ja kirik- härradki olevat näit. Pariisi Moulin Rouge'i esimeste ridade maiaks publikuks, kui seal tantsitavat ehtsat idamaist kõhu- tantsu.

Astusin, teatud elevusepuhang näol, üliõpilaste ühisela- musse. Ma polnud siin varem käinud ja üliõpilased olid mu silmis nii suured ning targad mehed, et ma ei tundnud end kuigi kodusena nende keskel. Olin kasvult väike ja kõhn, kart- sin, et kas lasevad mind sissegi, sest teatati ju, et vaid vanemad õpilased on kutsutud. Järsku ütlevad: „Minge teie tagasi, kas- vage veel, siin pole midagi teie jaoks!“ Süda päris kloppis ja oli kõhe, kui astusin mööda pikka koridori koliseval kiviparketil.

Kuid peiglikkuse kõrval tundsin siiski ka iseteadvust, et mis need üliõpilased siis õige arvavad, kas mu silmad ja aru on kinni olnud, kas ma siis armastusest rohkem ei teagi kui mõni rinnalaps? Ohoo, sõbrad, nii kollane ma pole enam kaugeltki!

Meenutasin, kuidas juba seitsmeaastasena pisikese sama- vanuse kojamehetütre Emmiga mängisime papat-mammata ja kuidas Emmile tuli säärane iseäralik niiske läige silmadesse, et häbenesin ja silmad maha lõin. Aga Emmi oli kui Eeva

ESIMESI SÜGISLILLI

paradiisis õuna hammustamas ja aina tungis kaugemale keelatud mail. Kord ta tegi ettepaneku:

— Juku, mängime indiaanlasi! Mängime päris alasti, ma tahan päris alasti!

— Aga indiaanlased polegi ju päris alasti, neil on vööd ümber keha.

— Aga mina tahan päris alasti. Juku, mängime päris alasti! anus Emmi. — Meid ei näe ju mitte keegi!

Võtsimegi alasti. Aga siis tundsim korraka mõlemad, et jääme teineteist vaatlema, ja mängust ei tulnud midagi välja. Punastusime, olime kohmetud ja sõnatud. Emmi silitas mu selga ja sosistas:

— Juku, ära mine kunagi siit majast teise kohta elama!

Sellele Aadama ja Eeva loole tegi järsu lõpu Emmi ema, kes tuli ootamatult tuppa. Ta pahandas õige kurjasti...

Veidi hiljem hakkaski mulle selguma armastuse salapärase maailma. Ma ei osanud veel lugeda, kui vanem mängusõber Arti viis mu puukuuri, võttis põuest raamatu ning lausus:

— Juku, kas tead, millest siin on jutt?

— Indiaanlastest!

— Ah, mine! Selle raamatu nimi on „Naiste peegel“. Vaafa, siia kaanele on trükitud: „Ainult täiskasvanutele.“

— Mis naiste peegel? Täiskasvanutele? küsisin arusaamatuses.

— Saa ometi aru, seda raamatut ei lubata meil lugeda, seda võivad lugeda vaid suured. Leidsin selle isa riulilt ja nüüd loeme — keegi ju ei näe. Ole sa aga vait! Ära kellelegi sellest räägi!

Nüüd sain minagi uudishimuliseks ja mõlemad vaatasime hoolikalt ringi, et õhk oleks puhas. Arti asus lugema ja mina kuulama. Seal raamatus leidsin palju uut ja erutavat. Ta luges naiste kehaehitusest ja sellest, kuidas sünnivad lapsed. Seal oli juttu armastusest ja hingest ning kehast, mis vajab armastust.

Kõigest loetust ei saanud ma tookord aru, kuid mõnigi asi oli pärast hoopis selgem. Käisime Artiga ringi kui õpetatud mehed, kes teavad suuri maailma saladusi ja kellele kurejutud

enam midagi ei ütle. Ma ei mänginud enam Emmiga papamammad, vaid hoidusin tast koguni eemale.

Meie majas oli õllepood ja seal liikus alati noor naerev naine, keda hüüti Mulgi Maaliks. Maali jõi õlut tööpoistega ja soldatitega, oli rõõmus ning jagas meile, lastele, maiustisi ja lubas tulla pruudiks, kui kasvame suureks.

Naised õues vaterdasid sageli Maali puhul ja tähendasid halvakspanevalt: — Ah, Mulgi Maali, säärane lirva!

Mõistsin, kuulanud Arti raamatut, miks Maali käis soldatitega õlut joomas puukuuris ja miks sealtsiis kostis sosistamist ning kilkamist. Kord kihutas uudishimu seinu prao vahelt luurama, mis soldat ja Maali kuuris teevad. Kuid mind märgati ja soldat põrutas jalaga tugeva hoobi vastu kuuriseina. Maali aga jooksis õue ning oli pahane. Majarahvas tõstis suurt kära, et va lirva rikkuvat lapsed ära, ja Maali ei käinud enam meie majas õllepöös.

Neid ja veel teisi mälestusi vilksatas peast läbi. Olin nüüd lugenud juba mitutki keelatud raamatut, mille ümber oli pabeririba märkusega, et selle raamatu müük on lubatud vaid täisealistele. Turu raamatuputkast müüs vana Mäsepp neid heal meelel koolipoistele ja nii nad käisid koolis käest kätte. Olin näinud armastajaid teineteise kaenlas Toomemäe kõrvalistel pinkidel ja Emajõe kallastel, olin näinud koolivenna Frandi puretud huuli ja kuulnud ta mõnulevat seletust, kuidas seda teinud mõni Agnes või Eleonore Tähtvere metsa vaikus.

Kuidas võiks praegu veel mõni üliõpilane mulle lausuda: „Oled selleks liiga noor, et kuulata kõnet vabaarmastusest!“ Ei, seda ei sobiks nüüd küll enam ütelda missugusele mehele!

Astusin vapralt, pea püsti, saali. Uksel polnud üldse kontrolli ja enda rahustuseks nägin, et seal ligi pooled olid minuvanused.

„Nojah, endast mõistagi — egas revolutsioon pole mõni koolipapa, kes kuuteistkümnepäevast noormeest toidab veel kurejuttudega!“ mõlgutasin mõttes ja seadsin enese täiesti rahulikult istuma.

Vaatlesin ringi. Kõige rohkem oli siin naisi, prouasid ja preiliseid. Puškini Gümnaasiumi pruunseelikuid valgus kokku nagu vihma. Mulle tundus, et täna kõik need tütarlapsed olid eriti kaunid. Kui ilusasti olid neil juuksed kammitud, lokki keeratud ja puudritki näole pandud! Kuldööpidega üliõpilased tiivaripsutasid edeva graatsiaga otsekui esimese järgu junkrud. Saalis oli rohkem armastemist, koketeerimist ja flirti kui loengukuulamise tõsidust.

Kaks pruunseelikut mu lähedal panid pead kokku.

— Nadja, sulle meeldib Ivanov?

— Sa küsid veel! Oletška, kui sa vaid teaksid... Eile ta avaldas mulle armastust, ta haaras mu kaenlasse, kuid rabelsin lahti ja jooksin koju. Ah, ma ei saa ilma temata elada! Kui ilusad on ta suured mustad silmad! Jah, tõesti, ta on hea poiss...

— Nadja, sa oled ju armunud!

— Oletška, ma kardan tänast õhtut! Ta ütles, et näitab mulle pärast loengut oma tuba, tal olevat ka veini kodus...

— Ära mine, Nadja!

— Ma ei saa, ma pean minema! Kuid, Oletška, ära jäta mind üksinda!

Kell helises ja üliõpilane Ivanov astus kõnetooli. Silmitsesin seda Ivanovit, kellesse too Nadja oli nii armunud, et kartis seda armumist. Tõepoolest, Ivanov oli tore poiss: süsimustad lokkis juuksed ja suured läikivad mustad silmad. Kuid ta pilgus oli mingi edev võimutsev ilme.

„Jaa, jah, küllap see mees juba oskab kullina viskuda oma saagile,“ kujutlesin Ivanovi armastust ja vaatlesin kõrvalt Nadjat.

Ilus tüdruk! Kuldjuukselisena ja punapõselisena õhetab ta oma noores armastuses nagu soe sai teekäijale.

Ivanov kõneles venelasele omase voolavusega, ta sõnad olid täis luulet ja ta kõne mõjus muusikana. Kas tungiski ta sügavustesse, ei tea, kuid ilmsesti kiskus ta kõiki enesega kaasa. Ta vajutas õigetele nuppudele naiste südameis ja need südamed olid kõik põnevil sellest uuest avarusest, mille lubas revolutsioon armastusele.

— Armastus kuulub meile kõigile, kõige enam aga teile, mu daamid. Armastus täidab teie unelmad, armastusele kuuluvad te kaunid lohukesed põskedes ja te ilusad juuksepalnikud. Armastus ehib teid, armastus annab sära teie silmadele. Armuiha teeb teid ahvatlevaiks ja paljutootavaiks!

— Ta on suurepärase! sosistas Nadja Olgale ning surus ja muljus erutuses viimase käsivart.

— Kuid miks on seatud selle armastuse ette tõkkeid kõigile ja eriti teile, mu daamid? jätkas Ivanov, vaimustuses oma kõnehoost. — Armastus asub nagu raudse aia taga ja seda piiramist nimetatakse seaduslikuks abieluks. Naine tohib armastada vaid seadusliku abielu piirides, vastasel korral ta on roimar, kes rikub ausat elu. Olen küll mees, kuid pean tunnistama, see on meeste enesearmastuse töövil, nõrkade meeste töövil, kes kardavad, et ehk muidu naiste armastus

sammub neist mööda. Nead on orjastanud armastuse, et neil oleks mugavam ja hooletum. Nad on külvanud ülekohtu naiste ellu ja galvanud naiste öitsemisõigust.

Kirjeldamatu aplaus täitis saali ja heledad naistehääled hüüdsid: — Bravo! bravo! Tütarlapsed särasid ja daamid saatsid sooje pilke kõnelejale.

— Abielu on vangla ja preestrid valvavad hoolega selle vangla uksi. Ainult need, kes enam ei suuda armastada, rahuldavad eluga selle vangla piirides. Kuid revolutsioon avab ka abieluvangla värava! Uus aeg toob seadusi, mis abielulahutuse teevad kergeks ja mis annavad tagasi vabaduse neile, kellele abielu on muutunud koormaks.

Vaimustatud kuulajaskond katkestas kogu aeg mürisevate aplausidega Ivanovi kõnet.

Nadja mu naabruses põles kui küünal õnnesärast, ta näis kogu oma hingega elavat kaasa Ivanovi edule. Armunud naised hoiavad ju armastatut rohkem kui iseendid.

Ivanov pöördus nüüd delikaatsemate küsimuste juurde.

— Küsigem, lugupeetud kuulajad, igaüks iseeneselt, miks peetakse kirgede taltsutamist vooruseks ja kirgede vabadust paheks? Kas me ei kuuluta kõikjal loodust suurimaks, imepäraseimaks meistriteoseks? Kui otsime tõde, eks siis tõde avaldu kõige otsesemalt kõiges selles, mis avaldub looduses. Loodus on suur ja püha, eks siis kõik looduse tõedki ole samuti pühad. Lugupeetud kuulajad, kas pole kired, armastus ja armumäng hoopis looduselähedasemad kui inimliku mõistuse poolt püstitatud moraal, mis on muutlik aegades ja muutlik selle järgi, kuidas vahetuvad moraalid ettekirjutajad. Moraal on sageli vaid sõnakõlks, mille taga elab priske egoism või jõuetute võimutahed. Kui loeme piibli esimesest osast, et mitmenaisepidamine jõukaile jumalaskulastele oli heaks moraali, siis võtame selle pühaks. Kui apostel Paulus aga oma lihasuretamise agaruses laskub niikaugele, et soovib üldse mitte tegelda naistega ja käsib meestel, kel on juba naised, elada nii, nagu neil poleks naisi, siis võtame ka selle pühaks kuulutuseks. Eks nii ole mitu moraalit ja neid on veel palju teisigi. Milline moraal on nüüd see õige moraal?

Kuulajad muutusid tähelepanelikeks, sest käsitletavat küsimust olid vägagi põnevad. Ivanov jätkas hoogsalt jutustamist keskajast, kus naine ja armastus kuulutati kuradi väravaiks ning kus Cyprianus keelas naiste suplemise, et nad ka ise ei saaks näha oma paturikast keha, mis olevat kuradi käsilaseks ja hukutavat elu kõrgemad mõtted. Aga kui kirikumehed sõitsid kuid ja aastaid kestvale kirikupäevadele, siis nad laskisid endile mõnuga meeldida neid kuradi käsilasi lõbunaiste näol, keda linna raehärrad transportisid huljana kokku, et pühadel saadikutel oleks puhketundidel mõnusust ja lõbu! Edasi ta peatus esimese öö õiguse juures, kus moraal hoolitsemise mõisahärrade meelelise heaolu eest, ja tuletas meelde katoliku preestritele antud eesõigust, mille järgi nad kord vanal ajal võisid olla mehe asetäitjaks lohutamatutele noortele lesknaistele, kui need tulid ja pihtisid, et neil on mehed surnud ja nende kehad kiusavad neid sõprusele uute meestega.

— Kas pole moraal vaid ülekohtune pidurdaja normaalsele rõõmsale elujõule? Kas see ülekohtus pole sihitud vaid naistele? Meestel pole kunagi väga valjult nõutud kasinust, ammugi aga mitte pärast nende naiste surma. Kas selline moraal pole juba ebamoraal, mis salakavalalt lubas suuri soodustusi pihhiisadele nende süütute naiste arvel, kes pimedaina siplesid kiriku köidikuis ja ei julgenud silmi pöörata meeste poole, kuhu ihkas nende vere- ja südamehääled?

Ivanov sattus oma kõnest üha rohkem vaimustusse. Ta oli hea näitleja, nagu seda peabki olema iga heakõnemees. Ta kõneles suure hoo ja paatosega ning pani uskuma nii iseenest kui ka teisi. Aga kõige palavamaski ettekandehoos ta võis veel vabalt jälgida oma kõne mõju, seada silmi ja võtta poose ning kalkuleerida, kas mõni teine poos polnuks veelgi parem.

Noor kuulajaskond oli kui hüpnoteeritud ja nad neelasid ahnelt iga sõna nagu lunastust, millest oli unistatud unetuul õhtuil pärast armastusromaanide lugemist igatsuste üksinduses. See kõik, mis nad siin kuulsid, oli ju seesama verehääled, millele ema noomimised käisid risti vastu ja mille pärast kooliõpetajad olid kurjad, kui tabasid oma õpilasi paarikestena jalutlemas linnaservadel või Toomemäel.

Vaimustus oli haritipul ja Ivanovi kõnet saatsid lakkamatud aplausid.

Ivanovi pilgud ühtusid Nadja omadega ja mulle tundus kõnet jälgides, et temas ärkasid egoistlikud vaistud.

— Uus aeg nõuab vabanemist vanade eelarvamuste köidikutest. Ärgem põgenegem armastuse eest, vaid andugem selle rõõmudele! Olgem eelkäijaks, kes vabastavad võltsitud vooruste vangistusest ka need, kes kõhklevad ja on arad. Tänapäev pole enam naiste ülimald vooruseks nende neitsilikkus, vaid meestegi egoism mõistab, et vaimsed omadused, millega rikastub kooselu, on hoopis tähtsamad. Andkem julgelt armastusele, mis tema osa!

VIIMNE ÖIS

Naispublik aplaudeeris tormiliselt. Nende nägudelt peegeldus midagi tänutundelist ja võidukat ühtlasi. Nad olid kõik nüüd tulisemad revolutsionäärid, sest revolutsioon töötas neile vabadusi, millest nende emad ja vanaemad ei võinud unistadagi.

Lõpetanud kõne, istus Ivanov kõnepuldi kõrvale toolile. Sündis iselaadne rahvarändamine: kõik tõttasid ta juurde küll käepigistusega, küll rõõmuavaldustega ning naised külvasid ta üle imetluse ja lilledega.

Lakkamatult kõlas: — Bravo, bravo, bravo, seltsimees Ivanov!

Esmakordselt elus aimasin, milles peitub üks saladusi naistele meeldida, — ole nende kaitsjaks ja tunne kaasa nende hingemuredede! Säravad ja õnnest niiskelt läikivad naiste silmad mu ümber olid kõik suunatud Ivanovile. Kes oleks võinud kahelda, et temal puudunuks sel hetkel valikuvõimalus!

Nadja oli esimesi tõttajaid tema juurde ja hoidus nüüd ta lähedusse. Märkasin enne, et tal oli punane roos, kuid nüüd see võidutses Ivanovi rinnas.

„Küllap sa, Nadja, lähed siiski täna sinna tuppa ja jood seda veini...“ mõtlesin endamisi.

Pärast loengut pidi tulema tants. Pruunseelikud ja proud väljusid koridoridesse, kuna üliõpilased vedasid pinke ja toole seinte äärde.

Ka mina ei raatsinud lahkuda, kuigi mul tantsust polnud aimugi.

Ivanovi kõne oli minusse toonud erutust ja ma tundsin end mehena, kelle silmad nüüdsest peale näevad maailma asju hoopis teises valguses. Eks Nadjagi higistav ja ärev õhetamine näidanud mulle küllalt hästi, et koolitüdrukki pole ingel, keda vaid igatse eemalt nagu Koit Hämaričku. Kas Nadja peaks veel lugu Ivanovist, kui too tore poiss pärast oma toredat kõnet teda ei kutsuks oma tuppa veini jooma, vaid annaks käe ja soovitaks minna puhkama? Kindlasti Nadja vihastuks ja mõtleks, et too Ivanov ka mõni mees vabaarmastuse jutlustamiseks!

Valisin endale nurka sobiva tooli ja jäin istuma.

Klaverilt hakkasid kostma valsihelid.

— Mu daamid ja härrad, algame valsiga! hüüdis kõhetu kuldnõõpidega üliõpilane. — Kogu aeg kuni peo lõpuni on daamide ja härrade valik ühtlasi!

Algas keerutamine. Igaüks tõttas kutsuma partnerit. Olin esmakordselt tantsupeol ja tundsin, et too sagimine mõjus minusse kuidagi erutavalt. „Millised rõõmsad naeratused kõikjal, kui palju anduvust ja peenelt mõjuvat viisakust! Näe, kui argliku hoolikusega üks pisike pruunseelik seab oma jalakesi ilusaiks kaarteks! Vaata, kui osavasti ta kavalier juhib teda läbi teiste tantsijate! Ah, sa väike blond nõpsnina, kui magusaid pilke sa saadad oma partnerile! Kuidas su pikakasuline kavalier surub sind iga uue pilgu juures endale ikka lähemale! Blondike, ära lämbu oma kavalieri vesti voltidesse! Su kavalieri kämblad on nii suured ja tugevad, nad murravad su, habras lilleõis!“

Andusin innukale vaatlemisele. Kui õpilased koolides õpiksid niisama hoolsalt, nagu siin tantsisid, võiksid nad paari aastaga saada kasvõi professoreiks. Aga jumal ei ole nähtavasti õppimist pidanud nii tähtsaks kui seda lusti ja himu, mis tantsus paneb õhetama tütarlaste palged ja lööb keema poiste vere.

Keegi paks daam sinises kleidis, punase nelgiga rinnal tunneb end saledana; ning tõesti, ta kõhnal kavalieril ei näigi olevat raske, sest ta nägu särab õnnest ja ta surub samme nagu nurgeline kaamel.

Keegi veel paksem proua on saanud kätte väikese koolipoisi. Daam on nagu völli ja poiss keerleb ta ümber, nii et jalad ei puuduta põrandat. Poisi käsivars on viisakesena ümber tunni ja proua ilmes on midagi imalalt magusat. Näe, nüüd too rasvatünn topib veel lillegi poisi kuue nõõpauku!

Mu mõtiskelu katkestati. Mu ette ilmus pruunseelik ja kutsus tantsima. Ehmusin ja ei märganud püstigi tõusta ning kogelesin: — Ma ei tantsi!

Tüdruk jäi hetkeks nõutuks, kuid lausus siis endisest tungivamalt:

— Tulge ometi!

— Ma ei oska ju tantsida! vastasin ja mul oli häbi.

— Õppige ära, muidu jääte uniseks! nähvas tüdruk, löi pea se'ga ja kadus.

Oli väga piinlik, päris halb kohe hakkas. Laubale tuli higi ja peast jooksid läbi etteheitelid kodustele. Süüdistasin oma saatust, mis oli nii närune ja vaene, et ei võimaldanud mingeid seltskondlikke harjumusi. Võisin ju olla lugenud „Naiste peeglit“ ja tunda viisakust raamatu „Kunst viisakas olla“ järgi, kuid mis aitas see kõik nüüd siin peol! Millisesse olukorda võib sattuda, kui ei osata tantsida! Mu kogenematus seltskondlikes kommetes kukkus välja nii mühaklikult, et vihas-tasin tütarlapse ja ise ei julgenud enam kellelegi otsagi vaadata.

Ma polnud veel toibunudki piinlikkusest, kui mu juurde tuli klassivend Frant.

— Johannes, mis teeme sa teed?

— Ma ei tee midagi.

— Miks sa siia üldse tulid?

— Noh, tulin nagu sinagi!

— Kuule, Johannes, sa teed mulle häbi, jätkas Frant poolpahaselt. — Nägin sind üksinda siin tukkumas ja tahtsin üllatada Puškini pruunseelikuga, aga sina jääd nagu mühakas istuma ja annad preilile korvi.

— Mul polnud lusti tantsida, vastasin trotslikult.

— Sul pole aimugi, kuidas kavalier peab käituma! Sa o'leksid pidanud püsti tõusma, viisakalt kummarduma ja vabandama, et sa ei oska tantsida!

— Ma vabandasin istudes.

— Johannes, inimeselaps!

— Mul on ju endalgi halb... Kuid asi on selles, et ma ei oska tõesti tantsida, pole kunagi proovinud.

— Johannes, oled ju muidu päris täitsamees. — Kas tahad, korraldan, et õpid ära? Mul on keegi tuttav proua, tutvustan, küllap temaga koos juba läheb. Oota, tulen kohe!

Ma ei osanud veel kuhugi kadudagi, kui Frant oli tagasi paksu, sinises kleidis daamiga, keda olin näinud tantsimas tolle nurgelise kaameliga.

— Lubage tutvustada, mu koolivend Johannes N. ja proua Helene R. Proua oli nii lahke ja lubas sinuga tantsida, ütles Frant, kummardus prouale ja kadus.

Jäin vist üpris lolli näoga seisma tolle proua Helene ette. Tundsin, et läksin üleni punaseks ja higiseks.

„Sa kuradi Frant!“ kirusin endamisi. „Küllap ma tasun sulle selle veriselt kätte!“

— Noh, armas Johannes, läheme tantsime!

— Vabandust, proua, kogelesin ja kummardusin, — ma ei oska tantsida.

— Pole viga, ma õpetan!

— Jah, aga...

— Pole mingit aga. Muudkui läheme!

Enne kui märkas, oli ta võtnud mu kää ja tõmbas mu tantsijate keskele. Ma ei teadnud tantsu nimegi ja proua lohistas mind mööda põrandat nagu kotti. O'leksin tahtnud maa alla vajuda, kuid proua hoidis mind tugevasti enda ligi ja muudkui surus edasi. Põrkasin vastu tantsijaid, keegi preili kiljatas ja ta kavalier laskis mu pihta lause:

— Ärge tolknege teiste jalus, kui ei oska tantsida!

See oli juba liig mu haavunud enesetundele. Kogu häbi, millesse Frant mu oli tõuganud, haaras võimust ja viha otse kees. Rebisin enese prouast lahti, tegin masinliku kummarduse ja tõttasin saalist välja nii ruttu, kui jalad kandsid.

„Va hull eit!“ siunasin endamisi. „Ise paks ja vetruv nagu rasvane hani, aga muudkui kange valu — tantsi temaga!“

Tõttasin kiiresti koridori. Põlved kippusid nõtkuma, pesu kleepus naha ligi ja krae tundus kaelas viltu. Tahtsin hinge tõmmata ja end kohendada. Lastes silmadel ringi käia, nägin ust sinna ruumi, kuhu keisergi läheb jala. Astusin sisse. Imestusin, nähes kahelkivist seinu, toredaid peegleid ja rippuvaid kette, mille juures olid sildid: „Tõmmata“. Nägin esmakordselt elus W. C-d, senini tundsin vaid 00-e.

Mulle tundus siin kõik haruldase luksusena. Kohendasin ja korraldasin end mõnuga ning äsjaste ebameeldivuste pinge hakkas pikapeale lõtvuma. Lõpuks katsetasin tõmmata kettigi, nagu sildil kästüd. Kuid nüüd hakkas vesi koleada mürinaga ning solinaga jooksuma. Veevool aina tugevnes ja müra suurenes. Ehmusin, et rikkusin veevärgi ja tõin uputuse majja. Tõmbasin ruttu veel kord, et ehk lakkab. Kuid torudes lüri- ses vee'gi koledamini ja ma jooksin hirmunult minema. Võt- sin mantli ja lahkusin nii kiiresti kui sain sellest majast, täis erutavaid ja ebameeldivaid elamusi.

Jõudsin juba Kivisillani, kui hakkasin tegema kokkuvõtet mõödunust. Keerasin mõtteid nii ja teisiti, kuid tundsin, et tulemus polnud kuigi hea.

„Vaat, kus on mees!“ mõtlesin ja oli piinlik. „Tahab olla revolutsionäär ja kannab punast linti nõõpaugus, laulab valitsusevastaseid laule, nõuab koolimajja suitsetamistuba, kuulab mässulisi kõnesid vana korra kukutamisest ja vabaarmas- tuse vajadusest, aga kohmetub kangeks tütarlapse ees, kes kutsub tantsima, ja põgeneb proua käte vahelt just nagu tola kogu tantsusaali naeruks. Ja siis veel too moodne W. C. Pagan võtaks — mees punase rinnamärgiga põgeneb vee- värgi eest!“

Kuid etteheidetele seltsisid ka rahustavad momendid.

„Ons minu süü, et ma pole saanud harjuda naistega! Ons minu süü, et ma pole saanud tantsu õppida! Küllap õpin tundma tantsu ja naisigi ning siis keerutan nii, et saal imestub: aeh! ja oeh! Viga pole midagi! Kõik tuleb omal ajal...“

Lõpuks rahunesingi, kuid otsustasin, et ei räägi selle päeva elamustest kellelegi päris avameelselt.

Jõudsin koju kella kümne paiku õhtul. Koridor oli kott- pime ja minul löi pähe mõte: „Kui teeksin õige kohe täna algust ja katsetaksin...“

Meil oli ühine koridor teise korteriga, kus elunes keegi naine oma viieteistkümne-aastase tütre Emmeliiniga. Emmeli- ine oli kena tüdruk, keda vargsi sageli piilusin. Miski seesmine vedru tõukas mõtteid:

„Johannes, seisa siin ja oota, kuni tüdruk tuleb.“

Seisatasin ja o'leksin võinud ehk kauagi seista, kuid sel õhtul tõesti, nagu kokku räägitud, avanes varsti naaberkorteri uks ja nägin, et tuligi Emmeliine pimedas kobades otse minu suunas. Sammusin sinnapoole ja haarasin ta julgelt kaenlasse.

Tüdruk kiljatas, mingi asi kukkus kliriseses põrandale, me pead põrkasid kokku ja mul oli hirmus valu. Minu ema jooksis ühest toast, Emmeliine ema teisest, mõlemal lambid käes. Sain vaid pomiseda, et ma pimeduses ei näinud ja ei tea, kuidas see kõik juhtus.

Hommikul leidsin nina pealt punetavaid jälgi ja laubal ilutses muhk.

Sääraselt lõppes mu esimene katse suudelda tütarlast.

„Vaene väike revolutsionäär!“

„50-sendine romaan“

on odav rahvaraamatu-seeria, mis ei tohiks puududa üheski kodus.

Üksiknumber 50 senti.

Müügil kõikjal.

Kas teie tütar õpib hästi?

Teie koolitate tütart. Olete uhke, et ta on olnud alati hea õpilane. Ometi tunnete muret, kas ta jääb selleks ka uuel algaval õppeaastal. Sest kooli nõuded ja ülesanded aina paisuvad iga uue klassiga.

Agaga võib-olla muretsete seepärast, et teie tütar ei taha õppida, kuigi teil on jõudu tema koolitamiseks?

Või on lugu nii, et mõnes aines teie tütar ei jõua edasi kuigi hästi?

Samas agaga võib kergesti juhtuda, et kohtate gümnaasiumi lõpetanud noort neidu, kelle vanemad tahestahmata kergendusega ohkavad, et on ometi lõpuks seljataga pikad kooliaastad. Neiu tahab leida mingit väikest teenistust, nii esialgselt, et siis edasi vaadata, mis saab. Temale asetatakse kõrgalt küsimusi: „Mida te oskate? Kas masinakirja tunnete? Kas võite kirjavehetust pidada paaris võõrkeeles? Kas oskate tõlkida?“ Aga ka: „Kas tunnete imikuhoidu? Kas võite iseseisvalt keeta? Kas õmblete?“ — Liiga sagedane vastus on: „Ei.“ On vaid diplom, aga „ei oska midagi“.

Sedalaadi ebameeldivalt märgitsetud teelahkmed koolist ellu leitakse patuoinas, kellele välja valada oma pettumuste kibedust. See on kool. Ja siinkohalgi on sobiv koht öelda, et tõesti kool ei ole seda, mis ta peab olema.

Kool on koormatud õppeainetega, millest igast antakse natukene ja pealiskaudselt. Kooliaeg tundub liiga pikana, võrreldes selle teadmiste hulga, mis seal kaasa võetakse. Seejuures tuhanded koolipäevad sisaldavad teiste hulgas tühje, igavaid tunde, mis kannavad küll töötundide nime, milles aga ei tehta tõsist tööd ega rakendata kedagi tööle. Need tunnid on täidetud haigutuste ja tüdimusega. Ainult kõige nürimeelsemad õpilased taluvad selliseid tunde sisemise nurnata, kuna noorsõplik ja värske õpilaste enamik alati eelistab nõudlikku töövirgutavat õpetajat sellisele õpetatavale, kes annab igavaid tööpingeta tunde. Aga kes kaitseb kooli nende viimaste eest?

Kui käesolevate ridade kirjutaja tuleb meelde oma 11 kooliaastat, mille järel ta sai kätte gümnaasiumi-diplomi, siis tuleb tal otse hirm, mõeldes, et temagi lapsed peavad omakorda umbes sama arvu aastaid „ära istuma“, kui tahavad asuda hariduseteele. „Tühjad tunnid“ otse kummitavad. Seevastu tööpinges mõõdund tunnid kuuluvad kooliea armsaimate mälestuste hulka. Kumba liiki tundidele jääb ülekaal, on küsitav. Võib-olla kõige lähemale jõuaksime tõe, kui võtaksime keskelt läbi pooleks.

On alati nii, et need õpetajad mõjuvad elustavalt, kes oskavad klassi tööle rakendada. Neid oodatakse ja tervitatakse rõõmuga. Töö on edu ja kogu klassi ühiskond tunneb tööõnne ja peab seetõttu lugu tundidest, mis on tulvil tööpinget. Aga nurisetakse ja räägitakse halvustavalt selliste tundide puhul, mis on „igavad“. Sest noorsõugu ei saa olla tuim ega mittemidagi-tegev. Noorsõugu mõistab hukka kõik, mis on igav ja elutu, olgu see kasvõi kooli auväärse kaitsemärgi all.

Ja kuigi ühineme noorsõoga selles osas, ometi, lugupeetud lastevanemad, ei teie ega mina, koolile kiviveeretaja, — me ei saa muuta kooli. Me ei tohi unustada, et kooli kujunemisel selliseks, nagu ta on, on oma ajalugu ja oma põhjendused. Me ei tohi unustada, et kool on raskepärane ja pingutustega ülesehitatud samm, mis puudustest hoolimata on loonud ja loob aluse meie rahva haridusele.

Me ei tohi unustada sedagi, et kool kujuneb ja muutub alataas edenedes ja sobivamat kuju otsides. Nii on kooli reformimise alal läbi viidud arvukaid uuendusi nii meil kui ka kogu maailmas.

Olgu nimetatud kutsekoolide-liikumine, mis tahab „siit-sealt-teadmiste kooli“ asendada oskustekooliga, mille lõpetaja tööpooldest midagi oskab.

Tehakse ka mitmesuguseid katseid, mis äraproovitud võivad osutada kasulikuks tulevikukoolile. Nii on huvitavamaid liikumisi nn. Daltoni meetod, mille loojaks on ameerika naisõpetaja He'len Parkhurst, kuid mis erilist poolehoidu on leidnud Inglismaal. — Õpilasele antakse vabadus teatavates piirides oma õppeaineid ise valida. Ta õpib huvikohaselt mõnda ainet palju, mõnda ainult minimaalses ulatuses. Ta õpib ja uurib omaette, saades õpetajalt tarbe korral juhendeid. Tööpäev pole killustatud üksikainete tundideks. Reas pinkidega klassiruumi pole olemas. On tööruumid ehk laboratooriumid, kus õpilased liiguvad ja töötavad vabalt. Selline individuaalne õppeviis on huvitav katse ja tõenäoselt tuleviku parema kooli eelkäija. Kuid mõeldagu vaid, kui palju rohkem tööd ja vastutust loob selline kool õpetajale. Ja mõeldagu, kas näiteks

viiekümne-pease õpilaste koguga ühe õpetaja kohta on läbi viidav laboratoorne Daltoni meetod.

Kuid tagasi teie tütre juurde, lugupeetud ema. Küllap ta istub alles tavalises klassitoas, loodab, „et teda täna ei küsita“, võib-olla „špikib“ klassitöö puhul ja arendab koos teistega „etteütlemise süsteemi“. Ta tahab heameelega koolipäevi vahele jätta kasvõi tühise ja üsna küsitava peavalu ettekäändel. Ta rõõmustub otse ebakristlikult, kui mõni õpetaja parajasti enne numbritepanekut haigestub grippi. —

Kuidas saate aidata oma tütart, keda koolitatakse?

Kas lasete tal võtta järeleaitamistunde raskemates kooliainetes? Normaalse õpilane ei vaja järeleaitamistunde. Kui on aga nähte, kus ühe klassi õpilased massiliselt võtavad tunde teatavas aines, siis peab midagi korrast ära olema selle teatava aine õpetamisega koolis. Sellisel juhul polekski üleliigne pöörduda kooli poole tekkinud olukorra parandamise huvides. Sest kui juba pool päeva koolis on aina tunnid, siis oleks tõsine ülekohus veel pärast lõunat sama korrata.*

Ärge nõudke tütrelt, et ta oleks „läbi-hea“ õpilane, kui ta seda ei suuda ega taha. Ärge unistage sellest, et ta oleks esimene klassis. Ärge nurisege temaga, kui tal on mõni lemmikaine, mille juures ta „tundide viisi istub“, jättes teised ained hooletusse. — Just siin, teie tütre lemmikaine juures on peidetud võimalused, mis aitavad tütart, teid ja kooligi.

Kõigepealt on hea, et teie tütar millegi kallal töötab täie huviga, palgete kuumenedes, selle asemel et sunnitud ja haigutades asuda töö juurde. Olge õnnelik, kui leidub ala, mis paelub tütart, sest parim tööõpetav ja ühtlasi kasvatuslik võimalus on huviala. Olge täiesti rahul, kui leidub midagi, mida teie tütar õpib väga hästi ja rohkem kui nõutakse, kuigi ta edasijõudmine seejuures teistes kooliainetes oleks vaid rahuldav. Aga ei pea unustama, et huviala võib vahelduda. Kooliealine ei ole enamasti püsiva huviga. Noorusel on õigus ja on äga ümber mõelda, ikka uuesti valida, et leida oma pärisala. Võib olla, et ta ühel aastal palju joonistab, kuid järgmisel aastal hoopis mõnd võõrkeelt „tuubib“ ja loeb. Aga võib ka olla, et ta aastaid pidevalt oma parema aja pühendab ühele teatavale alale.

Soodustage tütart tema huviala viljelemisel, seega aitade ja kasvatate teda paremini. Kui teie tütar huvitub näit. majapidamis-õskustest, mida pakutakse tänapäeval kooliski, laske tal siis katsetada ja toimida, kuigi ta rikub mõne toidu, kuigi ta liialdab kõõgi puhastamisega. Ta õpib ja täieneb sel teel. Lubage tal minna turule, kuigi ta mõne toiduaine ostab kallilt ja ebatulusalt. Küllap ta järgmine kord ostab kindlasti paremini.

Võib olla, et ta tunneb huvi emakeele ja kirjanduse vastu. Ta loeb palju. Ta katsetab ise kirjutada. Ta „vaevab“ ennast rohkem, kui tarvis oleks homse tunni vastu valmistumiseks. Asjata kutsute teda ära raamatute juurest. Laske tal katsetada ja näha vaeva. Nii õpib ta tööd tegema ja tööõnne maitsma, kuigi sellest tööst pole praktilist tulu ega kujune siit tuleviku kutseala.

Ometi on küllalt juhtumeid, kus kooliea huvialast kujuneb kutseala, millega teenitakse hiljem oma igapäevast leiba. Ideaalseim ongi olukord, kui kutseala ja huviala langevad kokku: inimene asub tööle sel alal, mis teda parimini rahuldab. Kui aga paratamatuse sunnil tuleb tööle asuda hoopis teisel alal, on väga soovitatav teenistustöö kõrval omada huviala, mis annab rahuldust kõrvaltegevusena vabal ajal. (Lõpp lk. 287.)

*Mõnes järgmises „Mareti“ numbris võtame eraldi vaatluse alla eraturundid, mis pole kooliainetes järeleaitamiseks, nagu tantsum-, laulu- jm. tunnid.

Ühe armastuse lugu

Joonised E. Kollom'ilt

Prantsuse kirjanik Henri Murger (elas 1822—1861) sai kuulsaks oma romaaniga Pariisi kirjanikest ja kunstnikest „Pildid boheemkonna elust“. Alljärgnev lugu kujutab lühidalt selle romaani, mille naispeategelaseks on Musette, sündi.

Pariisis ühe maja ees Montmartre'is seisab keegi noormees. Ta on viletsalt rõivastatud, raseerimata ja väga kahvatu. Käes hoiab ta kimpu margareetseid ja väikest kompvektorbikut. Mees käib maja ees lakkamatult edasi-tagasi, nagu otsides kedagi, siis tuhnib oma taskutes, tõmbab välja ühe sedeli ja pistab selle lillekimpu.

Ta vaatab arglikult ümber ja siseneb majja.

See mees on luuletaja Henri Murger. Kirjanik? Ta on üks neid paljusid noori, kes möödunud sajandi keskel Pariisis tegid luuletusi. Nad kirjutasid neid sedelitele ja kinkisid armasamatele; viimased panid nad sahtlitesse või — kui luuletajal oli õnne — peeglile. Henri Murgeril ei olnud luuletustega, milliseid ta saatis oma täditütrele Angélele, õnne, sest viimane viskas nad ära — lihtsalt ära, nagu visatakse minema ajaleht, mis on läbi loetud. Ja lilled, need viskas ta samuti paberikorvi nagu luuletused, kuna ta ei hoolinud karvaväärtki oma tädipojast Henrist.

Murger läbib pimeda koridori ja tõuseb trepist üles. Teel kohtab ta noort naist. See on sale ja brünett ning evib midagi kirjeldamatult gratsiooset liigutust, kui ta prügipangega alla läheb. Ta ei näe pimeduses trepiseisvat noormeest.

Ta ehmuib ja karjatab tasa, kui viimane nii järsku ta ees seisab. Sealjuures oleks tal peaaegu ämber käest kukkunud, kui Murger poleks sellest kinni haaranud.

Kui ta ämbrist käes hoiab, hakkab tal korraga hirmus palav. Kas need ei olnud...? Ei, see on võimatu. Siiski... Need olid ju tema lilled, lilled, mis ta oli eile Angélele kinkinud.

„Täna teid,“ ütleb noor naine ja tahab temast mööduda. Sealjuures vaatleb ta teda imestudes küljelt, sest mehes on midagi ebaharilikku.

„Pardon, madam,“ kogeleb ta, „kas teie... kas te mulle

Noor naine ehmuib ja karjatab tasa.

väga pahane oleksite, kui ma võtan need lilled, mis teil seal ämbris on?”

„Palun!“

„Jah, see on võib-olla veidi ebatavaline. Kuid mul seisab selles palju.“

Noor naine on keeletu. „Mis te tahate? Lilli? Palun. See on vaid, vabandage, veidi koomiline.“

Ent Murger on juba lillekimbu haaranud.

Seal tuleb noorel naisel järsku mõte.

„Olete teie võib-olla... teie olete... oh, härra Murger. Teie olete Angéle tädipoeg? — Angéle on mulle teist palju jutustanud,“ tahab ta nüüd jälle kõike heaks teha. Kuid see ei aita enam.

Murger naeratab vaid segaselt.

„Ma olen tema sõbratar — proua Fonblanc.“

Murger vaatab teda teraselt. Ta on veel väga noor. Vaevalt kahekümnene võib ta olla. Koomiline. Ta ei näi sugugi abielus naisena. Ainult tema silmis on midagi — varjatud kurbus, raskemeel'sus, mida noored tütarlapsed veel ei tunne.

Ta oli veidi järelemõtlikult naise kõrval seisnud ja kõigele sellele mõelnud. Marie-Virginie Fonblanc aga usub, et ta on ikka veel segane lilledel pärast. Seepärast tahab ta teda edasi aidata.

„Ma aitasin Angélet veidi töös. Tal on nii palju teha, teate. See ei ole ka nii lihtne talle. Ta on kaunis närviline. Teie peate sellest aru saama ja lilledega ei ole ka asi nii tõsine. Ta on vaid veidi tujukas. Ärge võtke seda väga tõsiselt. Kindlasti mitte.“

„Ma ei võta seda tõesti tõsiselt,“ naeratab Murger ja vaatab Marie-Virginie otsa. Nad on koos trepist alla öuele läinud. Ta ei tea, mispärast ta naist ikka jälle peab vaatama.

„Kindlasti ei võta ma seda tõsiselt,“ kinnitab ta veel kord. Siis viskab ta lillekimbu, mille ta praegu ämbrist võtnud, prügihunnikule.

„Mis te teete? Vaesed lilled!“ ütleb naine, kes näib tütarlapsena.

„Laske olla,“ naeratab Murger uuesti, „need on viimsed, mis lähevad prügikasti.“ Siis võtab ta kimbu, millist ta veel äsja tahtis täditütar Angélele kinkida, ja annab selle Marie-Virginiele.

„Võtke teie need. Võib-olla valmistavad nad teile rõõmu.“ Noore naise kurvad silmad muutuvad üheks hetkeks õnnelikuks.

„Mispärast tahate need mulle kinkida?”

„Ma ei tea...“ vastab mees.

„Ma ei tea, mispärast ma kõike seda teile jutustan,“ ütleb Marie-Virginie ja nihutab oma tooli nii, et päike ei saaks talle näkku paista, siis sulab ta päikesevarju.

On soe kevadepäev Luksemburgi aias, mis paneb inimesed uskuma, et maailm koosneb ainult lastest, kes mängivad pargiteedel ringmängu või ujutavad laevukesi suures basseinis, ja täiskasvanuist, kes istuvad varjus ja loevad ajalehte. On haruldaset ilus kevadepäev.

„Ma ei tea, miks ma seda teile jutustan,“ kordab Marie-Virginie, „või pigem tean ma seda siiski. Teie olete hoopis teissugune kui teised mehed, keda seni olen tundnud. Teie jalutate juba kogu päeva minuga ja olete nii vaikne, härra Murger. Teie ei ole veel kahe nädala jooksul seda tahtnud, mida teised mehed juba kahe päeva pärast tahavad.“

Murger ei vasta. Ta ei tea, mis ta seepeale peaks ütleva. Kõnelus on talle veidi piinlik.

„Võib-olla tuleb see ka sellest, et minu mees on palju vanem minust, tal ei ole palju aega minu jaoks. Ta peab ülikoolis võõrkeelte loenguid. Ja peale selle...“ Siis katkeb kõnelus. Nad tõusevad ja lähevad edasi.

„Kui ma abiellusin, olin ma vaevalt kuueteistkümnepäevane. Ma ei oleks pidanud abielluma. Ma oleksin pidanud oma lapse nii maailmale tooma. Ma oleksin...“ Ehmunult peatub Marie-Virginie. „See ei lähe teile õieti korda, Henri... See on ju... oh, ma ei oleks pidanud seda teile ütleva.“

Esmakordselt oli ta „Henri“ öelnud ja mitte „härra Murger“. Mees tunneb seda väga selgesti ja on veidi õnnelik seeütle. Ta haarab üsna õrnalt Marie-Virginie käest. „Mispärast ei pidanud teie seda mulle ütleva?”

„Teie olete ju mulle lõpuks päris võõras inimene.“

„Olen ma seda?”

„Siiski, härra Murger, siiski. See ei olnud võib-olla õige minu poolt.“

Jälle vaikib Murger.

„Kuid mu mees on mulle väga palju andnud.“ See kõlab nagu valandus. „Vaadake, mis ma olin varem? Mitte midagi. Pesuõmbaja, kes pidi hommikust õhtuni töötama ja oli õhtul rõõmus, kui pääses voodisse. Siis tuli tema ja tõi mu sealt välja. Ta andis mulle õpetust keeltes, nii et ma võin nüüd juba ise tunde anda. Kas te suudate kujutleda, mis selline elumuutus tähendab?“

„Oo-jah, seda võin ma kujutleda. On hetki, mis võivad kogu elule mõõduandvad olla.“

„Kuidas te seda mõtlete?“

„Ma mõtlen, aitab hetkest, et elu põhjani ümber muuta.“

„Ma ikka ei mõista teid veel.“

„Näiteks,“ ütleb Murger ja vaatab tõsiselt Marie-Virginie otsa, „võib see isegi prügiämber olla.“

Naine mõistab teda ja vaikib.

„Jätke, Henri,“ ütleb ta mõne aja pärast. „On väga ilus nii teiega jalgutada ja vestelda. See on esimest korda mu elus, et ma seda läbi elan. Imelik...“

„Tohin ma veel midagi küsida, madam?“

„Jah...“ vastab Marie kõhe'des.

„Te ütlesite praegu, et me oleme teineteisele võõrad. Ma ei usu seda. See teeks mu väga õnnelikuks, kui ka teie ei usuks seda, madam.“

Marie-Virginie Fonblanc ei vasta.

„Usute teie seda, Marie?“

Siis annab Marie käe ja ütleb: „Ei, Henri, ma ei usu.“

Nii õppisid Marie-Virginie Fonblanc, sündinud Vimal, ja luuletaja Henri Murger teineteist tundma. Marie mees nägi meelsasti, et Murger saatis tema abikaasat jalutuskäikudel. Ta soodustas seda läbikäimist isegi nii silmatorkavalt, et Murgeri tagasihoidlikkus vähenes päev-päevalt. Peaaegu iga päev läksid nad nüüd Luksemburgi aeda, muuseumidesse või ooperisse. Murger tuli iga päev madam Fonblancile järele, et veeta pealeõunat või õhtut temaga. Ent alati oli viimane osanud vahemaad säilitada.

Henri Murger aga teadis juba mõne päeva pärast, et ta Marie-Virginied väga armastas.

„Lugege edasi, lugege rahulikult edasi, Henri,“ ütleb Marie, tõuseb üles ja käib toas rahutult edasi-tagasi. Aegajalt läheb ta akna juurde, lükkab eesriide kõrvale ja vaatab tänavale. Ta ootab oma meest.

Henril on võimatu edasi lugeda. Ta oli Mariele mõned luuletused, mis ta oli talle pühendanud, ette lugenud. Marie oli aga üles tõusnud, rahutu, et ta mees veel kodus polnud. See on Henrile talumatu. Ta tunneb teise rahutust solvamisenä.

Marie aga näib tema unustanud olevat. Ta seisab akna juures ja näpib rahutult eesriide nõõri. Lõpuks ärkab ta.

„Miks te ei loe, Henri?“

„Ma ei saa. Ma ei saa teile rohkem anda kui need paar luuletust. Teie aga ei kuula üldse.“

„Siiski, Henri, ma kuulasin.“

„Teie ei kuulanud. Te ootate... te ootate... oma... see on...“

Marie sulgeb ta suu. „Jah, Henri, ma ootan teda; ma ootan sageli teda. Peaaegu iga õhtu... Ka siis, kui teid siin ei ole, ootan ma. Teie ei tea ju, kui sageli ma olen oodanud.“

Iga ta sõna on kui piitsahoop mehele.

„Ning mispärast talute mind enese kõrval?“

„Henri, kuna... kuna... te olete väga armas.“

„Seda ma ei mõista!“ hüüab mees. „See on mulle arusaamatu. Ma lähen nüüd. Ma ei suuda seda enam taluda. Teie... teie... peaksite... teie ei näe mind enam. See seisukord on talumatu. See on talumatu teile ja ebaväärne mulle. Laske mind minna.“

„Henri!“ hüüab Marie üsna tasa. „Henri, mispärast te olete niisugune? Henri, ma pean teda ootama. Ma pean! Mõistate mind? See ei lähe teisiti. Ma pean...“

„Teie armastate teda, Marie, seda ma ei suuda taluda. Ma lähen...“

„Henri!“ hüüab naine. „Henri, ärge minge! Teie olete ainus inimene, kelle vastu mul säärastel hetkedel on usaldust. Henri, ma ei armasta teda... ei, kindlasti mitte, ma ei armasta teda... ma... ma...“ Ta hääli muutub väga vaikseks, erilisel vaikseks. „Ma usun, et ma vihkan teda väga. Ei, võib-olla isegi seda mitte. Ma põlgan teda. Ta on mulle nii võõras, et ma seda isegi ütelda ei saa, kuivõrd.“

Ta istub. Murger tunneb, et ta tahab nutta ja ei saa. Seal tõuseb ta püsti, läheb naise juurde ja silitab tema juukseid.

Nüüd hakkab viimane nuuksuma ja nutab, nutab nii

südantlõhestavalt ja piinatult, et see Henri südame kinni nõõrib. Ta on täiesti nõutu.

„Jumala pärast, Marie, mis on siis? Ons ta teile midagi teinud? Marie, õelge — piinab ta teid? On hirmus — nii teie kõrval seista ja pealt vaadata. Õelge mulle... õelge mulle kõik. Marie... ma... See on raske, ma ei saaks seda üldse öelda, kuid usun, et see on nüüd hädavajalik, et teie teaksite. Marie... ma... ma armastan teid... armastan teid nii väga, nagu ma seda teile senini veel pole saanud öelda, seda ka nüüd veel ei saa. Kuid see on vajalik, et te teaksite, sest ma usun, et teie vajate praegu kedagi.“

Marie on lakanud nutmast. Ta vaatab mehele otsa ja silitab tema käsi. „Jah, Henri, ma vajan teid hädasti. Ma tahan ära siit.“

Murger ehmub. Ära siit? See peab midagi hirmsat olema, mis temal lasub. Ära siit? Kuhu? „Mis teil on, Marie?“

Rahuliku, peaaegu tumeda häälega ütleb naine talle: „Minu mees on kelm. Ei, Henri, mitte nagu teie arvate, — kelm minu või minu lapse suhtes. Ta on tõeline kelm, politsei poolt tagaotsitav valerahategija ja varas. Ta töötab koos ühe väga kardetava jõuguga. Mina ja paar tundi inglise keelt, mis ma annan, on vaid ettekäändeks. Ma pean teda ja tema tegevust varjama. Vaadake, igal õhtul seisab siin ja ootan, kas ta tuleb või on nad ta juba vahistanud. Ning Henri, vaadake, see on talumatu. Ma ei suuda enam...“

Taas hakkab ta nutma.

„Teie peate lahkuma siit. Niipea kui võimalik!“

„Aga kuhu? See kõik ei ole nii lihtne. Ma mõtlen igal öösel, kui laman ja ei saa uinuda. Oma lapse võin ma ema juurde anda. Aga mina? Kuhu peaksin mina minema?“

„Tulge minu juurde,“ ütleb Murger.

Marie naeratab veidi läbi pisarate.

„Teie juurde, Henri? Teie elunete ju oma isa juures, ülal põõningukambris. Te teate ise, et see ei lähe.“

Jah, ta teab seda. See on võimatu. Raha ei ole tal ka. Sel silmapilgul neab ta värssidetegemist ja kogu seda neetud luuletaja-elukutset. Ta ei tea, kuidas ta seda tegema peab, ainult, et ta seda teeb.

„Tulen teile homme õhtul järele ja viin teid ühe oma sõbra juurde. Küll me kuidagi läbi tuleme.“

Marie silitab tema nägu: „Henri, teie olete...“

Ent mees on ta embusesse haaranud ja suudleb teda. „Marie, seda ei oleks ma kunagi uskunud.“

„Henri...“ sõnab naine tasa.

Murger seisab tänaval ja ootab. Juba poole tunni eest pidi Marie tulema. Hirmus on see ootamine. Tuli talle viimisel hetkel veel midagi vahele? Võib-olla märkas ta mees midagi? Või oli see isegi politsei?... Selle mõtte juures tõmbab Murger närviliselt üle näo. Võimatu... ainult mitte politsei... Ta käib edasi-tagasi.

Lõpuks, poole tunni pärast tuleb ta. Teda oli kinni peetud. Ta kannab rasket kompsu: väheseid esemeid, mis ta suure kiiruga oli kogunud. Murger võtab kandami ja läheb temaga oma sõbra Guilbert'i põõningutappa.

See on musta ateljeed veidi kraaminud ja isegi uue künla ostnud.

Guilbert on end pesnud ja parfümeerinud. Ta käitub pidulikult ja kohmakalt. Astudes ateljeesse, hingab Marie kergendatult. Milline rahu!

Tema jaoks on tehtud sirm, mille taga ta võib magada, ning Henri Murger on ühte vanasse vaasi, mis seisab ta voodi kõrval, pannud värskaid roose. Roosid olid ta raamatukogu viimse jäägi neelanud.

Nii elavad nad mõne nädala segamatult. Marie külastab aegajalt oma last. Henri tuleb iga päev. Ta on õnnelik. Iga kord, kui ta tuleb, lahkeb Guilbert oma ateljeest, nii et nad saavad mõni aeg üksi olla.

Kui Murger teda täna külastab, on Marie veidi jahe. Henri ei tea, kuidas ta sellesse peab suhtuma. Ons ta teda solvanud? Ons tal jälle igatsus endise elu järele? Asjata murrab ta pead.

Järgmisel päeval sama meeleolu. Henri suudab vaevalt magada. Jumala pärast, et ta vaid oma mehe juurde tagasi ei läheks! See oleks tema hukk. Võib-olla peaks ta tema jaoks ilusama koha otsima, kus tal oleks parem kui selles mustas väikeses ateljees? Jälle ei saa Henri Murger uinuda.

Murger oleks peaaegu unustanud lilled, mis ta Mariele tahtis kaasa viia, nii kiire oli tal. Ta oli leidnud uue toa tema jaoks, väike puhas toake valgete kardinate ja kanapeega.

Ta võtab trepil kolm astet korraga, nii kärsitu on ta, et Mariele teatada otsekohesest kolimisvõimalusest. Võib olla, et tema meeleolu siis paraneb... Ent uks on suletud.

Murger imestub. Marie teab ju, et ta tuleb. Ons ta ära läinud? Võib-olla.

Ent seal seisab ju kiri... Kiri talle. Ta avab selle rebides. Hirmus aimus valdab teda. Võib-olla on ta siiski tagasi läinud oma mehe juurde.

Ta toetub võrele, muidu oleks ta ümber kukkunud, sest see, mis ta seal loeb, on palju halvem, palju julmem ja hirmsam, kui see, et ta koju oleks läinud. Seal seisab, et ta on Guilbert'iga põgenenud. Põgenenud tema eest — Henri Murgeri eest, kes just täna oli talle uue toa leidnud... Tema eest, kes teda nii piiritult armastas. Hirmus väsimus valdab teda, väsimus, nagu see ainult suurimate elamuste järel inimesi valdab. „Mispärast tegid sa mulle seda?“ ütleb ta endamisi. „Mispärast, väike Marie... mispärast?“ Ta ei tea, kuidas ta treppidest alla tuli, sest ka tänavale jõudes ei ole ta kangestusest vabanenud.

„Miks, Marie, miks?“

Kaugelt kostavad hobuse kabjalöögid. See on voorimees.

Henri Murger peatab selle ja istub sisse. See on esimest korda ta elus, et ta võtab voorimehe, sest see oli talle seni ikka liiga kallis, ja ka täna ei evi ta kaht soud, et maksa kutsarile.

Samal ööl loob Henri Murger Musette'i kuhu oma surematus romaanis „La vie de Bohème“. See Musette on tema väike Marie-Virginie.

Ta on juba ammu kirjutamast lakanud, istub ja vaatab enda ette. Ent miski ei muutu siin maailmas. Ta ei tule tagasi. Ta kuuleb tema häälekõla, ent teda ei ole. Mispärast? Alles siis, kui rasvakuünal kustub, ärkab ta mõtteist.

Möödusid aastad, Murger oli abiellunud ja õnnelik. Ent ikka veel oli ta südames igatsus Marie-Virginie järele, keda ta nii väga oli armastanud ja kes siiski tema naiseks ei saanud. Aastal 1842 oli ta veel kord temast kuulnud. Siis teatasid ajalehed kelmide jõugust, kes oli tabatud, ja sellesse protsessi oli ka Marie segatud. Ta mees mõisteti 12 aastaks sunnitööle, Marie mõisteti aga õigeks. Jälle möödusid aastad, ilma et Murger temast midagi oleks kuulnud.

„Pardon, monsieur, kas võiksite mulle tuld anda?“ ütleb naisehääli Murgeri kõrval, kes läheb St. Micheli bulvarit mööda alla. Murger ehmub, see on ju võimatu. Kas see ei ole Marie-Virginie, tema Musette'i, hääli? Ta vaatab alla-käinud, veidi vananenud naisenäkku. Kui neid, mis tal seljas on, veel rõivasteks võib nimetada, siis on need räbaldunud ja lohakad. Ent siiski asub kusagil ta näos veel see eriline ilu, mis Murgerit nii oli võlunud.

„Musette,“ ütleb ta.

Naine naeratab veidi kohmetult. „Ma ei ole Musette, sa ei tunne mind enam, Henri, minu nimi on Marie.“

Õigus, Marie, mõtleb Murger. Ent ta on Musette'iks saanud, tema romaani Musette'iks. Käes hoiab ta poolpõlenud sigaretti. Ta lõhnab alkoholi järele. Hirmus jälleenägemine!

„Mis sa teed siin, Marie?“

„Mitte midagi, Henri, mida peakingi tegema?“

„Kas me ei läheks koos sööma?“

„Ei, tule minuga,“ ütleb Marie, „meil on kindlasti palju teineteisele jutustada.“

Kuidagi viisi on Murgeril tunne, et neil ei ole midagi teineteisele jutustada. Ent kui ta naist vaatab, meenuvad talle kõik need ilusad tunnid, tema elu ilusaimad tunnid.

„Jah, Marie, ma tulen sinuga,“ sõnab ta ja läheb kaasa.

Marie eluneb hirmsaimal põõningukorral, mida Murger kunagi näinud. Guilbert'i ateljee oli loss selle kõrval.

„Tahaksid sa midagi juua?“

„Täna, ei.“

„Kas see ei ole imelik, et meie niiviisi teineteist jälle näeme, Henri?“ küsib ta.

„Jah, Musette, see on imelik.“

Murgeri korteri aknal seisab tema naine Anais ja ootab. Ta ootab juba tunde. Henri ei tule. Talle on jutustatud, et teda on nähtud Musette'iga, ja Anais teab, millist hädaohtu

Ent kui ta naist vaatab, meenuvad talle kõik need ilusad tunnid, tema elu ilusaimad tunnid.

see talle tähendab. Ta teab, et Henri ikka veel selle naise küljes ripub, selle naise, kes vaid nii lühikest aega oli tema elus olnud. Hirm valdab teda. Tuleb ta tagasi? Iga kord, kui ta tänaval samme kuuleb, ehmub ta ja mõtleb: see on tema. Nii seisab ta akna juures, kuni tänavalaternad kustuvad.

„Ja sa tahad tõesti minu juurest lahkuda, Henri?“

„Jah, Musette, tahan sinu juurest lahkuda.“

„Sa ei taha kunagi enam tagasi tulla?“

„Ei, Musette, ma ei tule kunagi enam tagasi.“

Marie-Virginie Fonblanc ei vasta. Tema „Musette'iga“ on ta juba harjunud.

„Vaata, Musette, sa oleksid võinud mind täielikult saada ja oled mind täiesti saanud. Kui sa minust lahkusid, hoolitses Anais minu eest nagu ei keegi varem. Musette, ma ei armasta sind enam. Endastmõistetavalt on veel veidi sellest suurest tundeist olemas, mis mind varem valdas, kuid truudusetunne Anaisi vastu on tugevam kui kirm sinu vastu ja seepärast tahan tagasi minna.“

Marie-Virginie tõuseb ja läheneb uksele. Henri annab talle kätt. Ta vaatab talle vaevalt otsa ja taas on ta näol selline kurbus, nagu ta seda tunneb esimesest kohtumisest saadik.

Tal on raske, väga raske treppidest laskuda. Kui ta veel kord ümber pöörduv, on Marie juba kadunud. Siis väljub ta majast. Ta tahab veel kord ümber pöörduda, läheb aga siiski tänavat mööda alla Anaisi, oma naise, juurde, kes teda ootab.

Oma romaani Musette'i ei näe ta aga kunagi enam.

A/s. KAUBA PANK,

Suurturg nr. 12,
oma majas

• TARTUS •

Juhatusetelet. 22-09
Kodukeskjaama telef. 41-40

Oma kapitalid üle Kr. 545.000.— :: Toimetab kõiki pangaoperatsioone

Kindlustuse Aktsiaselts Eesti Lloyd'i Tartu peaesindus

9. järg.

„Halloo, laps!“ hüüdis ta juba eemalt.
„Halloo, laps!“ ahvis Violet teda järele ja kargas üles, väike nägu täis viha. „You make me stand up, Warren!“ hüüdis ta solvunud daami hoiangus.

Viha õhetas ta põskedel ja silmad välkusid ja tütarlapse südame lapsikus vihas näis ta meelisegavalt ilus. „Oh, kui ilus sa oled, Violet,“ ütles Warren imetledes.

„Oh, you better shutter up!“ hüüdis Violet vihaselt.

Warren kogeles midagi vabanduseks. Just vastu lõunat oli ta oma ametikohuste täitmisel olnud. Ta oli Königsgartenit intervjuerinud ja lõpuks Kitty Sullivaniga kõnelnud tema lemmikspordi ja lemmikkirjaniku üle. Ja siis oli ta kaabeldanud. „Oh,“ ütles Violet põlastavalt. „Kitty! Mul poleks kunagi soovi Kittyga lobiseda.“

Warren viskas vahele, et see on tema elukutse muret-seda huvitavaid teateid.

„Ah,“ ütles Violet, „me ei mõista teineteist, Warren. Sul pole üldse aega inimene olla. Sa pole muud kui suur egoist ja ronija!“

„Võtame istet, Violet,“ katkestas teda Warren ja nad istusid pingile. Warren võttis Violeti kätte, aga Violet tõmbas selle järsult ära.

„Ei, Warren,“ ütles ta. „Tahan sinuga tõsiselt kõnelda. Tahtsin sulle ütelda, et sa oled väga halb!“

„Halb?“ Warren naeratas uskumatult, aga rahutult.

„Jah, halb, Warren!“ kordas Violet, keda ärritas Warreni uskumatu naeratus. „Sa kohtlesid mind halvasti. Sa solvasid mind surmani.“

„Mina solvasin sind, Violet?“ küsis Warren segaselt.

„Surmani!“ Akki muutus Violet kahvatuks. „Sa isegi ei tea seda? Siis ütlen ma sulle seda. Jah, täna pead sa kõik kuulma, Warren! Ka meil, noortel tütarlastel, on oma au, kui me ka alati naerame ja oleme pöörased. Roomas kura-meerisid sa minuga, sa olid armunud minusse.“ Warren noogutas. „Sa nägid vaeva, et mind enesesse panna armuma ja sa nägid, et see sul õnnestus. Siis läksid sa veel sammu kaugemale — sa tahtsid minust teha oma armukese.“

„Violet, ma palun sind!“

„Ei, ära katkesta mind. Kas tahad seda salata? Me pole ju enam lapsed ja võime teineteisega otseselt kõnelda. Olin nii kaugel — ütlen seda otseselt ja sa tead seda ise ka —, et oleksin su armukeseks saanud, sest armastasin sind meeletult. Nüüd aga — sel silmapilgul — astusid sa sammu tagasi. Oh, sa argpüks, sa kelm!“

Warren kargas püsti. „Violet,“ hüüdis ta. „Sa näed kõike valesti!“

Ka Violet tõusis üles. Ta mässis enda kõvasti mantlisse. „Ei!“ ütles ta ja ta hääles oli jälle vaenlik toon. „Ei! Oh, kui sul oleks natukenegi julgust aususeks! Sa solvasid mind rängemalt, kui üht tütarlast üldse saab solvata. Sa heitsid minu lihtsalt kõrvale. Ütle ise, kas ei olnud see autu.“

Warren kogeles midagi öelda.

Violet nõõpis kindad kinni. „Ja sellest tuligi kõik muu,“ ütles ta. Warren on teda selleks kihutanud. „Juan Seguro — Ameerikat pole ta ju avastanud, aga ta on mees, kes teab, mis ollakse võlgu ühele naisele, keda armastatakse.“

„Väga hea, väga hea!“ vastas Warren solvunult ja kum-mardus irooniliselt.

„Jah!“ Violet ajas enda sirgu. „Ta on džentlmen. Ma abiellun temaga! Good bye, Warren!“ Ta ulatas Warrenile sõrmeotsad ja läks.

Nüüd oli Warren, kes oli tulnud kõige õnnelikumas mee-leolus kohtumisele, vihane. Ta oli näost tulipunane. Tore abielunaine saaks alles sellest Violetist, kes paistis pealt nii õrnana! See oli õppetund, mille eest ta pidi saatust tänama.

„Mine põrgu!“ ütles ta toorelt. „Abiellu oma Juaniga, naguini oled ta armuke. Minusse ei puutu see. Abiellu rahulikult.“ Ja nüüd õngu lõpp Violetiga, lõpp!

Kahvatu vihast, ruttas Warren trepist üles.

31

Pärast lantši heitis Warren magama, ikka veel täis kibe-dust ja viha Violeti käitumise pärast. Kui ta võrdlemisi hilja ärkas, nägi ta, et Kinsky seadis end väljaminekuks. Tal oli seljas tume, pisut kulunud ülikond. Kui ta Warreni pilku endal tundis, vaatas ta üles ja naeratas vaevumärgatavalt. „Lähem Eva Königsgarteni juurde visiidile,“ ütles ta tasa.

„Oh!“ vastas Warren päris ükskõikselt, mõeldes ise vahetpidamatult Violeti ägedusele.

Natuke enne kella viit läks Kinsky ülemisele laevalaele, kus elunes Eva. Ta oli enesega ja oma sisemaailmaga nii tegevuses, et ta vaevalt märkas, mis tema ümber sündis. Nagu kuutõbine liikus ta edasi.

Ta jõudis Eva dekile ja siin silmas ta ühe noormehe nägu, mis tundus talle tuttavana. Alles hiljem, kui ta oli juba Eva juures, tärkas talle meelde, et see oli sama noor-mees, keda ta nägi eelmisel päeval Eva kõrval istumas, seesama, kes külastas Eva tüdart Gretet St.-Annenis.

Ta eksis ära kuhugi koridori. Üks stjuuard märkas ta nõutust. „Mida härra otsib?“ küsis ta.

Kinsky jäi seisma ja mõtles. „Proua Königsgartenit,“ ütles ta lõpuks.

„Siin, palun, see uks.“

Seal seisis ta nüüd, päris selle ukse lähedal ja ta süda põksus. Põksus nagu jõurikas vasar ja talle tundus, et terve koridor värises. Siis kuulis ta sees tasast naeru. Ta koputas.

„Jah!“ hüüdis hele hää.

Mehaaniliselt avas Kinsky ukse ja pomises midagi, millest ta ise ka õieti aru ei saanud.

„Felix? Tule ometi sisse!“

Ja akki seisis Eva ta ees — jõu ja ilu kehatist.

Eva paistis olevat niisama segane nagu Kinsky ise. Ta sirutas Kinsky kätte. Kiire puna kattis ta nägu, aga ta võttis end kokku ja hakkas vestlema. Kinsky vastas mehaaniliselt.

„Olin loomulikult äärmiselt üllatunud, kui sain sinult kirja, Felix,“ ütles Eva. „Sa oled ka laeval? Milline ilus kokku-sattuvus! Aga siis meenus mulle, et sul olid läbirääkimised Philadelphia filharmooniaorkestriga. Lugesin seda ajalehest.“

Ei, see ei olevat tema siinolemise põhjus, ütles Kinsky langetatud pilgul. „Philadelphia ei ole mul mingit tegu,“ lisas ta juurde.

„Noh, ma ei taha sinu saladustesse tungida,“ ütles Eva ja naeris põgusalt, et varjata ärevust, mis kõlas ta hääles. Ta tahtis Kinskyga vaid pool tundi vestelda nagu vana sõbra ja tuttavaga ja siis pidi kõik möödama olema. Tal oli otseselt öelda suur hirm selle kohtumise ees, aga nüüd, kui Kinsky käitus taktiliselt ja tagasihoidlikult, oli ta rõõmus teda jälle nähes ja muutus üha rahuikumaks, peaaegu lõbusaks.

„Siin on tee, palun, Felix, sa jood ometi tassikese?“

„Jah, tänan!“ Eva käed! Need olid ilusad ja nõtked, ots-test küll pisut laiad. See oli nooruses tehtud raske töö tagajärg.

„Kui ilusaks on muutunud su käed, Eva,“ ütles ta nagu unes, kui Eva ulatas talle tassi. „On sul veel meeles meie õppimisaeg? Kuidas kantakse vaagnat puuviljaga?“

Eva noogutas elavalt. „Oo, sa mõtled Tiziani tüdart puu-viljaga. Kuidas ta nimi oligi? Nii, vaata!“

Ta seadis käed üles õhku ja ta sõrmed hoidsid vaagnat

Miks vaatleb ta oma käsi nii kriitiliselt?

Sest ta teab, millist võlu hoovab ilusatest, hästiravitud kätest. Seepärast püüab ta ka säilitada seda ilu erilise hoolega. Usaldatavaks abiliseks siinjuures on talle Nivea-kreem. Enne igasuguseid majatöid, peale igakordset pesemist ja õhtul enne magamaminekut imbutab ta käed Niveaga ja säilitab nad nii õrnad, siledad ja pehmed.

**NIVEA
KREEM**

Nivea-kreem: Kr. 0.30—1.20

Werner Mehks, Tallinn.

täusliku liigutusega. „Lavinia oli ta nimi, nüüd meenus mulle,“ naeris Eva.

„Vaata, vaata!“ ütles Kinsky täis tunnustust ja naeratas. „Sa oled hästi õppinud, Eva.“

„Jah, ma olen hästi õppinud,“ vastas Eva ja vaatas oma mustade silmadega talle õrnalt otsa. „Sinu juures!“ lisandas ta tänulikult. „Sa olid oivaline õpetaja.“

Nad vestlesid igasugustest asjadest, ilma seoseta. Kuidas on lood Kinsky terviseiga? Hästi! Ja kuidas läheb emal, Felix? Ja kuidas töö edeneb? Hästi! Grete olevat talle seletanud, et ta alati töötavat, päevad ja ööd. Ta olevat lugenud, et Felix on kirjutanud uue operi, mis ilmuvat varsti. Või oli Reifenberg talle seda seletanud?

Kinsky raputas sügavalt pead. „Ei, ei,“ vastas ta. „Pole veel niikaugel. Ma ei jõua kunagi lõpuni. Sa tead ju. Võib-olla on see minu saatust, et ma kunagi lõpule ei jõua.“ Hetkeks jäi ta pilk rippuma Eva silmadesse, siis tõmbus ta suu kibedale naerule ja ta vaatas Evast mööda.

Oo-jaa, Eva tundis tema saatust, et ta kunagi ei jõudnud lõpuni. See oli tema traagika. Eva katsus lugeda ta näost. Kinsky näos oli mingi joon, mis oli talle võõras, — lootusetuse- ja kaduvuse-joon. Rahututes, ekslevates silmades nägi ta inimese ükskõiksust, kes elab teises maailmas ja kes ei võta osa käeso'evast.

Kinsky põsed tuks'esid närvlikult ja Eva märkas, et ta kuulatas, kui Eva kõneles. Eva muutus rahutuks. Marta oli kõrvalolevas vannitoas ja kolistas, see igavene narr! Kinskyle meenus sel silmapilgul noormees, keda ta oli kohanud dekil — oo-jaa, see oli just toosama noormees, kes ronis välja sõidukist Sankt-Annenis lumetuisus.

Ja kõrvaltoas purines parajasti mingi klaas. Spioon! Eva oli teda ümbritsenud oma spioonidega.

Kinsky katkestas teda ja ütles umbusklikult: „Ons keegi siin kõrvaltoas?“

„Jah, see on Marta, ta koristab. Sa tunned ju teda,“ ütles Eva.

„Ah-jaa!“ vastas Kinsky pilkava naeratusega ja vaatas Evale otsa. See oli Kinsky, nagu Eva tundis teda varematest aegadest. Ja äkki haaras Evat hirm ja ta kahetses, et võttis vastu Kinsky. Ei võinud kunagi teada, mis Kinsky tegi sellistel silmapilkudel.

Eva imestuseks ei teinud aga Kinsky midagi. Ta ei tõuganud tooli ümber, ei, ta naeratas ainult leplikult ja jätkas vestlust. Jah, ta oli kuulnud Eva kontserti. Ta oli istunud palmiaias saali kõrval. Otseselt öelda olevat Eva teinud suuri edusamme.

Eva punastus. Kinsky teadvat, kui kõrgelt Eva hindab tema arvustust! Ta oli ju Eva esimene õpetaja ja Eva kummardus tänulikult ta poole. Aga ta hääles oli jahedust. Ta soovis, et see jutt lõpeks.

Värin läbistas Kinskyt. Ta tahtis Evat veel tänada häällilaulu eest, mida Eva oli laulnud, aga tal oli häbi seda teha.

„Sigaretti?“ küsis Eva. „Täna!“ Kinsky vajus kokku. Ta tundis, et vestlus oli nagu lõppenud. Evast hoovas nüüd ükskõiksust. Kinsky oli algul uskunud nagu kuulvat pisut südamlikkust ja osavõttu ta hääles, aga see oli küll paljas eksitus. See oli daami hää, kes võttis teda viisakalt vastu ja viisakalt jättis jumalaga. Mitte üht jälge, mitte jälgegi temast, Kinskyt, polnud enam Eva südames.

Nad vaikisid nüüd mõlemad.

Ja siiski — Kinsky riivas Eva nägu kiire pilguga — Eva oli ainuke olevus, kes võis ta päästa! Kui ta saaks olla vaid paar päeva Eva juures, siis oleks ta päästetud. Ta põgenes surma eest, ta oli arg. Pidi ta Evale seda ütleva? Pidi ta Evale seda näkku karjuma?

Eva tõusis püsti, ta otsis midagi klaverilt.

Ta nägi Evat nagu uduvines. Ta tõusis ja katsus tõsta käsi. „Eva, Eva!“ tahtis ta hüüda. „Päästa mind, päästa mind! Ma kardan surma!“ Aga ta ei suutnud käsi tõsta ega hüüda. Ta nägi Eva keha äkki ümbritsetuna hõõguvast kontuurist. Ta kogeles midagi, nii et Eva pöördus.

Aga siis nägi Eva, et Kinsky langes surnukahvatuna tugi-tooli. Ta oli minestanud.

Eva oli ehmunud. Aga sellest hoolimata vaatas ta Kinskyt umbusklikult. Oo, ta tundis Kinskyt. Võib-olla oli see paljas komöödia. Tema juures oli kõik võimalik!

„Marta!“

Marta astus ehmununa sisse. Oh, parun toob alati rahutust, ütles ta sünge pilk, kui ta nägi Kinskyt minestanult tugi-toolis lamamas. „Mis on, Eva?“

„Too vett!“ Eva pühkis Kinsky kaamet nägu kõlmi veega ja otsekohe ärkas Kinsky.

Ta tõusis häbenedes püsti. „Oh, vabandust, Eva,“ kogeles ta äärmises segaduses. „Vabandust. See on merehaigus,

Creme Mouson'i

sügavtoime-ained hoolitsevad segamatult Teie naharavi eest töö- ja uneajal. Eriliselt valmistatud läiketud ja kleepumatud Creme Mouson'i rasvad ja õlid tõmbuvad määrimise ajal otsekohe nahasse, puhastavad, värskendavad ja noorendavad.

Saadaval tuubides à kr.—.35, —.65 ja 1.—

J. G. Mouson & Co
Frankfurt a. M. Asutatud 1798.

Willi Forst

mängib peaosas uues filmis „Mina olen Sebastian Ott“

ma ei talu merd.“ Ta taarus ukse poole. „Vabanda, ehmatasin sind,“ ütles ta ja katsus naeratada. „Andestust, Eva.“ Ja enne veel, kui Marta veega tagasi jõudis, oli ta läinud. Eva hingas kergendatult ja siiski värises ta kogu kehast.

32

Kui proua Betty Holl oli õnnetu, siis nägi ta välja sügavasti solvatuna. Ta tõmbus tagasi ja eemaldus inimestest. Halvad teated Holli panga kohta, millest vend oli talle kaabeldanud, olid talle andnud ränga hoobi. Kogu päevaks jäi ta kabiini. Seal istus ta tugitoolis elegantselt rõivastatuna, huuled kokku pigistatud kitsalt ja solvunult. Põrandal lebas terve pundar siidsukki. Oma ravitud kätega, mille küüned läikisid läbipaistvast lakist, parandas ta pisikesi augukesi sukkades.

Kui temaga kõneldi, ei andnud ta mingit vastust, aga niipea kui ta jäi üksi, ohkas ta sügavasti: „Oh, John, oh, John!“

Ta tütreid tulid tagasi kabiini, et ta meelt lahutada, aga nad leidsid ema ikka haavunud näoga ägedasti töö juurest ega saanud mingit vastust.

„Võib-olla saame isalt varsti paremaid teateid,“ ütles Mary. Nad olid ema teadmata Oklahomasse kaabeldanud, paludes otsekoheseid teateid: „Laeval kõneldakse, et Holli pank peab oma ukсед su'gema.“ Nüüd ootasid nad vastust. Iga tund jooksid nad härra Staa'li juurde.

Õhtust sõid Hollid kabiinis. Proua Holl näis nii murelikuna, et stjuuard käitus, nagu teeniks ta seltskonda, kes on sügavaimas leinas. Violet tegi žesti ja tellis oma rahast pudeli šerryt, mida ta väga armastas. Mary aga šartröösi. Aga emaga polnud täna midagi peale hakata.

Ta vaatas oma tütreid täis pi'get ja meeleheidet. „Täna, täna!“ ütles ta. „Viskate oma viimased dollarid aknast välja. Ah, küll te näete, mu tüdrukud!“ Siis avaldas ta soovi varsti magama minna. Ta tundis end lõpmatult väsinuna.

Hollidel oli kaks eluruumi. Proua Holl magas üksinda.

Tütarde kasutada oli teine kabiin. Kusagilt kõrgelt meelitas muusika.

„Minge ometi üles,“ ütles proua Holl. „Te armastate ju tantsida. Jätke mind üksinda mu muredega, olen vana naine.“

„Aga ei, ei,“ ütlesid tütarlapsed. Neil polnud täna mingit himu tantsimiseks, nad olid nii hirmsasti väsinud. Ja nii läksid nad kõik voodisse. Ainult Mary jooksis korraks veel Staa'li juurde üles, et kuulda, kas telegramm on tulnud. Ei, polnud tulnud mingit teadet. Kaua lamasid tüdrukud päris vaikselt. Siis kuulsid nad, kuidas ema vähkres ühelt küljelt teisele ja oigas. „Vaestemajas,“ ohkas ta, „lõpetame kõik oma elu!“ Ta oli hoopis unustanud, et tal on reservis kakskümmend tuhat dollarit, mis ta viimase aasta jooksul oli pannud kõrvale majapidamisrahast, rääkimata veel oma väärtuslikkudest ehteasjadest.

„Ei, ei!“ algas Mary oma altohäälega. „Ei, ei, me oleme ju ka veel olemas, kuuled, ema?“

„Jah, seda pean minagi ütleva, sa tead ju, et meie oleme ju olemas!“ ütles ka Ethel.

Violet aga vaikis, olles tegevuses oma mõtetega. Oh, sa suur jumal, kuidas ta oli käitunud täna Warreniga! Mida pidi Warren küll temast mõtlema? Violet tahtis surra häbist.

Mary ja Ethel aga hakkasid kõnelema oma suurtest kavatsustest, sest nad ei mõelnud uneski ilma pikemata kapituleeruda! Oh, ei! Kui raha oli läinud, ilus, siis tahtsid nad uuesti raha teha!

Mary kõneles elegantselt kauplusest rahvarikkal nurgal — oh, sellest pidi saama imekauplus, täieline ime. Ta arvas sellega üksinda hakkama saavat. Ta tahtis silmi teha majaoomanikule, arhitektidele ja ärimeestele ning ta oli juba täna va'nus tuhande dollari peale kihla vedama, et ta saab selle kaupluse võla peale. „Ütlesid sa midagi, Violet?“

„Ei, Mary, mitte silpigi,“ vastas Violet tasa. Ta oli nutule lähedal.

(Järgneb.)

Suur valik sügismoodi

363

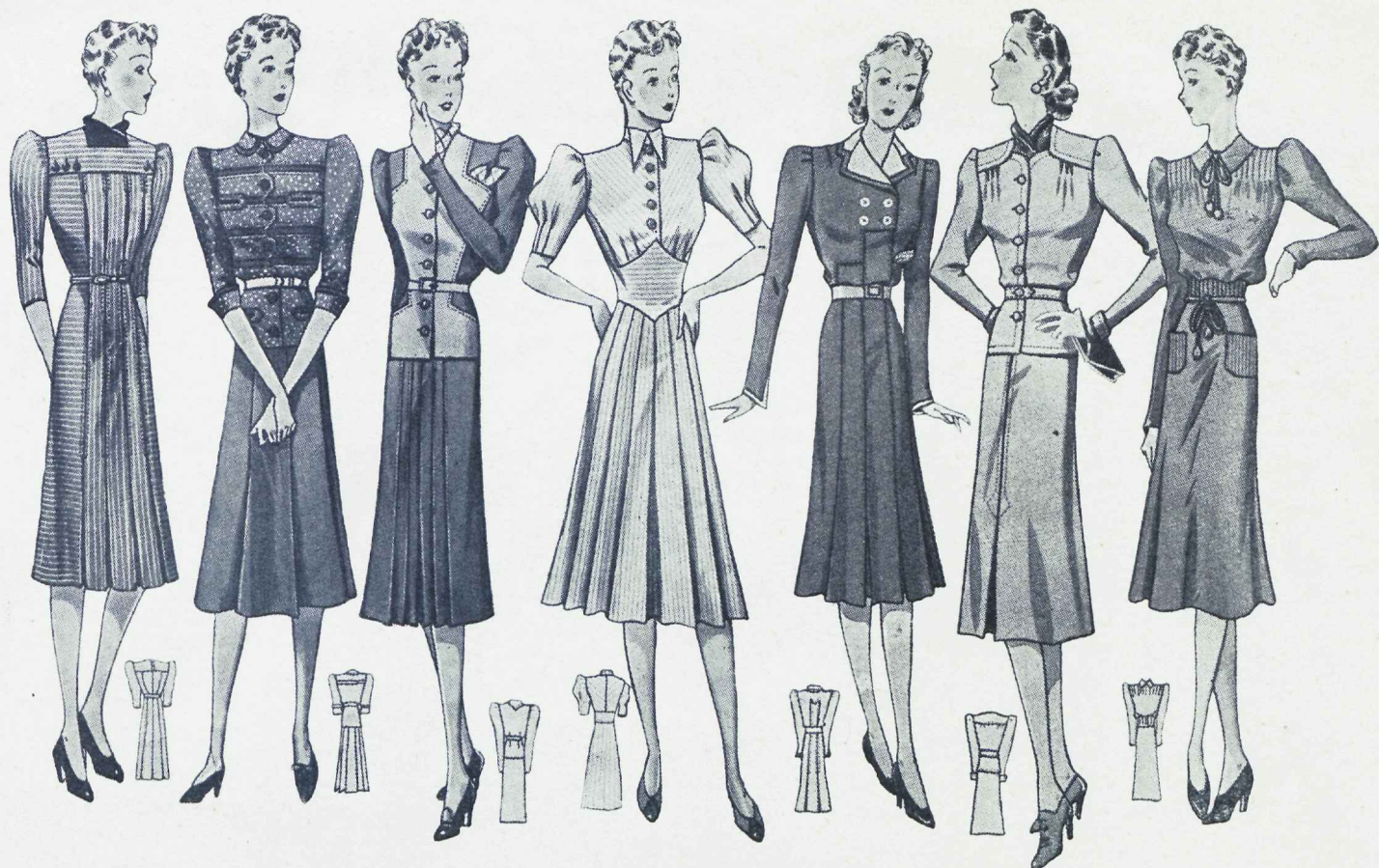
364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

363. Nägus sügismantel väikese nahkraega.

364. Sügismantel sportlikus tegumoes.

365. Elegantne sügismantel. Lõige I lõikelehel.

366. Moodne sügismantel huvitava karakull- või laisaba-garnituuriga.

367—368. Kaks meeldiva tegumoega sügismantlit.

369. Huvitavas tegumoes kleit triibulisest materjalist.

370. Nägus džamperkleit kahesugusest materjalist.

371. Päevakleit kahesugusest materjalist.

372. Kleit peenetriibulisest materjalist.

373. Nägus kleit tumesinisest villasest materjalist. Lõige II lõikelehel.

374. Sportlik džamperkleit. Kaunistuseks värviline kaelarätt.

375. Pealõunakleit õhemast südist või villasest.

376. Meeldiv päevakleit hallikassinisest villasest materjalist. Lõige III lõikelehel.

377. Päevakleit tumesinisest materjalist, kaunistatud valgega.

378—379. Kaks nägusat päevakleiti paksemast villasest materjalist.

380. Paelkaunistisega kleit.

381. Huvitavas tegumoes kleit peenetriibulisest materjalist.

382. Päevakleit ruudulisest materjalist. Garnituuriks värvilised lisandid.

383. Moodsalõikeline aluskleit. Lõige IV lõikelehel.

376

377

378

379

380

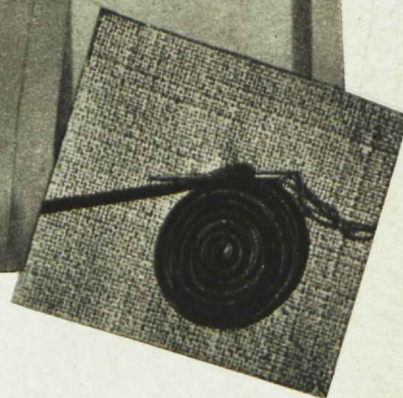
381

382

Langeravate lehtede keonud

1. Elegantne õhtuleit raskest valgest siidist. Väljalõikel kimbukene punaseid roose.
2. Moodne pealelõunakleit plisseeritud seelikuga. Pluusiosa on kaunistatud peente nõörvoltidega, varrukatel voldid kinni tepitud, ainult otsast 5-7 sm ulatuses lahti jäetud.
3. Nägus päevakleit džamperi tegumoes. Reväärid ja krae on ääristatud tumeda materjaliga ning kaunistised õmmeldud samas värvuses sutaššpaelast, nagu näha juuresoleval proovil.
4. Elegantne sügiskomplee, mis koosneb kergest kostüümist ja pikast keebist. Vestitaolise jaki esitükid on kaunistatud tepitud lehtmotiividega.
5. Moodne sportlik kostüüm huvitavamustrilisest villasest materjalist.
6. Huvitav sügismantel, mille ainsaks kaunistiseks on suured karusnahaga ületõmmatud nõöbid.

Handwritten notes and sketches at the bottom of the page, including a small sketch of a woman in a dress and some illegible text.

383

384

385

386

387

388

389

384—385. Kaks nägusat pitsidega kaunistatud aluskleiti.

386. Nägus öösärk väikesemustrilisest pesusiidist.

387. Healõikeline särkpüks mustrilisest materjalist, ääristatud tumeda siidiga. Lõige VII lõikelehel.

388. Põll mustrilisest siitsist.

389. Huvitavalõikeline põll ühevärvilisest pesuriidest. Lõige V lõikelehel.

390—392. Kolm nägusat kleiti tütarlastele.

393. Pesu tütarlapsele.

394. Hommikmantel väikesele tütarlapsele. Lõige VIII lõikelehel.

410

411

412

413

414

415

390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400

401 402 403 404 405 406 407 408 409

395. Magamisülikond suuremale tütarlapsele. Lõige IX lõikelehel.
396. Ülikond poisile.
397. Nägus ülikond poisile.
398. Meeldiv kleit tütarlapsele.
- 399—400. Kleit ja mantel tütarlapsele.
401. Kleit suuremale tütarlapsele. Kaunistuseks tumedavärviline pael.
- 402—404. Kolm nägusat mantlit tütarlastele.
405. Huvitav kleit tütarlapsele. Passel aplitseeritud lilled.
406. Kleit suuremale tütarlapsele.
407. Mee'div ülikond poisile.
- 408—409. Kaks nägusat k'eiti tütarlastele.
410. Elegantne pealelõunakleit kellukeselõikelise seelikuga. Kaunistuseks kitsas pits.
411. Ažuurtikandiga kaunistatud nägus pealelõunakleit.
412. Mee'div sportliku tegumoeaga pealelõunakleit peene paelkaunistisega.
413. Lihtne nägus kleit, millel vähene tagasihoidlik kaunistis hõbenõortikandi ja lameeseotise näol.
414. Nägus päevakleit peenetriibulisest diagonaalmustrilisest villasest.
415. Noorusliku tegumoeaga kleit tumedast villasest. Valge krae ja kätsed on ääristatud narmaste või rüüžiga.

Enne nii . . . täna nii
Tulikak marlisidet asendab tänapäeval riba Hansaplasti. Hansaplast side on lihtne kätitada, ta ei takista liigutusi, mõjub verejooksu vaigistavalt ja paranemist edendavalt.
Werner Mehks, Tallinn

Kiirside Hansaplast

Telgedelkootud triibulised külgakardinad ja laudlina ilulinatestega

Elli Peterson

6 niit, 5 koelauda. Suga nr. 85/1.

Kääritud 986 lõnga hallikasbeeži läiklõime nr. 24. Koeks on kasutatud läiketa puuvill-lõnga mitmes jämeduses koos kudumissiidiga. Eesriideid võib kududa ka villasest materjalist, kuid siis tulevad nad hinnalt kallimad. Efektiks on kasutatud valget puuvillast vatti, mis on juhuslikult keerutatuna vahelikkude pandud põhikoes (laias heledas triibus).

- I pool on 4 telliskivipruuni lõime ja 1 telliskivipunane siid.
 II " " 3 oliivrohelist lõime ja 1 samalroheline siid.
 III " " 4 sinepkollast lõime ja 1 kuldsiid.
 IV " " 4 telliskivipunast (punakam) lõime ja 1 telliskivipunane siid.
 V " " 4 musta lõime.
 VI " " 1 sinepkollane lõim, 2 hästi valkjaskollast lõime ja 1 valge siid.

Kudumiskord:

I triip:

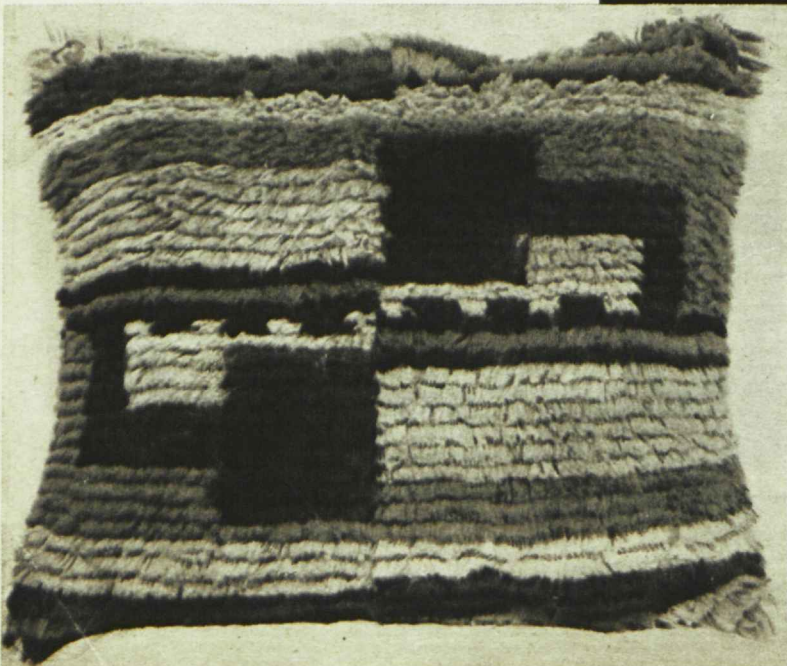
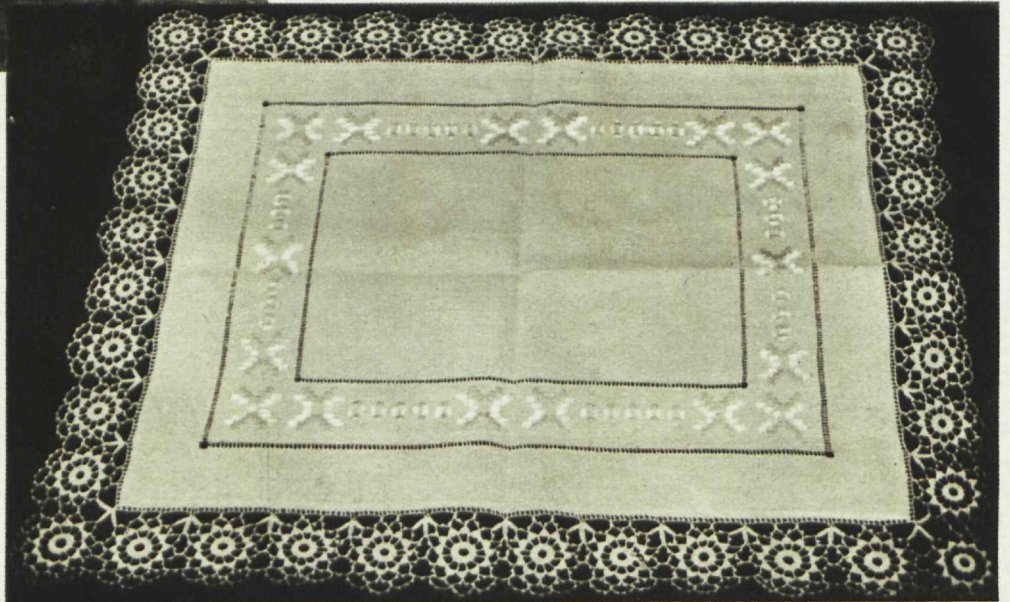
1 kord	I pooliga	IV koelaul	1 kord	V pooliga	IV koelaul
I " VI " "	I " "	I " "	1 " III " "	I " "	I " "
1 " V " "	IV " "	1 " I " "	3,5 sm III " "	I, II, III	(kolmel esimesel koelaul järjeliselt)
1 " VI " "	I " "	IV " "	1 " I " "	I, II, I	1 kord VI pooliga III koelaul
3 " I " "	I, II, I	III " "	1 " V " "	I " "	I " "
1 " V " "	III " "	IV " "	2 " III " "	II, III	1 " VI " "
1 " VI " "	IV " "	I, II " "	2 " VI " "	I, II " "	1 " III " "
2 " I " "	I, II " "	III " "	1 " III " "	III " "	1 " V " "
1 " V " "	III " "	I, II, III	3 " VI " "	IV, V, IV	1 " III " "
4,5 sm I " "	I, II, III	III koelaul	1 " VI " "	I " "	1 " III " "
(ainult kolmel esimesel koelaul järjeliselt)		I " "	1 " IV " "	I " "	1 " V " "
1 kord VI pooliga	III koelaul	I " "	1 " VI " "	IV " "	1 " IV " "
1 " I " "	I " "	I " "	1 " III " "	III " "	3 " IV " "
1 " V " "	IV " "	I " "	1 " IV " "	I " "	1 " V " "
1 " I " "	I " "	III " "	1 " V " "	IV " "	1 " IV " "
1 " II " "	III " "	I " "	1 " IV " "	I " "	3 " IV " "
1 " I " "	I " "	II, III	1 " VI " "	IV " "	1 " V " "
4,5 sm II " "	II, III	I koelaul	3 " IV " "	I, II, III	1 " IV " "
(kolmel esimesel koelaul järjeliselt)		III " "	1 " V " "	II " "	3 " VI " "
1 kord III pooliga	I koelaul	I " "	1 " IV " "	I " "	1 " IV " "
1 " II " "	III " "	III " "	3 " VI " "	IV, V, IV	1 " III " "
1 " III " "	I " "	I " "	1 " IV " "	III " "	

(Järg lk. 278)

Linake valgetikandi ja heegelpitsiga

E. Haugas

Lina on valmistatud peenest valgest linasest riidest ja tikitud märkimisniidiga nr. 35. Lina suurus ilma pitsita on 40×32 sm. Pitsi laius umbes 5 sm. Pits on heegeldatud valgest läikega „Ankur“ heegelniidist nr. 100. Muster ja pitsiproov muustrilehel.

Rüütehnikas diivanipadi

S. Raielo

Suurus 55×50 sm + tagapõhi.

Lõimeks ja vahekoeks tumepruun puuvill-lõim nr. 2/16. Narmaskoeks ja tagapõhjaks kare inglise villane või kodumaa käsitöölõng. Suga 70/2 (kaks lõnga niiesilmas). Kangas niidetada kuuele niiele otseselt. Sidus krepp + kaks tallalauda labase vahelekudumiseks. Tallamine: neli niit otseselt, kaks labaselt.

Narmaste pikkus 2,5 sm, vahekoekõrgus 1,2 sm. Värvideks on tarvitatud: helebeež, tumebeež, tumepruun, helesinine, tumedam sinine, tomatipunane, must; nelj lõnga kokkupoolitult. Tagapõhjaks tarvitada ülejäänud lõngu, kududes vöödilisel ja põimides üksikuid narmatutte.

Materjali kulub lõimeks ja vahelekudumiseks 4 vihti, villast 250 g.

Heegeldatud või filee-päevatekk

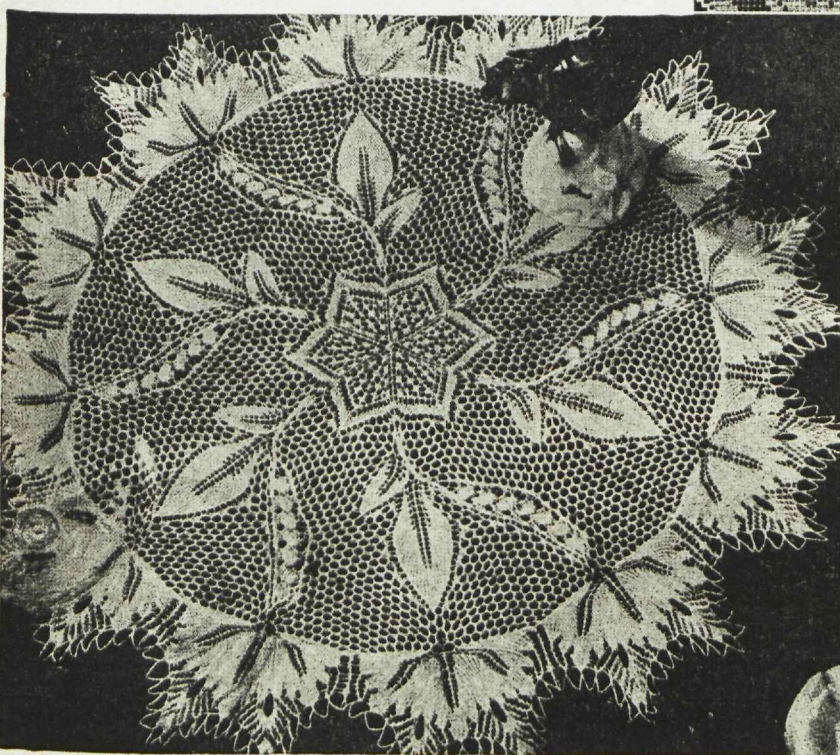
Antud nägusamustrilise päevateki suurus on 173×213 ruutu. Kui heegeldada päevatekk kreemi värvi kalavõrguniidist nr. $20/6$ (kõige peenem sellest numbrist), siis tuleks ka teki suurus umbes seesama, mis on ruutude arv. Kui aga on vajalik, et tekk oleks suurem, siis tuleb mõned read ümberringi juurde heegeldada. Heegeldada tuleb iga tühja ruudu kohale kolm ketisilmust ja 1 kahekordne sammast ning iga täisruudu kohale 5 kahekordset sammast.

Fileetöö puhul kududa soovitud augusuurusega filee ning nõeluda muster sisse.

Muster muustrilehel.

Nägusamustriline varrastelkootud lina

Linakese läbimõõt tuleb umbes 50–60 sm. Materjaliks võib tarvitada peent linast, läikega „Ankur“ heegelniiti või kudumissiidi. Tööd alatakse keskelt, luues üles 6 silmust, ning kootakse muustrilehel antud kudumiskirja järgi, korrates antud mustriosa 6 korda kõrvuti. Igale musteringile järgneb 1 ring parempidi silmuseid, kusjuures ainult kaks korda ümber varda võetud kohtadel kootakse 1 s. pahempidi, 1 s. paremp. 109. reast alates kootakse mustriosa 12 korda kõrvuti ringiks. Kolm korda ümber varda võetud kohtadest 139. ringil kootakse 140. ringil 13 silmust vahelduvalt 1 s. pahemp., 1 s. paremp. 152. ringi järel heegeldatakse silmused maha, nagu näidatud kudumiskirjal sulgudega, heegeldades vahele 13 ketisilmust. Valmis lina kasta märjaks ja kinnitada nõõpnõeltele abil puhtale riidele põrandale või lauale, andes linale ümmarguse kuju. Kudumiskiri muustrilehel.

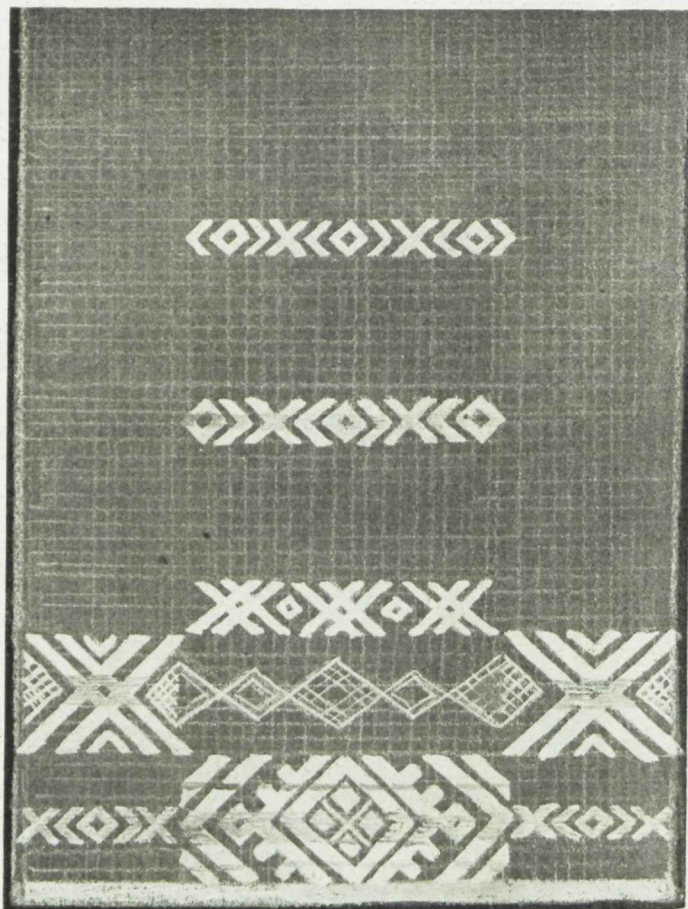
Heegeldatud pitspluus läbitõmmatud samet-paelaga

Pluusi materjaliks kulub umbes 250 g kollast peent villast lõnga. Heegeldada edasi-tagasi käivates ridades, lõigete järgi, kusjuures esitüki lõikel on rinnaosa ja kaelaväljalõige tublisti laiendatud.

1. r. (edasi-rida): kinnissilmused ülesloodud ketisilmustesse. **2. r.** (tagasi-rida): 1 sammast alumise rea kinnissilmustesse, võttes läbi kogu pletist. * 4 korruga läbitõmmatud sammast, kusjuures sambad on kinnitatud 3., 6., 9. ja 12. kinnissilmuse külge. (Vaata proov!) Siis järgneb 4 korda vahelduvalt 2 ketisilmust ja 1 sammast, kõik samasse alguspunkti. * Mustrit korrata märgist märgini. **3. r.:** kinnissilmused, seejuures iga alumise rea samba kohale peaks tulema igale 1 kinnissilmus.

Edasi heegeldada 2. ja 3. rida korrates. Pluusi üksikud osad alatakse alt äärest. Antud pluusil on selja- ja esitükk alatud 168 silmuse ülesloomisega ja varrukas 124 s. Pärast üksikute tükide kokkuõblemist heegeldatakse kaeluse äärde kaks korda 2. ja 3. r. põhimustrist. Lõpuks tõmmatakse kaelusele ja varrukaile sisse tume sametpael.

Filee-aknaeesriie

Aknaeesriide ilustis on koostatud Mustjala vöökirja ainetel. Muster nõeluda võrgule põimimis- ja pitspistes, kusjuures põimimiseks on soovitatav tarvitada „Ankur” flokslõnga ja pitspisteks pärlõnga.

Eesriide alumine äär õmmelda kas põimimispistes või varustada 15–20 sm pikkuste narmastega.

Sama eesriiet võib ka heegeldada. Iga täisruudu kohta teha 5 kahekordset sammast ja tühja ruudu kohta 1 kahek. sammast ja 3 ketisilmust. Iga ristigamärgitud ruudu kohta aga 1 ketisilmus, 1 kahek. sammast, 1 ketisilmus, 1 kahek. sammast. Selliselt heegeldades jääb muster nägus ja mitmekesine, sest seal esineb nii hõredat kui ka tihedat pinda. Eesriiet heegeldada ristisihis, alates alt äärest. Muster mustri lehel.

Telgedelkootud triibulised külgakardinad ja laudlina ilulinakestega

(Algus lk. 276.)

3,5 sm VI pooliga I, II, III, IV, V, IV, III jne. koe'aulal. Tallata kõigil koelaudadel edasi-tagasi, nagu rakenduses näidatud. Sellesse vahesse panna ka juba üksikud vatitombud.

1 kord	II	pooliga	IV	koelaulal
1	III	IV	IV	IV
1	I	IV	IV	IV
1	III	IV	IV	IV
1	II	IV	IV	IV

12,5 sm VI pooliga III, II, I, II, III, IV, V, IV jne. koe'aulal. Tallata, nagu rakenduses märgitud. Siia tuleb nüüd vatitombud lisandada oma maitse järgi. On see hele triip (12,5 sm) kootud, tuleb II värviline triip. See triip erineb I värvilisest triibust selles, et oliivroheline triip (II pooliga) ei ole mitte enam 4,5 sm, vaid on 2 sm. Muidu kõik sarnane esimesega. Need triibud vahelduvad. Eesriie alustada värvilise triibuga ja lõpetada heledaga. Antud eesriided on kaheksa värvilist ja kaheksa heledat triipu pikad. Igaüks võib kududa vastavalt oma akende kõrgusele.

Eestilaadne kootud laudlina väikeste ilulinakestega

Laudlina on kooskõlas kardinatega. Seadlus, materjal ja värvid needsamad, mis kardinatel. Lisaks on võetud veel valge

bastfroteer ja telliskivipunane siidrikoo-räbal, laiusega 3 sm. Motiivide tikkimiseks on tumepruun, oranž ja apelsinkollane meetrisiid ning must mulinee. Motiivid on tikitud täitepistes üleminekutes ja piiratud kastpistes kahekordse musta mulineega. Poolid needsamad, mis kardinaal. Lina tuleb kududa aga ainult kolmel esimesel tallalaulal, IV ja V tallalauda tuleb kasutada vöökirjade põimimisel ja mõnede triipude juures. On olemas I ja II vöökirja, mis märgitud skeemil.

I vöökirja värvid:	1 kord	V	pooliga
	1	va'ge	bastfroteer
IV koelaul	1	III	pooliga
2 korda	II	pooliga	
1 kord	V	pooliga	
1	siidrikoo		
1	V	pooliga	
2 korda	II	pooliga	
	1 kord	va'ge	bastfroteer
II vöökirja värvid:	1	V	pooliga
IV koelaul	2	II	pooliga

Iga värvi vahele tuleb kogu aeg ikka põhikude, mis tuleb kududa järjekorras kolmel esimesel koelaulal. Lina kudumise järjekord on:

6 sm	I	pooliga	I, II, III	koelaul
1 kord	va'ge	bastfroteer	III	IV
1	I	pooliga	I	IV
1	V	pooliga	I	IV
1	va'ge	bastfroteer	I	IV
1	I	pooliga	III	IV
1	II	pooliga	I	IV
1	I	pooliga	III	IV
3 sm	II	pooliga	I, II, III	IV
1 kord	III	pooliga	I	IV
1	II	pooliga	II	IV
1	III	pooliga	I	IV
1	V	pooliga	IV	IV
1	III	pooliga	I	IV
1	I	pooliga	III	IV
4 sm	III	pooliga	I, II, III	IV
1 kord	VI	pooliga	III	IV
1	V	pooliga	II	IV
2 korda	III	pooliga	I, II	IV
1 sm	VI	pooliga	I, II, III, IV, V	IV
3 korda	VI	pooliga	IV, V, IV	IV
1 kord	siidrikoo		I	IV
1	V	pooliga	IV	IV
1	IV	pooliga	I	IV
1	VI	pooliga	IV	IV
3	IV	pooliga	I, II, III	IV
1	V	pooliga	II	IV
1	IV	pooliga	I	IV
3	VI	pooliga	IV, V, IV	IV
1	IV	pooliga	III	IV

Edasi tuleb kududa VI pooliga kolmel esimesel koelaulal järjekorras 76 sm. Silmas pidada muidugi vöökirju ja üksikuid põimeid, mis märgitud skeemil. Lina teine äär on täpselt niisamasugune kui esimene. Pärast 76-sm heledat keskosa alustada värvilise äärega. Skeemil üks ruut vastab 1 sm. Lina suurus 112 × 112 sm. Motiivid on joonistatud hiljem peale. Väikese ilulinakese suurus 22 × 22 sm. Vöökirjad on needsamad, mis suurel linal. Ilulinakese üks äär on triibuline, kuna teises ääres on vöökirja ja lõpeb VI pooliga. Värvitriipude laius võtta umbes suure lina värvitriipude laiuse järgi. Muidu kõik seesama. Väike linake võib ka ilma triipudeta olla. Motiivist paigutada pool või veerand vabalt igaühe oma maitse järgi. Motiiv ja rakendus mustri lehel.

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

kõige suuremas valikus ostate

JOH. ROOSIPUU KAUBAMAJAST

Tartus, Suurturg 14, telef. 20-85

Praktiline kootud jakk

Pilt nr. 1

Antud jakile kuulub materjals umbes 250—300 g keskmises jämeduses helesinist villast lõnga. Jakk kootakse üksikutes osades, antud lõigete järgi, edasi-tagasi käivates ridades. Pärast ülesloodud silmuste rida alatakse põhimustrit kudumist.

1. r. (edasi-rida): 2 silmust pahempidi, 1 s. parem., 1 kord ümber varda (õhksilmus) ja 1 s. parempidi vahelduvalt. **2 r.** (tagasi-rida): 3 s. pahempidi ja 2 s. parempidi vahelduvalt, kusjuures kohastikku tuleksid parempidi silmus parempidi silmusega ja pahempidi silmus pahempidi silmusega, kuna õhksilmus alati pahempidi maha kootakse. **3. r.:** 2 s. pahemp., 1 s. nagu parempidi kududes kudumatult tõsta, 2 järgmist silmust parempidi kududa ja kudumata silmus neist üle tõsta, vahelduvalt. (Vaata proov!) **4. r.:** 2 s. pahempidi ja 2 s. parempidi vahelduvalt, parempidi silmused parempidi silmuse kohta ja pahempidi silmused pahempidi silmuse kohta.

Nii korrata mustrit ülesminevas järjekorras 1.—4. reani. Jaki ääred kududa edasi-tagasi käivates ridades 1 s. parempidi ja 1 s. pahempidi vahelduvalt, kusjuures neid igal real vahetada. Esitükid, selg ja varrukad alata kõik alumisest äärest. Antud jakil on üles lõõdud: selg — 110 silmust, kumbki hõlm — 58 silmust ja varrukas — 76 s. Esi- ja seljatükkidel on äär 2 sm ja varrukail 1/2 sm lai. Ka esitükkide ääred kududa pärlmustris edasi (nagu kirjeldatud alumise ääre jaoks). Parempoolsesse esitüki-äärde jätta kudumisel 6 ristisihis nõõpauku. Krae kudumist alata lühemast küljest (11 s.) ja kududa samuti nagu ääred. Valmiskootud jakiosad niisutada, pressida kergelt, venitada lõigete järgi välja ja kinnitada nõõpõõletega lõikele kõvale alusele. Seejärel õmmelda üksikud tükid kokku. Lõige X lõikelehel.

Nägusamustriline kootud kleit

Pilt nr. 2

Kleidi materjaliks on keskmises jämeduses sammalroheline villane lõng, mida kuulub umbes 600—700 g. Kleit kootakse üksikutes osades, antud lõigete järgi, edasi-tagasi käivates ridades. Iga rea alguses võetakse esimene silmus parempidi kudumata ning iga rea lõpus viimane silmus kootakse alati parempidi. Pikuti jooksva triibumustri jaoks kootakse vahelduvalt 5 silmuse laiune pahempidi silmuse riba (vaata proov!) ja mustri triip, nagu antud kudumiskirjal. Kudumiskirjal loetakse edasiread paremalt vasakule ja tagasiread vastupidi. Kleidi esitükk alata alumisest äärest 111 s. ülesloomisega ning kududa antud kudumiskirja järgi.

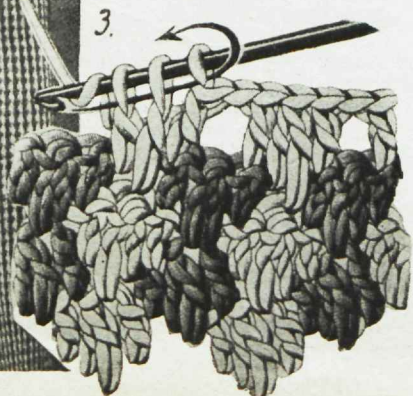
Seljatükk alata üks mustrikord kitsamalt ning varrukas samuti alt otsast 51 silmusega. Krae alata kaelusepoolest küljest 77 silmusega ning alata pärast kudumata tõstetud silmust kohe mustri triibuga. 3. reast alates võetakse iga rea algusest ja lõpust 1 silmus kokku, 33. real kootakse kõik silmused maha ja õmmeldakse krae kleidile külge. Ees on kleidil puunõõbid. Võõ on seemisnahast.

Lõige VI lõikelehel ja proov ning kudumiskiri mustri lehel.

Heegeldatud kleit valge pikeekraega

Pilt nr. 3

Antud kleit on heegeldatud kaht värvi peenest villasest lõngast, mida kuulub kumbagi värvi umbes 400 g. Kleit heegeldatakse üksikutes osades (Järg lk. 280.)

Vaip rahvuslikkudel motiividel

E. Nagel

Antud vaip on koostatud rahvuslikkudel lillmotiividel. Vaipa võib valmistada väga mitmesuguses tehnikas, kas põimides, sõlmides või õmmeldes rist-, keelim-, õis-, smürnam. pistes.

Vaiba suurus on 222×272 ruutu. Kui võtta iga mustri-ruut 1 sm, siis oleks vaiba suurus sama, mis näitab ruutude arv. Kui aga võtta ruudusuuruseks 1/2 sm, siis saaksime 111×136 sm suuruse vaiba.

Värvid vaibale on antud „Ekstra“, „Estonia“ ja „Keila“ villatööstuste värvikaartide järgi.

1. Tumeroheline	„Ekstra“	„Estonia“	„Keila“
2. Heleroheline	— nr. 2	— nr. 600	— nr. 30
	— „ 4	— „ 597	— „ 29

3. Tumepruun	— nr. 56	— nr. 552	— nr. 60
4. Helepruun	— „ 58	— „ 551	— „ 90
5. Oranž	— „ 11	— „ 522	— „ 18
6. Tumebeež	— „ 47	— „ 586	— „ 33
7. Kollakasvalge	— „ 61	— „ 546	— „ 72
8. Kollane	— „ 16	— „ 507	— „ 21
9. Oliivroheline	— „ 18	— „ 557	— „ 14
10. Sinine	— „ 74	— „ 581	— „ 74
11. Kollakasbeež (põhi keskel)	— „ 60	— „ 547	— „ 67
12. Helehall (põhi ääres)	— „ 49	— „ 585	— „ 80

Kui kududa vaipa telgedel, siis võtta lõimeks võrguniit ja suga nr. 20 või 25.

Muster mustrilehel.

Heegeldatud kleit valge pikeekraega

(Algus lk. 279.)

des harilikkude lõigete järgi, edasi-tagasi käivates ridades, üks rida ühe ja teine teise värviga. **1. r.** (beež): 4 sammast, igasse ülesloodud ketisilmusesse üks, ja 1 ketisilmus korduvalt. **2. r.** (pruun): 1 samm alumise rea esimese samba kohale, 1 ketisilmus, 1 samm alumise rea 3. s. kohale, 1 s. alumisest järgmise rea samavärvilise grupi keskele, 1 s. ümber alumise rea ketisilmuse ja kõik nõelalolevad 3 silmust korruga läbi tõmmata (vaata proov). Edasi korrata rea algusest.

Seeliku esi- ja tagalaid, jaki esi- ja seljatükk ning varrukad heegeldatakse kõik alates alt äärest, taskud aga küljelt. Valmis tükid kergelt pressida ja kokku õmmelda. Kaunistuseks valge pikeekrae ja värviline seotis.

Heegeldatud pluus

Pilt nr. 4

Pluusi materjaliks on sammalroheline keskmises jämeduses villane lõng, mida kulub umbes 300 g. Pluus heegel-

datakse üksikutes osades, antud lõigete järgi, edasi-tagasi käivates ridades.

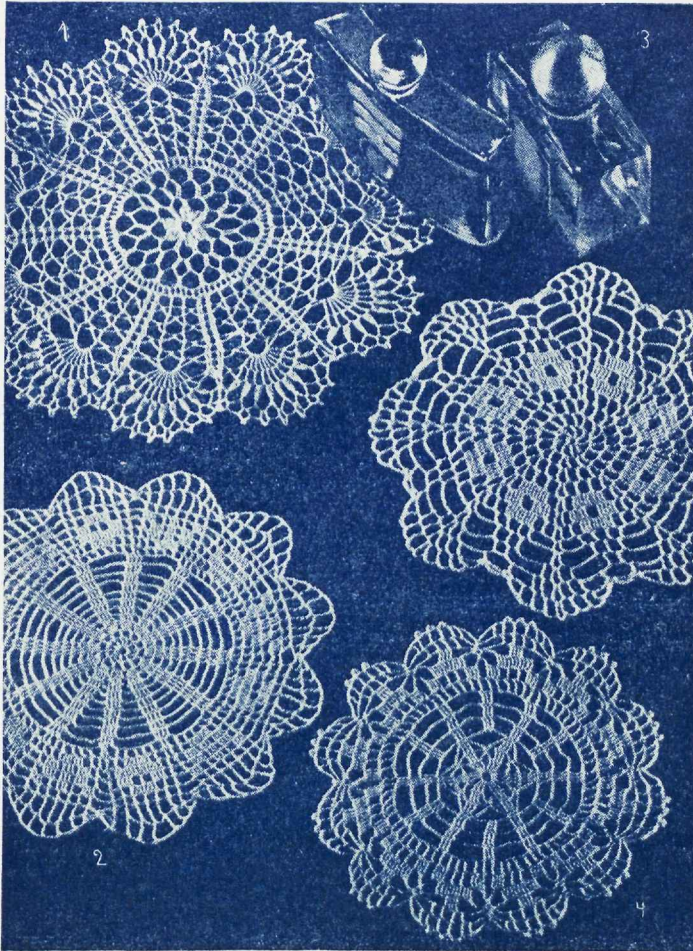
Paks mustriosa heegeldatakse edasi-tagasi käivates kinniss. ridades, läbi võttes ainult alum. ketirea tagum. poolest.

Põhimustri heegeldamine toimub järgmiselt: **1. r.** (tagasirida): 1 samm, 4 ketisilmust, 1 samm alumise rea 4. silmusesse jne. **2. r.** (edasirida): 4 kinniss. ümber alumise rea ketisilmuste, 1 kinnissilmus alumise rea samba kohale, 4 kinnissilmust ümber ketisilmuste, 1 kinniss., 3 pikood (pikoo — 3 ketisilmust ja 1 kinniss.) kinnitatud viimati heegeldatud kinnissilmusesse (vaata proov). Korrata rea algusest. **3. r.:** 1 kinniss. alumise rea keskmise pikoose, 4 ketis., 1 kinniss. alumise kinniss. kaare keskele, 4 ketisilmust jne. algusest korrata.

Edasi töötada, korrates 2. ja 3. rida. Alumine äär ja varrukate otsad heegeldatakse ristisihis sama mustriga, nagu antud kirjelduse alguses (alumine äär 34 s. ja varruka ääred 15 s. laiad). Pluusi kinniss. jäetakse õlale. Kaeluse äär heegeldatakse samuti ristisihis 15 s. lai.

Lõige XI lõikelehel.

Neli heegeldatud linakest

Ümmargune heegeldatud ilulinake nr. 1

Linakese materjaliks on valge läikega „Ankur“ heegelnii nr. 100–150 ja heegelnõel nr. 13. Linake heegeldatakse muustrilehel antud skeemi järgi, alates 20 ketisilmusest koosneva ringiga. Iga uus ring alatakse niipaljude ketisilmustega, mis vastaks ühele sambale, kahekordsele sambale jne. **1. r.:** 6 korda vahelduvalt 1 kinnissilmus, 4 ketisilmust, 4 kahekordset sammast, 4 ketisilmust. **2. r.:** kinnissilmuse kohale 2 kolmekordset sammast, 8 ketisilmust, 2 korda vahelduvalt: iga 2. ja 3. kahekordsete sammaste grupi kohale 1 sammast, 8 ketis. **3. r.:** igale ketisilmuste kaarele 2 kahek. s., 7 ketis. **4. r.:** igale ketisilmuste kaarele 2 sammast, 6 ketisilmust. Edasi töötada muustrilehel antud skeemi järgi. Pikood viimasel ringil heegeldatakse: 5 ketisilmust ja 1 kinnissilmus esimesse ketisilmusesse kinnitatult. Skeem nr. 1 muustrilehel.

Ümmargune ilulinake nr. 2

Selle heegeldatud linakese materjaliks on läikega „Ankur“ heegelnii nr. 80 ja heegelnõel nr. 11. Linake heegeldada muustrilehel antud skeemi järgi, alates keskelt 10 ketisilmusest koosneva ringiga. Iga ring alata niipaljude ketisilmustega, nagu vastab 1 sambale. **1. r.:** 12 korda 1 sammast, 2 ketisilmust vahelduvalt. **2. r.:** iga alumise rea samba kohale 1 sammast, 3 ketisilmust vahelduvalt. **3. r.:** vahelduvalt 4 sammast igale kaarele, 2 ketisilmust. **4. r.:** nagu 2. ring. **5. r.:** vahelduvalt 4 s. ja 4 ketisilmust. Edasi heegeldada skeemi järgi. Skeem nr. 2 muustrilehel.

Heegeldatud linake nr. 3

Linakese materjaliks on „Ankur“ läikega heegelnii nr. 60. Linake alata keskelt 8 ketis. koosneva ringiga. Iga ring alata 1 kahek. sambale vastava ketis. arvuga. **1. r.:** 8 korda vahelduvalt 1 kahek. s., 3 ketis. Edasi heegeldada muustrilehel antud skeem nr. 3 järgi.

Heegelmärkide seletus: punkt või ovaal tähendab ketisilmust, väike rist tähendab kinnissilmust, püstjoon tähendab sammast, arv näitab mitmek. sammast. Skeem nr. 3 muustrilehel.

Heegeldatud linake nr. 4

Materjaliks valge läikega „Ankur“ heegelnii nr. 60. Linake heegeldada muustrilehel antud skeemi järgi, alates 10 ketisilmusest koosneva ringiga. Iga ring alata 1 kahek. s. vastava ketisilmuste arvuga. **1. r.:** 6 korda vahelduvalt 3 kahek. s. ja 5 ketisilmust, **2. r.:** iga alumise rea kahek. s. kohale 1 kahek. s., 3 ketis., 1 kinniss. ümber ketis. kaare, 3 ketis. **3. r.:** igale kahek. s. 1 kahek. s., 5 ketis., 1 kinniss. alumise rea kinniss. kohale, 5 ketis. **4. r.:** kahek. s. kohale 3 kinniss., 12 ketis. vahelduvalt. Edasi heegeldada skeemi järgi. Skeem nr. 4 muustrilehel.

Niblatud krae

Tartu Naisühingu Kutsekooli kavand

Krae on niblatud DMC linasest lõngast nr. 40. Esiteks niblata valmis pael vastavalt muustrile. Pael on niblatud linasest lõõgis, kasutades kaheksat pulka. Paela vahel esinevat võrku on võimalik valmistada kahel viisil. Esiteks saab seda, kui niplame pleti, kusjuures iga pleti jaoks on vajalik 4 pulka. Vastavalt muustrile ristlevad pletid ning tekib võrk. Võrgu mitmekesistamiseks võib valmistada plettide äärtes väikesi aasakesi (pikoosid). Teiseks saab seda võrku õmmelda. Sel juhul tuleks pärast paelaniplamise lõpetamist võtta krae koos muustriga niplipsi pädjalt ning kinnitada kartongile. On see tehtud, hakatakse võrku õmblema hariliku õmblusnõela abil, kusjuures vastavalt muustrile lõngu võrguna üles vedada ning hiljem tulbakestena üle lüüa. Ka siin võib esineda tulbakeste äärtes väikesi aasakesi, milliseid valmistatakse nõõpnõela abil.

Paelmotiivi keskkohal esinevaid õiekesi võib niblata lehekstena linasest lõõgis. Iga lehekese jaoks vajatakse 4 pulka. Samuti võib neid ka ämblikutaoliselt õmmelda.

Krae on väga nägus tumedal kleidil kandmiseks.

Muster muustrilehel.

Kuidas kaitseb seadus naist?

Abielu kehtetus ja lahutamine

Abielu kehtetus esineb juhul, kui abielu ei vasta seaduses ettenähtud sisulistele ja vormilistele nõuetele. Abielu kehtetuse puhul abielu on kas tühine või vaieldav. Tühine abielu on algusest peale kehtetu ja tühise abielu lõpetamist peavad nõudma ametiasutised, samuti on see õigus kodanikel. Vaieldava abielu puhul on võimalik abielu vastu vaielda vaid asjasthuvitatud isikuil. Abielu on tühine, kui puuduvad seaduses ettenähtud abiellu-astumise üldised eeltingimused: 1) kui mõlemad abikaasad või üks neist ei olnud abiellumisel seaduses ettenähtud aastaid vanaks saanud (meestel 18 a. ja naistel 16 a.); 2) kui abikaasad on neis sugulus- või hõimluseastmes, mis takistavad abieluseaduse järgi abiellumist (alanevad ja ülenevad sugulased, täis- ja poolvennad ning -õed jne.); 3) kui mõlemad abiellujad või üks neist oli abielu sõlmimise ajal parandamatu vaimuhaige, raskel kujul langetõbine või kui abielluja mõne muu kestva põhjuse tõttu oma teo iseloomust ja tähendusest ei suutnud aru saada või oli pidalitõbine; 4) kui abiellujad või üks neist oli abiellumise ajal juba abielus.

Tühine abielu, mis sõlmitud mitte-abieluelaliste vahel, loetakse kehtivaks juhul, kui naine on jäänud sellest abielust rasedaks või mõlemad abielupoolel on enne kohtuotsust jõudnud abieluks tarvilikesse aastasisse. Abielu on vaieldav: 1) kui abielluja abielu sõlmimise ajal mõne ajutise põhjuse tõttu ei suutnud aru saada oma teo iseloomust või ei suutnud oma tegevust juhtida; 2) kui abielluja põdes abiellumisel suguhaigust haiguse nakkusjärgus; 3) kui abielluja eksituse tõttu on abiellunud, olgu et ta ei soovinud üldse abielluda või ta ei soovinud abielluda selle isikuga; 4) kui abielluja oli eksituses teise abielluja omaduste suhtes, mille puudumisel ta ei ole suuteline ühisel elamiseks; 5) kui üks abiellujatest on teist abiellumisele avatlenud valeteadetega oma isiku või endise elu kohta, mis teist poolt oleks hoidnud abielu sõlmimast; 6) kui abiellujat sunniti abiellumiseks nõusolekut avaldama läheda ja tõsise hädaohuga, millega ähvardati abielluja või talle lähedase isiku elu, tervist või au.

Vaieldava abielu tühistamise nõude tõstmiseks kohtus on

ette nähtud 6-kuune tähtaeg, arvates nõude aluseks oleva põhjuse teadasaamisest.

On abielu tunnistatud kehtetuks, endistatakse ka poolte varanduslikud vahekorrad, s. t. igale kuulub tema varandus, mis oli enne abiellumist, ja samas seisukorras, nagu poleks abielu olnudki. Kui on abielu kestel juurde soetatud varandust, siis kuulub see jagamisele võrdsetes osades.

Abielu kehtetuse korral saab naine tagasi oma endise perekonnanime.

Abielu kehtetuks tunnistamisega koos kohus otsustab ka laste saatuse, kumma abikaasa juurde nad jäävad.

Üheks abielu lõppemise vormiks on lahutamine.

Abielulahutust kohtus võivad algatada ainult abikaasad, kusjuures lahutuspalvele võivad alla kirjutada ainult isiklikult abikaasad ja allkiri peab olema notari, vallavalitsuse või politsei poolt tõestatud. Ka kokkuleppel lahutamise korral on nõutavad tõestatud allkirjad. Abielulahutuse nõuded alluvad ringkonnakohtutele ja esitatakse kostja elukoha järgi, kokkuleppel lahutamise korral aga poolte valikul nende ühe elukoha järgi.

Abielulahutuse põhjusteks on:

1) Abielurikkumine. Kui üks abikaasast on abielu rikkunud, siis avaneb teisel õigus abielulahutust nõuda.

See õigus kustub kuue kuu jooksul, arvates abielurikkumise teadasaamisest. Kui abikaasa on teisele abielurikkumise andestanud või sündis see abielurikkumine tema nõusolekul, pole õigust abielulahutust nõuda. Samal põhjusel võib abielulahutust nõuda ka abikaasa, kes pärast abiellumist saab teada, et tema abikaasa on pärast nendevahelist kihlust olnud sugulises ühenduses teise isikuga.

2) Kuritahtlik mahajätmine või teadmata äraolek, kui see on kestnud vähemalt üks aasta, naise keeldumine uude elukohta mehele järele minemast ilma mõjuva põhjuseta, mehe keeldumine naise kaasavõtmiseks elukoha vahetamise puhul ja ühe poolte sund lahuselamiseks.

Selle punkti all toodud põhjustel abielulahutuse nõudmise tõstmise eel peab käima väljakutse toimetust, s. t. kohtu kaudu kutsutakse äraolija tagasi perekonna juurde, mis ei või aga aset leida enne 9-kuist äraolekut.

3) Kokkuleppimatus, kui abikaasad on vähemalt 2 aastat kokkuleppimatuse tõttu lahus elanud.

4) Kui abikaasad on olude sunnil, neist mitteolenevaid põhjusil sunnitud lahus elama vähemalt 3 aastat, siis võib kumbki pool abielulahutust nõuda lahusele põhjusel.

5) Sigitustakistus ja suguvõimetus. Kui üks abikaasast takistab sigitamist, ei soovi lapsi, võib teine lahutust nõuda, samuti ka juhul, kui üks abikaasast on jäänud sigitusvõimetuks, mitte vanuse tõttu, vaid muil põhjusil.

6) Parandamatu vaimuhaigus, langetõbi, nakkav suguhaigus, pidalitõbi ja veel mõni teine äärmiselt raske tõbi on ka lahutamise põhjuseks.

7) Liigjoomine, kõlvatud eluviisid, pillamine, loomuvastased pahed.

8) Elu ja tervise ohusolek, julm kohtlemine, perekonna eest tahtlik mittehooldamine eriti elatise muretsemise suhtes, auteotamine ja katsed vabadusevõtmiseks.

Selles punktis toodud põhjustel abielulahutuse nõudmise tõstmiseks on jällegi 6-kuune tähtaeg, arvates põhjuse teatavakssaamisest. Andestamine võtab õiguse p. 8 tähendatud põhjustel abielulahutuseks.

9) Kohtulik karistus. Kui üks abikaasast on kohtu poolt seadusjõusse astunud otsusega karistatud vangimajaga või veel raskema karistusega, samuti ka varguse, kelmuse, võõra vara omastamise või kelmuse eest, annab see õiguse abielulahutuse nõudmiseks.

10) Abielu lahutatakse, kui mõlemad pooled seda ühiselt ja vankumatult soovivad.

Kokkuleppel lahutamiseks esitavad pooled ühise palve, milline ei tule kohtus arutusele enne kolme kuu möödumist, kusjuures on nõutav, et pooled oma vankumatut soovi lahukuminekuks kinnitavad või esitavad mitte enne kahe kuu möödumist, arvates esialgse lahutuspalve esitamise, uue kirjaliku avaldise, et jäävad oma vankumata soovi juurde lahku minna, teatades ühtlasi põhjused, miks pooled või üks nendest ei saa kohtusse ilmuda. Selle kirjaliku avaldise võivad pooled ka igaüks eraldi esitada või jälle kohtusse ilmuda. See kolme-kuune aeg on mõeldud selleks, et ei esineks kergemeelset abielulahutust ja et abikaasadel oleks aega järele mõelda, kas abielulahutus on nende vankumatu soov.

Iga abielulahutuse korral on nõutav perekonnaseisutun-

Mugava kodu

sisustamiseks valmistame hulgas valiktoonides

vaiba- ja käsitöölõnga

„ESTONIA“ vaibalõng on katsete ja äraproovitud spetsiaalvaibalõnga villasortide tõttu kõrge tasemel. Värvilt on lõng pleekimata ja kaunitooniline.

Tutvuge meie

vabriku vaibalõnga proovikaartidega.

Eritellimiste peale eulanscerlme lõnga kindlaks.

Meie vaibalõnga müügikohad:

Võrus — A. Kiviranna, Kreutzwaldi 26; Petseris — P. Tufanov, Kaubarida; Valgas — A. Päiv, Vabaduse 6; Pärnus — S. Pärn, Kalevi 38; Viljandis — H. Keernik, Lossi 23; Rakveres — P. Leinfeldt, Lai tän.; Narvas — „Kodukäsitöö“, Joala 26; Tapal — A. Valsiner, Pikk 12; Kuressaares — H. Schwallbach, Kauba tän. 7.

„ESTONIA“ villavabrik

Tartus, Riia tän. 3 ja Kivi tän. 1.

nistuse vorm nr. 8 esitamine, mis tõendab poolte abielu ja ka sellest abielust sündinud lapsi.

Ühes abielulahutuse-otsusega kohus määrab ka laste saatuse, kumma abielupoole juurde need jäävad, arvestades siinkohal abikaasade omavahelise kokkuleppega, laste huvidega ja ka laste soovidega, kui lapsed on juba sellealised.

Juhul, kui abielu lahutatakse ühe poole süüdlasekstunnistamisega, s. t. kui nõudja pool on seda palunud, jätab harilikult kohus lapsed süütu poole juurde, kuid väiksemaid lapsi eelistatakse suuremalt jaolt ikka ema juurde, kui olukord seda lubab, igal üksikul juhul arvestades poolte isiklike omadustega ja ka võimetega lapsi kasvatada. Lahutatud naine hoiab alal oma mehe perekonnanime, kui ta ise ei avalda soovi oma endise nime tagasisaamiseks. Kui aga naine tunnistatakse süüdlaseks pooleks, võib kohus mehe palvel temalt selle nime ära võtta ja siis, nii nagu see oli ka naise omal soovil, saab naine tagasi oma neiupeelise nime.

Juhul, kui mees tunnistatakse süüdlaseks pooleks, on naisel õigus nõuda endale eluaegset elatist, milline õigus kustub uue abiellumisega. Tunnistatakse aga mõlemad pooled süüdlaseks või ainult naine, pole naisel alimentide nõudmise õigust endale. On aga lapsed naise juures, on mees kohustatud lastele igal juhul andma elatist või tasuma rahas vastava summa, mille kohus määrab erinõudmisel. Koos abielulahutuse-küsimusega ei otsustata alimentide-küsimust, vaid selleks on vajalik iseseisev nõudmine, mis allub jaoskonnakohtule. Abielulahutusega lõpevad kõik abikaasade vahelised lepingud ja neil ei ole pärast lahutust enam pärimisõigust teineteise varanduse suhtes. Varanduslikud vahekorrad korraldatakse meil kehtiva seaduse järgi nii, et igaüks saab tagasi oma abiellutoodud ja iseseisvalt abielu kestel muretsetud varanduse, kusjuures ühisvara kuulub jagamisele võrdsetes osades.

Olen eespool nimetanud abielulahutuse põhjusi, kuid pean tähendama, et mitte iga kord ja iga põhjuse olemasolekul ei või järgneda abielulahutus, vaid igal üksikul juhul kohus kaalub tõendusi ja kohtus ülekuulatud tunnistajaid, kas nende seletustest ja teistest tõendustest selgub küllaldaselt, et abieluline kooselu on muutunud võimatuks, ja alles siis võib järgneda abielulahutus. See on ka küllalt kaaluv argument, sest abielu on mõeldud ikkagi perekonناسoetamiseks ja lastekasvatamiseks ning seetõttu on tähtis, eriti lastega abielude juures, et neid vähem lahutataks ja seega perekonda kui tervikut ei lõhutaks kergemeelselt.

Teisest küljest on jälle kokkuleppel lahutamisel see oma hea külj, et siis ei pruugi paljastada kogu oma sisemist perekonnaelu, vaid, olles kindlale veendele jõudnud, tehakse seda

OLGA KESK

Soetage munatagavarasid

Oma bioloogiliselt väärtusliku valgu tõttu on muna tunnustatud väärtuslikuks toiduaineks, millega on seletatav ka rohke munatarvitamine välismaal ja ka meie rikkalik munaeksport. Muna ei ole mitte ükski tähtis toiduaine lastele ja haigetele, vaid ka üldse toiduvalmistamisel. Eriti on muna kondiitrisaaduste valmistamisel olulise tähtsusega. Kahjuks tarvitab meie rahvas muna võrdlemisi vähe, mis kindlasti on tingitud muna kõrgest siseturu hinnast. Kui muna hinnaks on 5 senti ja talvel koguni poole võrra kõrgem, ei suudeta seda kuigi palju tarvitada.

Munade kõrge hind talvekuudel sunnib perenaisi sügisel teiste hoidiste soetamise kõrval mõtlema ka munade alalhoidmisele, vähemalt niipalju, et talvel üle saada kõige kallimast ajast.

Munade säilitamise viisidest tuleb esikohale tõsta munade säilitamist vesiklaasis. Aastate kogemused on näidanud, et munad säilivad niiviisi kevadeni ja on täiesti kõlblikud toiduks. Vesiklaasis hoidmine ei ole ka kuigi kallid, sest vesiklaasi kilogramm maksab 46 senti. See sünnib järgmiselt: võetakse 1 osa vesiklaasi ja 9 osa külma vett, siis segatakse ning valatakse puunõus või savinõus olevatele munadele peale, nii et munad oleksid kaetud. Kaetakse paberiga või kaanega kinni ning hoitakse jahedas kohas.

Teine munade säilitamise võimalus on lubjas, mida tehakse järgmiselt.

Võetakse 1¼ l kustutatud lupja, 10 l vett ning 1 kl. soola. Sool sulatatakse külmas vees, lisatakse juurde lubi ning segatakse hästi läbi. Puu- või savinõusse asetatud munadele valatakse segu peale, nii et munad oleksid kaetud. Kaetakse paberiga või kaanega.

Ka need munad säilivad värskest kaua, mille tõenduseks on asjaolu, et talvekuudel on võimalik ka turult ja äridest

Juno SÜGIS-ILUHOID

Sügisel tarvitan:

- **JUNO KURGIKREEMI**, mis hoiab nahka päikese eest ja on hea puudri-alus
- **JUNO KASEVEEKREEMI**, mis mõjub nahale värskendavalt ja kaotab näolt kuumusest tekkinud läike
- **JUNO ILUDUSMASK** teeb näo siledaks, kosutab näolihaseid, annab noorusliku värsket jume
- **JUNO JUMEPÜIM** (vastavas varjundis) tõstab esile pruunistunud näonaha värskust ja ilu
- **JUNO PUUDER** (päikespruun) annab näole ühtlase, õrna ja mati jume, katab kergelt ja pehmelt
- **JUNO NÄOVESI** kosutab ja värskendab näonahka, kuumusest laienenud poorid tõmbuvad kokku

A.-s. Proviisor Julius Lill

solidselt, ilma viha ja vaenuta, ning maetakse maha ka olnud lahkkelid.

Järgnevas numbris kavatsen käsitleda abielulist last ja vallaslast ning nende õigusi ja kohustusi.

JUHUSLIKULT

odavasti müüa
vähetarvitatud

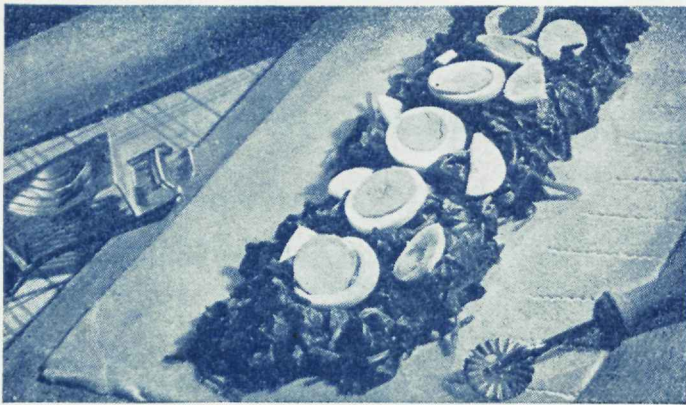
POONIMISMASIN — vaheld.-vool
TOLMUIMEJA — alalisvool

TALLINNA POONIMIS- TÖÖSTUS

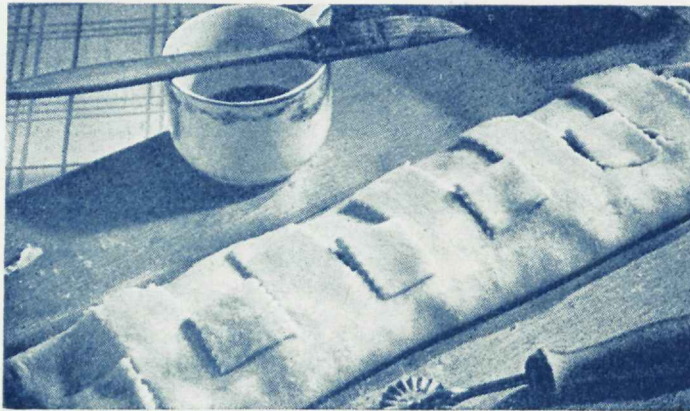
TÖÖDE VASTUVÕTMINE
POONIMISE VAHA

TELEFON
475-04
SÄUNA 6-4

ELEKTERPOONIJAD, TOLMUIMEJAD
MÜÜK, VÄLJAÜRIMINE, PARANDUS

Kapsa-, seene- või spinatipiruka täitmine.

Kapsa-, seene- või spinatipiruka kokkurullimine.

TOMATISUPP

Ained: 40–50 g rasva, 40–50 g jahu, rammuleent, 6–8 tomatit, tilli, peterselli, murulauku, 1 munakollane, hapukoort. Rasv ja jahu röstida helekollaseks ja valada vee ning rammuleemega üle paksemaks supiks. Vahepeal pesta tomatid, lõigata neljaks ning ajada läbi lihamasina. Supiroheline hästi peenendada ja lisandada koos munakollase ning 1–2 spl. hapukoorega tomatimahla. Mass kloppida vahulööjaga hästi läbi ja segada supisse, mida hoida soojana asbestplaadil või vees, ent mitte milgi juhul enam keeta. Serveerida pisut soola ja röstitud saiatükikestega.

TOMATISALAT MAJONEESIGA

1 kg tomateid, 400 g rediseid ja üks vürtsitatud kurk peenendada. Tomatite süda eemaldada. Kõike koos segada soola, pipra, 1 sidruni mahla, suure peenekshakitud sibula ja 3–4 spl. majoneesiga. Lõpuks lisada 2 pehmet muna teelusikakaupa juurde ja segada kõik hästi läbi. Salat kaunistada rediste, kurgiviilukate ja kõva munaga. Kala- ja lihajääke võib ka salati juurde tarvitada.

SEENESALAT

Hästi head kivi- või kaseseenid lõigata viilukateks ja keeta pisut soolases vees pehmeks. Salat valmistada, kui seened on veel kuumad, äädikast, õlist, hakitud sibulast, soolast, piprast ja vähesest veest. Lõpuks lisandada 1 spl. hakitud peterselli, murulauku või tilli.

KAPSA-, SEENE- VÕI SPINATIPIRUKAS

Pirukataigen: 100–150 g võid, 1 muna, 400–500 g jahu, veidi soola, 1 napsiklaasitäis piiritust, 1 kl. piima, noot-satäis küpsetuspulbrit. Antud ainetest valmistada taigen. Esiteks vahustada või ja lisada juurde kõik teised ained, misjärel lasta jahedas kohas ½ tundi seista. Siis rullida välja, katta täitmega, lõigata taigenarattaga sisse ja rullida nii, nagu näha pildil. Küpsetada 35–40 min. võigamääritud plaadil. Sama taigna võib valmistada ka pärmiga, siis jätta küpsetuspulber juurde lisamata.

Pirukatäitmeks võib tarvitada mitmesuguseid segusid, nagu: võis hautatud seeni munalõikudega, samasuguselt hautatud spinatit või peenekshakitud värsket kapsast, mis hautatud võis ühes õuntega ja segatud hakitud kõvakskeedetud munadega.

Ka hapukapsast saab head pirukataidet, kui lisada juurde veidi võid, köömneid ja 1 spl. tomatipüreed, misjärel hautada pehmeks.

Kõik pirukatäitmed tuleb enne taigaleasetamist täiesti jahtuda lasta.

... Piigiseses

SEENEPUDING

Ained: 6 prantssaita, 100 g võid, 2 spl. peenendatud sibulaid, 1 spl. peterselli, 500 g jämedalt hakitud seeni, 3 kuni 4 muna, võid määrimiseks, riivsaia pealeriputamiseks, soola ja pipart.

Saiad vabastada koorikust ja leotada siis vees või kooritud piimas, misjärel kõvasti välja pigistada ja või, sibulate ning peterselliga niikaua pruunistada, kuni mass vabaneb pannil küljest. Siis lisandada seened ja munakollane. Lõpuks segada kergelt juurde vahustatud munavalge. Keeta võitud ja riivsaia üleriputatud vormis 1 tund vee sees. Soovi korral anda juurde tomatimahla või mõnd mahlast salatit.

MAKSAKÜPSISED

200 g seamaksa, 100 g leotatud ja hästi kuivaks pigistatud saia, 1 sibul, 50 g sellerit ajada läbi lihamasina ja segada segi. Lisada juurde 1 muna, soola, pipart, 2 spl. kaerahelbeid, 1 spl. jahu ja veel 5–7 spl. saiapuru. Massist vormida küpsised, asetada kuumendatud rasvaga pannile ning praadida neid mõlemalt poolt. Küpsiseid võib külmalt ka veel õhtusöögiks serveerida. Maksamassi võib ka vormiks kasutada, kui vahekihiks võtta keedetud kartuleid võiraasukestega ja sibulakuue. Siis jääb sai maksataignast välja.

TAIDETUD SIBULAD

Ained: 1 kg suuri sibulaid (4–6 tk), 5 spl. hautatud seeni, 2 spl. peterselli, 20 g rasva, ½ saia, 1 muna, 30 g pekki, soola, vürtse, ¼ kuni ½ l rammuleent.

Sibulad koorida, lõigata kaanekene ära ja õõnestada sisu välja. Väljaõõnestatud sisu peenendada hästi seente ja peterselliga, segada leotatud, väljapigistatud saia ja hautada rasvas või taimevõis umbes 10 minutit. Mass maitsestada pekikuupide, soola ja pipraga. Siis segada juurde muna ja täita sibulaisse. Kaanekene asetada peale ning paigutada sibulad anumasse, kus nad rammuleemes kaetult pehmeks hautada.

PIKANTNE LOOMAFILÉE

6 viilukat loomafileed, umbes pöidla paksused, kergelt klopida, vürtsitada soola ja paprikaga ning praadida kiiresti rasvas, võis või taimevõis. Samas mahlas hautada pehmeks 100 g hakitud seeni, lisada juurde 100 g peenendatud toorest sinki ja 2 tomati sisu. Seejärel tolmutada pisut jahuga, siis lisada juurde 1 spl. piiritust, veidi vett, vürtsitatud sidrunimahla, 2 peenendatud kilu ja valada segisegatud kaste liha juurde, mis vahepeal oli soojas. Soolakartulid või makaronid sobivad hästi sinna juurde.

SEGATOIT VALGETEST JA ROHELISTEST UBADEST

Ained: 1 kg rohelisti ube, 250 g valgeid ube, 100 g liha, soola.

Valged pestud oad panna õöseks likku ja keeta samas vees lihaga pehmeks. Tavaliselt puhastatud rohelised oad lõigata 3 sm suurusteks tükkideks ja hautada soolaga pehmeks väheses vees. Siis kõik segada, panna peale viilukatekslõigatud liha ja kaunistada kõvakskeedetud munaga. Liha ei tarvitse tingimata keeta, seda võib ka ainult kergelt praadida.

OAD JUUSTU JA SINGIGA

Ained: 1 kg suuri, õrnu ube, 50 g võid või taimevõid, soola, 30 g riivjuustu, 200 g rasvast sinki või liha.

Oad puhastada, pesta ja terveks jätta. Hautada kaunadega väheses vees pehmeks. Siis vürtsitada, segada sulatatud võis või taimevõis ja asetada kuumale vaagnale. Riputada üle riivjuustuga ja asetada peale hakitud ning pisut praetud sinki. Serveerida praetud kartulitega.

MOORITUD SÜDA

Loomasüda, umbes ½ kg raske, puhastada ja jagada pooleks või neljaks. Välisküljed pekkida. Moorimisanumas pruunistada kergelt sibulaviilukad, praadida süda helepruuniks, soolata nõrgalt ja valada kuuma vett üle, nii et see kaetud oleks. Siis lisandada mõned kadakamarjad, pool loorberilehte ja õhukeselt kooritud sidrunikoor. Lasta kaetult süda pehmeks moorida. Siis võtta välja ja lõigatud soovitud suurusega tükkideks, millised kuhjata soojendatud vaagnale. Kastmele lisandada 1 spl. jahu, mis hapukoore hästi segatud, — võib ka veel supivürtse lisandada — ja valada see läbikurnatult tükkidele. Toitu võib veel ääristada lõigatud hapukurkidega.

köögis ...

PRAEVORST ÕUNTEGA

Ained: vajalik hulk vorsti, 200 g saia või sepikut, 1/2 kg õunu.

Vorst ja sai lõikuda kuupideks ning praadida kõik üheskoos pannil tulises või helepruuniks. Lusikaga tõsta soendatud vaagnale ja praadida samal pannil ka õnaviilukad. Anda lauale koorega kartulitega. Vorsti asemel võib praadida samuti ka maksa.

KANAPOJAD VÄRSKE AEDVILJAGA

Suurem kanapoeg jagada neljaks, väiksem pooleks. Tükid praadida või rasvas kergelt läbi ja panna tulekindlasse klaas- või mõnda teise küpsetusvormi. Peale panna praadimisvõid ja lisada siis juurde igasugu aedvilja, nagu naereid, porgandeid, herneid ja seeni ning peale selle väikesi kartuleid. Vürtsitada soolaga ja valada peale pisut rammuleent, kui pole küllaldaselt võid. Võib lisandada ka pisut hästipeenendatud pekki. Vorm katta kaanega ja hautada toitu umbes 1 tund.

KOMPOTT PORGANDEIST

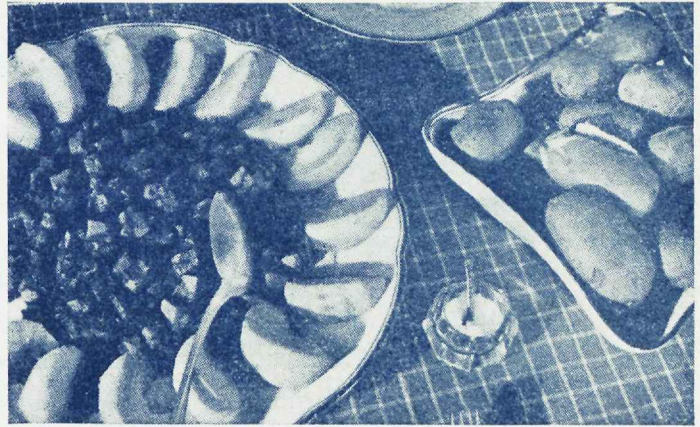
Puhastatud porgandid kaapida noaga või riivida. Kõva kesksoont ei kasutata. Porgandipuru keeta ühe sidruni riivitud koore ja mahlaga pehmeks ning lasta nõrguda. 700 g porgandite peale arvestada 250 g suhkrut, kahe sidruni mahl, pisut äädikat. Selles lasta neid pisut keeda ja siis serveerida. Paksukskeenud mahl valada peale.

SEENED RIISIGA

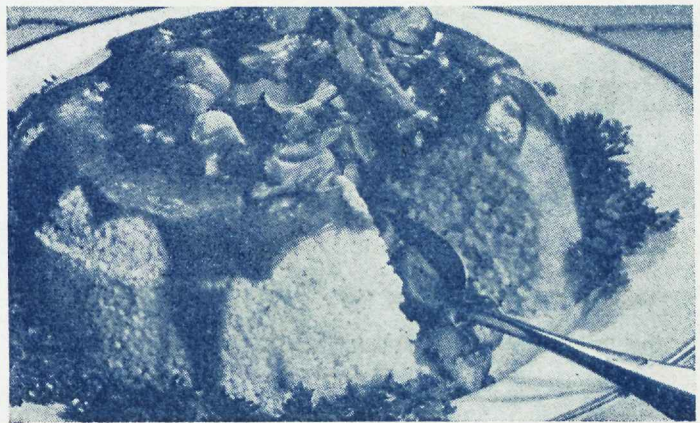
Kupatatud seened hakkida jämedalt. Pannil praadida 250 g kuupidekslõigatud pekki, lisada juurde hakitud sibulat, seened, soola ja praadida 15–20 minutit vahetevahel segades. Siis lisandada 1 spl. jahu ja 2–3 spl. hapukoort ning keeta kõik läbi. Anda lauale vee- ja võigahautatud riisiga. Viimast võib veidi aega lasta auguga pudingivormis tarduda ning siis asetada seened keskele.

SEENEVORM

Mitmesugused värsked seened puhastada, pesta, keeta ja hästi kuivaks pigistada. Ümmar, tulekindel vorm määrada rikkalikult rasvaga ja riputada üle riivsaia. Asetada vormi kiht seeni, riputada üle riivsaia, pisut hakitud peterselli, pisut riivitud või hästi peentes viilukates juustu. Siis riivida pisut sibulaid juurde, riputada vähese soolaga ja piserdada sularasvaga, võiga või taimevõiga üle. Selle peale asetada jälle kiht seeni,

Praevorst õuntega.

Seened riisiga.

peterselli, sibulat, juustu, soola ja kõige peale pisut paksem kiht riivsaia ning võitükikesi. Keskmiselt kuumas ahjus küpsetada, siis valada üle 1 tassi hästi segikloipitud hapukoorega ja jätta veel niikauaks ahju, kuni koor on täielikult sisse tõmbunud.

OLGA KESK

Seened — väärtuslik toiduaine

Rahvamajanduse seisukohalt on seenel kui toiduainel suur tähtsus.

Vaatamata sellele, et meie metsades leidub peagu 200 liiki söödavaid seeni, tarvitatakse neist toiduks ainult väheseid. See nähtus, et enamik söödavatest seentest jääb kasutamata, on seletatav seente mittetundmisega. Tegelikult aga on omakorjatud ja talveks säästetud seened odavaks toidu- ja maitseaineks ning heaks vahendiks talvise toidusedeli mitmekesistamiseks.

Teiseks põhjuseks, mis pidurdab seente tarvitamist, on oskamatus nii seente säilitamisel kui ka seente valmistamisel toiduks. Eriti teravalt annab end tunda see oskamatus nendes maakondades, kus mets annab väärtuslikke soolaseeni, mis heaks kartulilisandiks talvel. Seente toiteväärtus, eriti nende seeditavuse-küsimus pole veel lõplikult lahendatud. Tavalisest võrreldakse viimaseid aedviljaga, põhjusel, et nad omavad ühiseid toitaineid. Toitainetest oleks nimetamisväärt valkaine, mida seentes esineb kaunis ohtralt, nii näiteks kuivatatud aines kuni 50%. Nagu kõik taimeriigi-valgud, nii on ka seenesolev valk raskestiseeditav, kuid organismile täiesti vastuvõetav kergemiseeditavate toitainetega ühenduses. Sooladest esinevad seentes kaalium ja vosvor ning vitamiinidest eriti väärtuslik D vitamiin, mis on toitlusõpetuse seisukohalt suure tähtsusega, põhjusel, et see vitamiin esineb üldiselt aedviljas õige vähesel hulgal. Seente ümbertöötamisel toiduks ei hävi D vitamiin. Peale nimetatud toitainete esineb seentes tugevalt maitseaine, mis teeb neid eriti väärtuslikuks. Sügisestest, mis meie rahvatoitlustuses olulise tähtsusega, võiks nimetada sammalseeni ja leht- või piimaseeni. Sammalseentest võiks nimetada järgmisi: kivipuravik, punapuravik, kasepuravik ja võipuravik. Kõige väärtuslikum neist on kivipuravik, mis eriti sobiv marineerimiseks ja kuivatamiseks. Leht- või piimaseentest võiks nimetada: kukeseen, pilvikud, šampinjoniid, riisikad ja männiseened. Nimetatud seened on need, milliseid kõige enam tun-

takse ja ka toiduks tarvitatakse. Kogudes seeni talveks, võib neid kolmel viisil hoidiseks ümber töötada. Esikohale tuleb asetada seente soolamist. Soolatud seen on eriti olulise tähtsusega nendes perekondades, kus lihaostu-võimalus puudub. Soolamiseks sobivad nii sammalseened kui ka lehtseen, olgugi et viimaste ettevalmistuses soolamiseks on väikesi erinevusi.

Sammalseente soolamine (puravikud)

Soolamiseks on sobivad väiksemad seened, mis on loomulikult ka värskemad ja kõvema lihaga. Seened pestakse külmas vees. Vanematelt, suurematelt seentelt tuleb kõrvaldada kübara all olev sammal, kui viimane on pehme ja võiks mõjuda ebameeldivalt tarvitamisel. Samuti tuleb puhastada kaapimise teel seene vars ja ära lõigata juureosa. Kui seenekübar on väike, jäetakse ta terveks ja eraldatakse ainult varrest. Kui see kübar on suur, siis lõigatakse ta pooleks või neljaks. Seene varred lõigatakse pikuti pooleks ja siis ristipidi veel pooleks või neljaks. Pärast lõikamist asetatakse seened keedunõusse, kuhu valatakse vesi peale ning aetakse keema. Keedetakse 10 min. vahtu koorides, valatakse sõelale, jahutatakse ning soolatakse. Soolamiseks kasutatakse puunõu, mis hästi pestud ja hautatud, ning soola ja tilli. Soolamine sünnib nii õelda kerge soolaga, sest seened säilivad võrdlemisi hästi ja liigne sool oleks kahjulik. Tavalisest võetakse 1 ämbritäie seente kohta 1 1/2 klaasitäit soola. Seened kaetakse kaanega ning asetatakse vajutis peale.

Lehtseente soolamine

Võetakse kukeseen või riisikad võimalikult nooremad ja väiksemad. Pestakse ja puhastatakse ning kontrollitakse hooliga. Sobivateks lõigatud või terved seened kupatatakse

*Säilitage oma hambad noored,
terved ja tugevad!*

See on lihtne, kui tarvitada NIVEA-hambapastat. Hästi vahutades tungib NIVEA-hambapasta ka väiksemasse vahekesisse ja urukesisse ja puhastab seetõttu hambad põhjalikult. NIVEA-hambapasta muudab hambad kiiresti hiilgavalt valgeks ja säilitab nad terved ja noored. Ilusad terved hambad NIVEA-hambapasta abil!

Werner Mehks, Tallinn.

Hinnad: 50 ja 75 senti

744

10 min., jahutatakse ning asetatakse soolaga vaheldumisi puu- või kivinõusse. Maitseaineks võib tarvitada kas sibulat või tilli. Soola tuleb tarvitada 1 ämbritäie seente kohta 1½ klaasitäit. Hoitakse kerge vajutise all.

Šampinjonide soolamine

Šampinjonid pestakse, seenekübar ja vars kooritakse, tükeldatakse ning asetatakse soolaga vaheldumisi nõusse. Kaetakse kaanega ning asetatakse kerge vajutis peale. Maitseaineks võib tarvitada toorest sibulat. Soola võetakse 1 ämbritäie seente kohta 2 klaasitäit.

Riisikate ja männiseente soolamine

Soovitavam väikesed seened. Varred kõrvaldatakse. Seeni leotatakse vees 2—3 päeva, vahetades iga päev vett. Soolatakse kupatamatult või soovi korral kupatatult. Soola võetakse 1 ämbritäie seente kohta 1½ klaasitäit.

Soolatud seened on heaks aineks kastmete, vormide, salatite jne. valmistamiseks. Samuti on nad heaks maitseaineks ühenduses teiste toiduainetega, nagu liha ja kalaga. Soolatud

seente olemasolu päästab perenaise niimõnigi kord hädast. Kas lehtseente soolamisel neid ainult leotada või kupatada, see on maitseasi, kuid kogemused tõendavad, et meie rahva maitsele vastab siiski enam kupatatud soolatud seen. Soolatava seene ettevalmistus soolamiseks oleneb ka seeneliigist.

Teisele kohale seente säilitamise viisidest tuleb seada seente kuivatamine.

Kuivatamisel tuleb silmas pidada kiirust, mispärast on kõige sobivam ahju kuumus. Kuivatamiseks tuleb valida kõvalihalisi seeni, nagu seda on kivipuravikud. Enne kuivatamist ei ole soovitatav seeni pesta, vaid ainult pühkida ja kaapida. Seened lõigatakse ristipidi ratasteks, nii kübar kui ka vars, asetatakse plaadile, millel paber, ja kuivatatakse 65—75° C, seni kui pool seentesolevast veest kahaneb. Seejärel vähendatakse temperatuuri kuni 40° ja kuivatamine kestab seni, kui kuivatatav aine sisaldab ainult 10—15% vett. Kõrge temperatuuri juures on kuivatamine tähtis, et säästa seente maitset ja lõhna ning takistada seenemahla äravalgumist, mis on olulise tähtsusega seente seeditavusel.

Tarvitamisel leotatakse kuivatatud seened kas vees või piimas pehmeks ja tarvitatakse toiduks samuti nagu soolatud seeni. Eriti head on kuivatatud seened oma kange maitse poolest suppideks ja kastmeteks.

Kolmas seente säilitamise viis — marineerimine on juba kallim. Marineeritud seen on delikatess, mispärast ta rahva-toitlustuse seisukohalt ei oma erilist väärtust. Marineerimisel saab häid tulemusi paremate, s. o. kallimate seente tarvitamisel, nagu kivipuravikud, šampinjonid, riisikad ja kukeseenid.

Seente marineerimisel on kaks võimalust: 1) seened puhastatakse, kupatatakse 15 min., valatakse sõelale ja asetatakse seejärel purki, kuhu hiljem valatakse peale keedetud kange äädikalahus ühes sibula, pipra, loorberilehe jne. maitseainetega; 2) pestud puhastatud seened asetatakse äädikalahusesse ühes maitseainetega ning keedetakse 15—20 min., siis valatakse koha purki ning suletakse hästi. Teisel säilitamisviisil on see halb omadus, et ta on ühenduses liigse äädikaga ja maitseainetega. Vähema maitseainehulgaga on võimalik siiski ka salatiks seeni alal hoida, kuumutades kinnistega piimapudelites 100° C 1 tund.

Seente tarvitamine toiduks on õige mitmesugune, ja nagu eespool öeldud, esineb seen toiduvalmistamisel maitseainena ja toiduainena. Maitseainena tarvitatakse seeni kuivatatud, soolatud või marineeritud kujul peamiselt kastmeteks, võieteks lihatoitude, kala- ja taimtoitude kõrvale. Nii näiteks keedetud või praetud koha või haug seenekastmega maitseb suurepäraselt. Samuti riisi- või kartulikotletid on palju toitvamad seenekastme kõrvale. Suppide ja liha- ning kalatoitude maitsestamine, kus masindatud kotletilihale lisandatakse peenendatud seeni, on enesest väga hea võte. Eriti maitavad on aga seenesalatid ja võided leivapealiseks, ühenduses koorega või teiste salatüainetega. Kokkuvõttes peab ütleva, et seeni saab tarvitada nii sooja toidu kui ka külma toidu valmistamisel heade tagajärgedega. Eriti on nad talvel, millal aedvili puudub, väärtuslikuks lisaaineks.

Kas teie tütar õpib hästi?

(Algus lk. 263.)

Nii siis, teie tütre huviala on temale heaks ja tulusaks ajavaiteks, annab talle tööõõmu-elamuse ja võib kujuneda ühtlasi praktilises mõttes väärtuslikuks. Aga veelgi uuel vaatenurgalt võib vaadelda huviala-probleemi. Ja kes teab, vahest ongi see olulisim. Tuletage meelde, et iga inimene, samuti iga laps tahab paista silma, teenida teiste tunnustust ja kiitust. Teie tütar ei ole kindlasti mitte erand, sest ta on terve ja normaalse hingeeluga. Kui ta oma annete ja huvi kohaselt on ennast pingutanud, et midagi tõesti hästi osata, saavutab ta igal juhul oma kaaslaste tunnustuse, selle kaudu endakindluse ja sotsiaalse optimismi. Ta tunneb, et ta on midagi väärt, teiste poolt hinnatud ja lugupeetud. Ta on selle kaudu parimini kaitstud nukrameelse kujutluse eest: „Ma olen ülelign oma klassis (või ka — siin maailmas).“

Niihästi kooliklassis kui ka hiljem elus tuleb taotleda diferentseerumist: igaüks oma alal parim, igaühel oma eriala, milles ta võib silma paista. Auahnuski võtab siis sobivama vormi: mitte „saaksin ma rohkem häid kui mu naaber“, vaid „saaksin ma esineda veel paremini oma aines kui eelmisel korral“. Seega teatav võidujooks endaga, mitte teistega. Aga kui tarvis, siis ka teistega. Näiteks on mitu tüdrukut klassis, kes hästi tunnevad loodust ja huvialana õpivad loodustlugu rohkem kui tarvis. Võistelgu nad siis ausalt. Veelgi parem, kui ühine ala viib neid koostööle: võib-olla teevad koos vaatlusi, korjavad taimi jne. Nii võib tekkida salgake, kes on sõbrad mitte „südamehäälel“, vaid seepärast, et neid huvitab ühine ala. Tahtmatult nad õpivad üksteist tundma ja võivad saada tõelisteks sõpradeks.

Kui teie nüüd ütlete, et selline huviala või oma õige ala otsimine ja viljelemine on rohkem sobiv poistele, et tütarlaps peaks ikka õppima igast pakutavast natukene, kui teie võib-olla olete kusagilt kuulnud, et jätab lõpmata naiseliku mulje, kui noor neiu ei tea midagi ega oska midagi, siis olgu vastuseks öeldud, et käime 20. sajandit, milline ei taha enam tunnustada mittemidagi-teadvaid ega -oskavaid inimesi. Pealegi, ausalt vaadeldes inimlikku loomust, selgub, et iga terve inimolend tahab end väljendada, tahab midagi teha ja edu saavutada, tahab n. ö. ennast teostada, olgu siis kõne all mees või naine. Lõpuks kõrvalmärgusena nimetatagu sedagi, et mõnegi naise närvilisus ja elutühjusest halisemine on tingitud asjaolust, et ta pole oma looduselt saadud andeid arenandanud, et ta pole tundnud tööpinget ega tööõõmu, nii et ta lõpuks ise väsinud on oma täiuslikust võhiklusest.

Seevastu midagi osata hästi, midagi võida nimetada oma erialaks on õnnistuseks igale üksikule, ühtlasi ühiskonnale. Niisiis olgu parandatud küsimus: KAS teie tütar õpib hästi? Sest hoopis kohasem on küsida: MIDA õpib teie tütar hästi?

Mis teeme roheliste tomatitega?

Me nopime nad ära enne külma tulekut ja keedame sisse. Üks moodus oleks magushapud tomatid. Kõvad rohelised tomatid puhtaks pühkida, ne'jaks lõigata ja kergelt soolata. Kastrulis valmistada äädika- ja suhkrulahus, arvestades 1 kg tomateile 1 liiter mitte väga teravat veiniäädikat ja 1/4 kg suhkrut; paar vürtsitera ja umbes 15 kuni 20 nelki lasta marlikotikeses ühes keeda. Vaht keemisel kõrvaldada ning saadud lahusesse panna tomatid ning lasta koos vürtsidega veel kord keema minna. Siis valada aedvili ja lahus puhtasse savipurki ja lasta kinnikaetult seista teise päevani. Seejärel lahus ära valada ja keeta, lõpuks külmalt uuesti tomatitele valada. Lihatoitudele moodustavad säärasel viisil sissetehtud rohelised tomatid maitsva lisandi, mis oma maitselt ei sarnane üldse valmiste punaste tomatitega, vaid pigemini magushapult sissetehtud ploomidega. Kui hoiuruum ei ole üsna kuiv, võib juhtuda, et lahus muutub segaseks ja sadestub. Siis mahl veel kord üles keeta, võib aga tarviduse korral uue lahuse valmistada. Savipurgid tihedasti pärgamendiga kinni kōita.

Maitsva marmelaadi saamiseks tuleb 2 1/2 kg kõvade roheliste tomatite kohta võtta niisama palju õunu. Tomatid pesta, tükkideks lõkuda ja ühe riivitud sidrunikoore ning noaotsa-täie ingveriga pehmeks keeta ja läbi sõela hōõruda. Kooritud õuntel süda kõrvaldada ja õunad väikesteks tükkideks lõigatult tomatitele lisandada. Sellele tomati- ja õunasegule lisandada 1 1/4 kg suhkrut ning keeta väga pikantselt maitsvaks marmelaadiks. Purke sageli kontrollida ning marmelaad võrdlemisi kiiresti ära tarvitada, kui märgatakse, et ta hästi ei säili.

Rohelised tomatid sobivad hästi ka varem valmis tehtud väga magusa marmelaadi rohkendamiseks. Tükkidekslõigutult aedvili ilma veeta pehmeks keeta ja läbi sõela hōõruda. Kui

KÕRGEVÄÄRTUSLIKKE KOI- JA VALGUSKINDLAID VAIBA- JA KÄSITÖÖLÕNGU

PAKUB TEILE SOODSALT
KEILA
VILLAKETRAMIS- & KUDUMISTÖÖSTUS
TALLINN, SOO T. 27. TEL. 461-01, 438-35.

Müügikohad TALLINNAS: F-a „Vaip-Lõng“, Vene 13, tel. 421-20. F-a J. Veinberg, V. Karja 12. F-a G. Hendrikson, V. Karja 6. F-a „Moodne Käsitöö“, Rataskaevu 2. Pudukauplus, Tõnismägi 3. TARTUS: F-a Vennad Lepp, Kaubahoo 2. VÖRUS: F-a S. Judeikin & Pojad, Jüri tn. 16. PÕLTSAMAAL: F-a Karl Jürman. KURESSAARES: F-a H. Schwallbach. VILJANDIS: A. Kurik, Lossi 26.

Algupärased kavandid ja nõuanne värvide suhtes:
F-a „VAIP-LÕNG“, TALLINNAS, VENE 13, TEL. 421-20.

puder näib väga vedelana, siis vedelikku veidi ära võtta. Saadud putru ühes valmis marmelaadiga lühikest aega keeta.

Lõpuks võib rohelisi tomateid ka kodus järelvalmida lasta, pannes nad lõunapäikese kätte aknalauale. Saabuva külma tõttu ei ole see koht aga kõige parem. Häda korral aitab ka praehi või ahjukapp. Tomatid iga kaheksa päeva tagant järele vaadata ja punased ära tarvitada. Kõige paremini sünnib aga järelvalmimine sel teel, et kogu taim mullast üles võetakse, lehtedest puhastatakse ja ridvale või konksu külge pliidi kohale üles riputatakse. Nii võib isegi jõulu ajal veel saada värskeid punaseid tomateid.

Teie küsite — meie vastame

Lugeja Tartust.

Vaigu- ja tõrvaplekkede õrnalt värviliselt riidelt tuleks kat- suda kaotada, kattes plekid mageda võiga ning lastes seista. Siis kasta puhas sama värvi lapp bensiinisse ja sellega kõrval- dada nii või- kui ka tõrvaplekk.

Siidilt kaotada plekke järgmiselt: segada 1/2 osa eetrit ja 1/2 osa kloroformi ja määrada plekile. Lasta seista 2—4 tundi, siis riputada plekile peent valget savi. Lõpuks asetada pleki- koht valge kuivatuspaberi vahele ja triikida.

O. K. Pärnust.

Valgelt pesuriidelt saab puuvilja- ja marjaplekkede kaotada, pleegitades plekikohta esiteks hapupiimas (24 tundi) või lahjas kloorvees (1 tund) ning hiljem pestes korralikult vihmavee ja seebiga, keetes ja hästi loputades.

Siidilt võiks katsuda marjaplekkede kaotada seguga: 50 g salmiaagipiiritust, 50 g keedetud külma vett ja 5 g vesiniküli- hapendit. Antud seguga niisutada plekke ning 5—10 min. pärast hoolikalt pesta puhta veega. Värvilisel siidil võib plekkide kõr- valdamine kahjustada riide värvi.

Üksiknumbri lugeja.

1) Kooliastuvale lapsele on soovitatav muretseda raamatute kandmiseks seljaskantav ranits, mis on tervislikust seisukohast parem kui käeskantav portfell.

2) Valgele villasele kootud jakile tuleks teha tikand täiesti pesukindla villase lõngaga, et ta hiljem pestes ei annaks värvi.

SUURES VALIKUS

*mööbliriideid, ukse- ja
aknacesriideid*

**RAHVUSLIKUD SEELIKURIIDED
JA LÕNGAD**

Igas värvis koi- ja päikeskindlaid

*vaiba- ja käsitöö-
lõngu*

Džundiriet lõngadele vastava ruudustikuga

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD:

VÕRUS, Kreutzwaldi t. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi t. 16, M. Labi; Lossi t. 23, H. Keernik; PÄRNUS, Kalevi t. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, telef. 107; PETSERIS S. Martsen; A. Retel, Võru t. 14; TALLINNAS, Lühi- jalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; Lai t. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, firma „Kodukäsitöö“; VALGAS, Kesk t. 11, firma „Amro“; TÜRIL A. Rumvolt; PÕLTSAMAAL, Jõgeva t. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk t. 12, A. Valsiner; ANTSLAS A. Laas; VÄIKE-MAARJAS A. Jürisson; KURESSAARES M. Trey.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. Träss

TALLINNAS, S. Tartu mnt. 12

TARTUS, Narva t. 49, telef. 30-07

Lugupeetud üksiknumbri-ostja!

Võib juhtuda, et Teie ei leia kuukirja „MARETI“ enam senises müügikohas müügil. Et kindlustada aga pidev ja korralik aja- kirja kättesaamine,

selleks tellige endale „Maret“

1. okt. kuni aasta lõpuni.

Tellimine 1. oktoobrist aasta lõpuni maksab

ainult 90 senti,

kui maksate raha lähemas postiasutises „Mareti“ posti iooksvale arvele nr. 22-01.

KIRJASTUS „MARET“

Soovitatav on lõnga enne tikkimist pesemisega veidi proovida. Tikkida võiks pehme inglise ja loe- või norra lõngaga. Kaht viimatinimetatud poolitada.

E. V. Läänemaalt.

1) Hõbeasju saab puhastada järgmiselt: kriidipulbrist ja veest segada puder, kanda pehme lapiga esemele ja hõõruda, kuni tuhmunud kord kaob. Siis puhastada puhta pehme (fla- nell-) lapiga üle, kuni ese on puhas. Peale selle on müügil ka mitmesuguseid hõbeda puhastamise vedelikke.

2) Tuaelettlaudu valmistatakse väga mitmesuguseid, nii kap- pidega kui ka ainult madalaid laudu peegli- ja

Telliija 1305.

Teie kaktuse õienuppude ärakukkumise põhjuseks võib olla liiga toitainetevaene muld või vähene kastmine. Eriti rohkesti niiskust vajab taim õite kasvatamise ajal. Laske keva- del maikuu mõnel aednikul valmistada hea mullasegu kaktuse jaoks ning kastke ja pritsige taime igal hommikul. Valged tombud on nn. „villatäid“, ning kui neid tekib taimele, siis tuleb nad puutikuga kõrvaldada ja taime sageli pritsida.

Laine.

Pöörduge filminäitlejate kohta andmete saamiseks oma küsimusega „Film ja Elu“ poole.

Sportlane V.

Ebasoovitavatest karvakestest on raske päriselt vabaneda, kuna ained, mis takistavad karvakasvu, on ülimal määral kahjulikud ka nahale. Elektrolüütilist ravi saab kasutada ainult siis, kui karvakesi on hõredalt, nimelt pistetakse siis vastav nõel iga üksiku juukse juureni nahka ja ühendatakse elektri- vooluga, mis häirib juuksekasvu. Võiksite proovida järgmist pastat: Rp.

Kaltsiumsulfiidi 15 g,
strontiumsulfiidi 15 g,
tsinkoksüüdi 10 g,
riisitärklisi 9 g,
mentooli 1 g.

Erilist põhjust juuste rohkuseks ei ole, see on enamasti kaasasündinud omadus.

L. T. Viljandist.

Millised jalad on sündival lapsel, kui emal on kõverad, on võimatu ette öelda. Nad võivad lapsel täiesti normaalsed sündida, kuigi ka kõverus võib päritav olla.

Marge.

1) Silmaripsmete väljalangemise vastu ei saa midagi teha. Loobuge täiesti värvimisest ja õhtuti harjake ripsmeid endi- selt riitsinusse kastetud harjakesega.

2) Jalgadele võiksite krampide vastu teha igal õhtul kuumavee- või männiekstrakti-vanne. Parema oleks aga, kui pöörduksite arsti poole haiguse põhjuse kindlakstegemiseks. A. K.

1) Vesinikülihapendiga ei saa keha pleegitada.

2) Määratud mantlikraed puhastage kuumutatud kartuli- jahu ja bensiiniga.

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel: I kaane seesmine külj kr. 120.—, viimase kaane seesmine külj kr. 100.—, viimase kaane välimine külj kr. 150.—, 1/2 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülje kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitrüki lehekülgedel kuulutus ei avaldata. — Väil- ja andjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö-, moe- ja majapidamis- osakonna toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetus, talitus, trüki- ja kõite- koda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor ja trükikoda 35-20, ärijuht 41-90, peatoimetaja 39-75, pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas 16 lk. romaani „Hea, et sa siin oled...“

„Mareti“ trükk, Tartus, 11. septembril 1939. a.

Parim valik armastusromaane:

Knut Hamsun: **Viktorja**

Hind iluköites kr. 3.—

Pierre Loti: **Madam Krüsanteem**

Hind iluköites kr. 3.50

George Sand: **Valentine**

Hind iluköites kr. 4.50

John Galsworthy: **Pühak**

Hind iluköites kr. 5.—

Herbert Roch: **Niikaua kui süda tuksub**

Hind iluköites kr. 5.—

Lucile Decaux: **Marja Walewska**

Hind iluköites kr. 4.—

• Kõik romaanid on müügil ainult iluköites •

Parim, nägusaim ja väärtuslikem kingitus sõbrale ja tuttavale sünnipäevaks või muuks tähtpäevaks.

Kirjastus

Maret

Tartus, Ülikooli 25,
telef. 35-20, 39-75 ja 41-90.

Tarvilik käsiraamat igale naisele on

NAINE ARSTI LUUBI ALL

Hind kr. 1.—

Müügil kõigis raamatukauplustes.

Igapäevases elus võib ikka jälle tähele panna, kui usutamatu vähe tuntakse naise suguelundite ehitust ja funktsioone ning kui väärad või absoluutselt valed on vaated naistehaiguste põhjustest ning tähendusest. Pole siis ka sugugi imestuda, et väga suur protsent haigetest pöördub hilja või koguni liiga hilja eriarsti poole, kusjuures paljud ei mõista, miks neid enam nii aidata ei saa, nagu see sündima peaks. Seepärast peab iga naine tutvuma aegsasti naistehaigustega. On kurb ikka jälle kuulda: „Jah, oleksin ma seda varem teadnud!“

Kui maksate raamatu hinna kr. 1.— meie posti jooksvale arvele nr. 22-01, saadetakse raamat postikuludeta kätte.

KIRJASTUS „Maret“ Tartus, Ülikooli 25.
Posti jooksev arve nr. 22-01.

Septembri keskel ilmuvad müügile:

sisukaim ja nägusaim
noorsoo-ajakiri

Liiking 9 nr.

ja suur ning huvitav sügisnumber

VAHATU MAGASIN nr. 13

Müügil kõikjal.

Kirjastus «MARET»

Tartus, Ülikooli 25. Telef. 35-20, 39-75 ja 41-90.

50
SENDINE

ROMAAN

„50-SENDINE ROMAAN“

on odav rahvaraamatu-seeria, mida ilmub 12 numbrit aastas. (Iga kuu üks romaan.)
Tellimishind aastas kr. 5.50, poolaastas kr. 2.80, kolm kuud kr. 1.40. Tellimised
välismaale, välja arvatud Läti ja Leedu, 50% kallimad.

„50-SENDISE ROMAANI“ ülesandeks on tutvustada eesti lugejaskonda
maailmakirjanduse parimate, v a n i -
mate kui ka kõige uuemate ilukirjanduslike uudisteostega.

„50-SENDISES ROMAANIS“ peegeldub rahvaste ja aegade elu haara-
vamate, jõulisemate ja põnevamate ilu-
kirjanduslike teoste näol.

„50-SENDISESSE ROMAANI“ on koondatud mitmekülgeid ilukir-
jand. väärtteoseid, et pakkuda luge-
jatele suurt vaheldust ja igale maitsele vastavat lugemisvara. Nii leidub
siin vaheldumisi häid armastus-, seiklus-, kriminaal-, sõja-, matka-,
mere- ja maaelu ning linnaelu kirjeldavaid romaane.

„50-SENDINE ROMAAN“ tahab kõiki neid romaane oma lugejale
pakkuda odavalt ja nägusalt.

1939. a. ilmuvad „50-sendise romaani“ sarjas järgm. romaanid:

Ivan Turgenev: Rudin ● Thea von Harbou: India hauasammas ●
Gerhart Hauptmann: Fantoom ● Leo Tolstoi: Kreutzeri sonaat ●
Fred Andreas: Armastuseta laev ● W. von Hollander: Önn. vaikes
majas ● Theodor Fontane: Abielurikkuja ● Gustaf af Geijerstäm:
Naise võim ● H. G. Kernmayr: Magdalena suur vale ● Herman Bang:
Tine ● Norbert Jacques: Sadam ● O. E. Kiesel: Irene saatus

„50-sendisest romaanist“ on juba ilmunud ja müügil:

W. von Hollander: ÖNN VAIKSES MAJAS
Thea von Harbou: INDIA HAUASAMMAS
Leo Tolstoi: KREUTZERI SONAAT
Theodor Fontane: ABIELURIKKUJA
H. G. Kernmayr: MAGDALENA SUUR
VALE

Ivan Turgenev: RUDIN
Gerhart Hauptmann: FANTOOM
Herman Bang: TINE

Ilmub lähemal ajal:

O. E. Kiesel: IRENE SAATUS

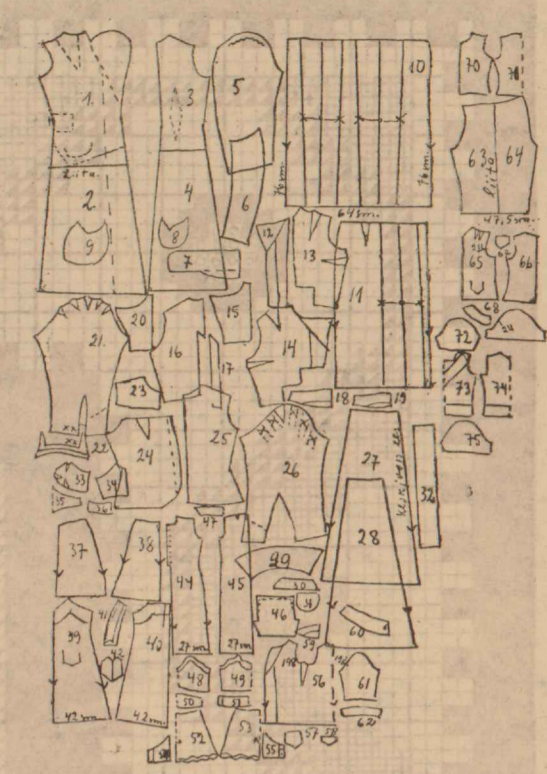
Naiste ja kodude kuukirja „Maretiga“ koos tellides maksab 50-sendine romaan“ 1 aastaks kr. 5.—,
poolaastaks kr. 2.50.

„50-SENDISE ROMAANI“ üksiknumbrid on müügil kõigis neis müügikohtades, kus naiste- ja
kodude kuukiri „MARET“

KIRJASTUS „MARET“, TARTUS, ÜLIKOOI 25

Telefonid: kontor 35-20, ärijuht 41-90, toimetaja 39-75

Posti jooksev arve nr. 22-01

AR EESTI RAHVUS-RAAMATUKOGU

Maret

Naiste ja kodude kuukiri SEPTEMBRIKUU MUSTRI- JA LÕIKELEHT 1939. A.

Lõige I. Mantel nr. 365, rinnam. 96 sm.
1. Esiüki ülemine osa
2. Esiüki alumine osa
3. 4. Selg (liita)
5. 6. Varrukas
7. Krae
8. 9. Tasku

Lõige II. Kleit nr. 373, rinnam. 92 sm.
10. Eslaid
11. Tagalaid
12. Vasakpoolne esiütk
13. Keskpoolne esiütk
14. Parempoolne esiütk
15. Reväär
16. Selg
17. Keskkelg
18. Alumine krae
19. Garnituurkrae
20. " - reväär
21. Varrukas
22. Varruka kaunistis

Lõige III. Kleit nr. 376, rinnam. 96 sm.
23. Esiütk
24. Esiütk
25. Selg
26. Varrukas
27. Eslaid
28. Tagalaid
29. Krae
30. Tasku kaunistis
31. Tasku
32. Vöö

Lõige IV. Aluskleit nr. 383, rinnam. 92 sm.
33. Rinnosa
34. Selg
35. Esiütk miideriosa
36. Seljapool
37. Eslaid
38. Tagalaid

Lõige V. Põll nr. 389, rinnam. 96 sm.
39. Põlle esiütk
40. Selg
41. Olapael
42. Tasku
43. Vöö 85 sm / 5 sm

Lõige VI. Kootud kleit nr. 2, rinnam. 92 sm.
44. Eslaid
45. Selg
46. Varrukas
47. Krae

Lõige VII. Püksisärk nr. 387, rinnam. 88 sm.
48. Rinnosa
49. Selg
50. Esiütk miider
51. Seljapool
52. Püksi esiütk
53. " tagapool
54. Esiütk vahetüki
55. Seljapool vahetüki

Lõige VIII. 3-4-a. tütarlapse hommikmantel nr. 394.
56. Mantli poolosa
57. Tasku
58. Taskuklapp
59. Aluskrae
60. Pealmine krae
61. Varrukas
62. Mänset

Lõige IX. 10-12-a. tütarlapse magamisütlend nr. 395.
63. Püksi esiütk
64. Püksi tagapool (liita)
65. Püksi esiütk
66. Selg
67. Tasku
68. Krae
69. Varrukas

Lõige X. Kootud jakk nr. 1, rinnam. 92 sm.
70. Esiütk
71. Selg
72. Varrukas

Lõige XI. Heegeldatud pluus nr. 4, rinnam. 92 sm.
73. Esiütk
74. Selg
75. Varrukas

- Mustrilehel asuvad:
1. Vaiba muster.
 2. Filce- või heegeldatud päevateki muster.
 3. " " stoori
 4. Kootud liina skeemid ja rakendus.
 5. Kootud padja muster ja rakendus.
 6. Valgetaandi ja heegelpitsiga liinakese muster ja heegelpuuv.
 7. Varrastel kootud liina kudumiskiri.
 8. Kootud kleit nr. 2 kudumiskiri ja puuv.
 9. 4 heegeldatud liinakese skeemi.
 10. Niblatud pitskrae kiri.
 11. Monogramme.

